

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 VASARNAP augusztus 8.

216. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva-palota)

Ábránd és valóság

A pacifizmus rajongói összeültek a rheimsi székesegyházban és versenyeznek az előrajzolt mintának, a világbéke ábrándjának. Mennél díszesebb kihimzésében. Ugyanekkor az International Law Association Bécsben tanácskozik arról, miként lehetne nemzetközi jogszabályok hídját verni a népek közt tátongó szakadékok fölé, amelyeket nem tud betömni sem a békeszerződések papírhalmaza, sem széplelkű ideológusok szóáradata. Ez utóbbi kongresszuson a kisebbségi jogok hatályosabb védelme is szóba kerül, mint olyan probléma, amely nyitott sebe a nemzetközi jogrendnek.

Van-e, lesz-e fogantatja ezeknek az elméleti megbeszéléseknek, amelyek a tényleges hatalmat gyakorló tényezők sziklavárait ostromolják? Amikor az eget még viharfelhők borítják, jelenti-e a zivatar végét az a szivárvány, amit tudósok fénytani kísérletezéssel állítanak elő laboratóriumukban?

Valóban stilszerű, hogy a világbéke eszméjének hívói a rheimsi katedrálisban, ebbe a kőbe örökített műremekben találkoznak, amely az élet porából az azur magasságokba szárnyaló ima nagyszerűségét hirdeti. Amit ők célul tűztek ki, az a vallásos áhitatban reszkető lélek fohász és ehhez el sem képzelhető hangulatosabb keret, mint a földkerekség egyik legszebb temploma. Amiről ők álmodoznak, az a mennyei harmónia, az egy akol egy pásztor gyönyörű bibliai ígérete, a melynek akkordjait szépségükben megszázszorozva zengik vissza a tizenharmadik században épült dóm boltívei.

De ha kilépünk a templomból, belelünk a szögekkel kivert realitásokba. Ha véget ért az ájtatoskodásunk, fejest ugrunk az élet küzdelmeinek iszapos hullámaiba. A világbéke programja úgy viszonylik az emberek mentalitásában, politikusok beidegzettségében és népek temperamentumában adott helyzethez, mint a templom — a parlamenthez. A templom az égi távolságokban csillagzó ideálok kultuszának színhelye, a parlament az érdekek, gyakorlati szükségességek és indulatok harcának arénája. Herriot, Briand és Painlevé is tagjai a nemzetközi békekongresszusnak, de a jámbor gyülekezethez való tartozásuk nem akadályozta meg őket a marokkói és szíriai hadműveletekkel összefüggő politikai feladatok betöltésében. Az uralmon lévő angol konzervatívok sem idegenkednek elvben a pacifizmustól, azonban ennek konzekvenciáit csak idegen államok konfliktusai esetén hajlandók levonni, míg egyiptomi és általában gyarmati politikájuk terén hajthatatlanul imperialisták maradnak. A rheimsi székesegyház zárandokainak ajkán felesendülő békehimnusz elvész a népek nacionalista vetélkedésének csatározásában.

A másik nemzetközi összejövetel a kisebbségek védelmének hatályosabbá tételét is programjába vette. A kérdés olyanformán kerül a kongresszus napirendjére, hogy miként lehetne a Népszövetséget alkalmasabbá tenni a faji többségek által veszélyeztetett nemzetiségek jogainak megvédésére. Az e körül meginduló eszmecserenek tulajdonítha-

tunk-e mi, nemzeti kisebbségek nagyobb jelentőséget, mint a Franciaországban most folyó békehónapnak? Mintahogy a béke pillérek tartósságát nem álomlátók lelkese-dése, hanem a népek komoly elhatározottsága biztosítja, úgy a kisebbségi jogokat sem jogtudósok formulája, hanem csak a faji többségek ilyenirányú lelki diszpozíciója garantálhatja. Az International Law Association érdeklődését mindenestre jóleső érzéssel vesszük tudomásul, de talán nem sértjük meg

ezt a nemes testületet, ha kijelentjük, hogy határozataitól semminemű eredményt nem várunk. Ami a kisebbségi sors javulását illeti, csak önmagunkban bízhatunk és annak a népnek felülkerekedő belátásában, a melynek keretébe a történelem akaratára elhelyezett. Jaj annak a kisebbségnek, amely sérelmei orvoslását csak nemzetközi fórumoktól remélheti! Alkotmányos-uton, a belpolitikai erőkre szervesen bekapcsolódva kell küzdenünk a teljes állampolgári jogegyenlőségért. Csak ez az

egy mód áll rendelkezésünkre, minden más experimentum az utópiák birodalmába tartozik.

A rheimsi székesegyházban pacifista istentisztelet a schönbrunni kastélyban jogtudományi viták folynak. Béke az emberiségnek és békesség a kisebbségeknek — ez a két egybefüzdő motívum húzódik végig a két kongresszus tanácskozásain és ennek a két motívumnak platónikus volta mélyíti ki annak a vergődésnek tragikumát, amellyel a világ a háboru bűnéért lakol.

A nagyhatalmak együttes demarsa Beogradban és Szófiában

Enyhült a jugoszláv-bolgár feszültség

Szófiából jelentik: Az angol, francia és olasz követ pénteken megjelent Buroff külügyminiszternél, akivel közölték, hogy

a nagyhatalmak figyelemmel kísérik a balkáni helyzetet és öröködnék a béke felett.

A követek kifejezést adtak meggyőződésüknek, hogy a bolgár kormány mindent meg fog tenni a komplikációk elkerülésére és a félreértések elhárítása érdekében.

Az a Reuter-jelentés, amely szerint

a nagyhatalmak hasonló értelmű demarsot nyújtottak át Beogradban is.

nagyon megnyugtatóan hatott Szófiában. A bolgár távirati iroda szerint az angol, francia és olasz kormány fellépése barátságos jellegű volt, általában úgy vélik, hogy a jugoszláv-bolgár konfliktus már vesztett élességéből és ezzel lehetőség nyílt arra, hogy az ellentéteket kellő nyugodtsággal kiküszöböljék.

Mint Beogradból jelentik, a sajtó élesen támadja Ninesics külügyminisztert, mert a lapok szerint a külügyminiszter határozatlan magartása miatt történt a nemkívánatos külföldi intervenció. A Bulgáriához intézendő jegyzéket még nem hoz-

ták nyilvánosságra és valószínűleg a jegyzék szövegét csak az átadás után fogják közölni. Annyi bizonyos, hogy a jegyzéknek nincs ultimátumjellege, sőt konkrét követelést egyáltalán nem tartalmaz, hanem csak tiltakozást a bandabetérek miatt. Hír szerint a jegyzéket Jugoszlávia Romániával és Görögországgal együttesen intézi a bolgár kormányhoz.

Politikai körökben úgy tudják, hogy az S. H. S. kormány a Népszövetséghez is intéz jegyzéket a bolgár kérdésben és ezt a jegyzéket külön kurir viszi Genf-be a Népszövetség elé.

Hétfőn temetik Gyurisics Márkót

Az elhunyt igazságügyminiszter holttestét elindították Karlsbadból A szerbiai községi választások a belpolitikai élet középpontjában

Beogradból jelentik: A községi választások közeledtével a belpolitikai érdeklődés minden más belpolitikai kérdéstől elfordul. A pártokat kizárólag a községi választások ügye foglalkoztatja és a parlamenti ankébizottság, amely a bizottságok közül egyedül tartott a szünet alatt üléseket, szombaton elnapolta üléseit, hogy a bizottság tagjai is résztvegyenek a községi választásokat megelőző agitációban. Az ankébizottság legközelebbi ülése augusztus 17-én lesz.

Ismét elmaradt a radikális főbizott-ág ülése

A legnagyobb érdeklődés természetesen a beogradi községi választásokat előzi meg és a Bobics kizárásával keletkezett helyzetet tárgyalják a politikusok. A kizárást a radikális-párt főbizottságának szombaton kellett volna jóváhagynia és a főbizottság tagjai, köztük Uzunovic miniszterelnök és Makszimovic belügyminiszter is, szombaton másodsor is összegyűltek, azonban az ülést nem lehetett megtartani, mert Sztanojevics Áca, akinek az ülésen elnökölni kellett volna, mint pénteken, most sem érkezett meg Beogradba. Sztanojevics elmaradását a legkülönbözőképpen kommentálják és sokan azt hiszik, hogy a radikális-párt alelnöke kétszer egymásután szándékosan nem jelent meg az

ülésen, mert Sztanojevics Áca a pártnak ahhoz a szárnyához tartozik, amely eleinte támogatta Bobics Milost.

A miniszterelnök nem vesz részt a beogradi radikális gyűlésen

A beogradi radikálisok egyébként nagy agilitást fejtenek ki a választási agitációban. Vasárnapra is gyűlést hívtak össze a Páris-szállóban. A gyűlés legfőbb érdekessége lett volna Uzunovic miniszterelnök beszéde, a főbizottság ülésének elhalasztása azonban nagyon kellemetlen helyzetbe hozta a miniszterelnököt és így kérdéses, hogy Uzunovic meg fog-e jelenni a gyűlésen. Amikor az újságírók ebben az ügyben kérdést intéztek a miniszterelnökhöz, az kitérően válaszolt:

— Még nem tudom — mondotta a miniszterelnök — hogy elmegyek-e a gyűlésre. Ugy látom, hogy éppen elég szónok van.

Az ellenzéki vezeték három levele

Az ellenzéki pártvezeték szombaton befejezték tanácskozásukat és három levelet szövegeztek meg. Az egyik levelet az ellenzéki vezeték irták alá és a parlament elnökének küldötték el. Ebben a levélben a parlament azonnali összehívását követelték a pártvezeték. A második le-

velet ugyancsak együttesen irták alá az ellenzéki vezeték és ez Uzunovic miniszterelnöknek szól. Ebben a levélben szövegezik a községi választások körüli panaszokat és követelik a felelősség megállapítását az árvízveszedelem miatt. A harmadik levelet egyedül Davidovic Ljuba küldte a miniszterelnökhöz.

Gyurisics Márkó temetése

A miniszterelnökséghez érkezett távirat szerint Gyurisics Márkónak, az elhunyt igazságügyminiszternek holttestét utnak indították Karlsbadból Beogradba. A holttest valószínűleg vasárnap érkezik meg Beogradba és előreláthatólag hétfőn délután lesz a temetés

Ninesics és Trifunovic utazása

Ninesics Momesiló külügyminiszternek szombaton kellett volna Blédbe utaznia, azonban a külügyminiszter elhalasztotta néhány napra utazását. Ninesics Blédben valószínűleg referál a királynak a bolgár eseményekről, azután néhány hétig ott marad családjával együtt.

Trifunovic Misa közoktatásügy miniszter Vrayacska-Banyára utazott. Minthogy a miniszter az ország területét nem hagyta el, helyettesítéséről nem kellett gondoskodni, mert a kabinetjének ügyeit a fűrdőhelyről fogja irányítani.

NAPRÓL NAPRA

Kutyahüség

Nemrégiben egy milánói gyáros a feleségével és felesége kis kutyájával a svéd tengerparti Hålsingborba utazott, néhány heti pihenésre. A legcsendesebben multak a napok, a nyugalmat semmi sem zavarta meg.

Egy napon, esendes, derűs vasárnap délután volt, ott voltak a parton, átnéztek a kék vízen, milyen jó lenne most áthajózni Dániába: Helsingörbe. Egy órai ut mindössze, hogy nincsen semmi irásuk, hiszen nem is fognak dán földön kiszállni, egy kis tengeri utat tesznek csak és rögtön jönnek is vissza ugyanazzal a hajóval. A nap sütött, ragyogott a tenger, a milánói, felesége és ölbeli kutyája felszálltak hát a hajóra, átrándultak a helsingöri kikötőbe, de ott ki sem szálltak és már jöttek vissza a svéd Hålsingborgba. Ott persze ki akarnak szállni.

De elibük áll a svéd finác, udvariassan a sapkájához emeli a kezét:

— Nagyon sajnálom. A kutya külföldről jött, nincs beutazási engedélye. A kutyának nem szabad svéd földre lépni. Tehát vissza Dániába!

— De hiszen Dániában nem is szállt le a hajóról ez a kis kutya... Hogyismondjam csak...

— Nagyon sajnálom. Parancs! Szigorú előírás. Idegen kutya nem szállhat ki Svédországban.

— Akkor mit csináljunk? Nem dobjuk bele a tengerbe!

— Egyetlen lehetőség van. Tessék táviratozni a stockholmi királyi állatorvosi főhivatalba, hogy kivételesen kiszállhat-e ez a kutya. Ha az állatorvosi főhivatal megengedi...

A távirat elment, de a kis hajó akkor már indult Helsingörbe és onnan vissza Hålsingborgba. Vitte a házaspár a kis kutyával.

És jöttek vissza. De válasz még nem jött. A kutya megint nem szállhatott ki a svéd parton.

A hajó indult Helsingörbe. Onnan vissza Hålsingborgba. Közben pedig Stockholmban az állatorvosi főhivatal délután öt órakor bezárták, a távirat pedig csak hat órakor érkezett. És ott várt az esti postával egész a másnap délelőtti elintézésig. Meglapult nyugodtan a szétosztó kishivatalnok asztalán.

A hajó pedig futkosott este és futkosott éjjel Helsingör és Hålsingborg között a kis kutyával és egyre jobban kétségbeesett gazdáival. Reggelre már vihart kaptak. Mind a hárman üvöltöttek. Betegek voltak és ugattak. A válasz késett. Svédországban csak nem lehetett kiszállni.

Végre délelőtti tizenegykor megjött a stockholmi válasz:

— A kutya kihajózhat...

A finác udvariassan megbillenti a sapkáját:

— Tessék. Most már minden rendben van!

Éppen tizenötösör hajózott már akkor a milánói gyáros ájuldozó felesége és félig döglött kis kutyája Hålsingborg és Helsingör, Helsingör és Hålsingborg között. Körbe-körbe, körbe-körbe.

Azt az örömet, amikor végre kiszálltak!

Embent faragok belőle

A szigorú papa szokta ezt hajtogatni, csintalan csemetéjére célozva: »Majd adok én neki, mégis megmutatom, hogy embert faragok belőle. Vagy megszokik, vagy megszökik.« Ezen a bizonyos papán most tul tesz Charles Schmidt ur, akinek ugyan nincs semmiféle csemetéje, csak egy jól kifejtett majma, de éppen erre a majomra céloz, amikor ünnepelesen bejelenti: »Mégis megmutatom, hogy embert faragok belőle, ember lesz belőle.«

Mert mint Schmidt ur mondja, a majomból igenis lehet embert csinálni, csak tudni kell, hol kezdje az ember. Az átalakítási munkálatokhoz nagy előkészületeket tett: részvénytársaságot alapított, amelynek már van elnöke, igazgatója, felügyelő bizottsága, sőt részvényjegyző is. A részvénytársaság aktívája egyelőre ama titkos recept, amelynek segítségével csimpánzok és gorillák

kereszteléséből embert lehet faragni.

A darvinisták bizonyára ujjonganak Schmidt ur merész vállalkozásán és izgatottan várják azt a napot, amelyen az első majomszabású ember végleglet

mondjuk a newyorki korzón. Addig pedig, míg ez meg nem történik, nekik is be kell érniük azzal, hogy momentán csak emberszabású majmok kacérkodnak a korzó szépeivel.

Kém vagy betörő

Jogosulatlan határátlép sért elfogtak egy magyarországi fiatalembert, akit kémkedéssel gyanúsítanak

A belimanasztri határrendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott a határon egy fiatalembert, aki igazolvány nélkül lépte át a határt. A letartóztatott azt vallotta, hogy Schmidt Gézának hívják, huszonkilenc éves, szegedi illetőségű és azért szökött meg Magyarországból, mert ott betöréses lopás címén ártatlanul két évre ítélték.

Schmidt előadása szerint néhány évvel ezelőtt Szegeden bankhivatalnok volt, de B-ilstára került és nem tudott álláshoz jutni. Szegedről Budapestre ment, ahol mint magánhivatalnok kapott állást. Egyszer éjszaka, amikor lakására igyekezett, megállította egy detektív, akivel még Szegeden valami miatt összekülönbözött, leigazoltatta, majd bekísérte a főkapitányságra. Itt közölték vele, hogy előzetes letartóztatásba helyezik, mert az a vád ellene, hogy egy belvárosi üzletbe betört és azt kifosztotta. Schmidt tiltako-

zott letartóztatása ellen és tagadta a vádat, mire a detektívek kieroszakolták tőle a beismerő vallomást. A bíróság azután a rendőrség előtt tett vallomása alapján, amit ugyan a bíróság előtt visszavont, két évi börtönrre ítélte. Schmidt felebbezett és amikor a tábla ítéletét akarták kihirdetni előtte, az őt kísérő őr elől egy óvatlan pillanatban megszökött. Még aznap elutazott Pécsre, ahol elhatározta, hogy Jugoszláviába szökik, mert országos körözését rendelték el. Belimanasztirnál akarta átlépni a határt, de a jugoszláv határrendőrség elfogta és letartóztatta.

A rendőrség Schmidt vallomásának nem adott hitelt és az a gyanu, hogy kémkedni jött Jugoszláviába. Az ügyről nyomban jelentést tettek a belügyminisztériumnak, amely elrendelte, hogy Schmidtet szállítsák a beogradi Uprava Grada-hoz, ami szombaton meg is történt.

Ujabb pótnyomozást követel Csehszlovákia a szokolhamisítók ellen

A csehszlovák nemzeti bank jogi képviselője átadta a budapesti ügyészségnek mindazok névsorát, akik a hamisításban résztvettek

Budapestről jelentik: A szokolhamisítás ügyében megindult újabb nyomozás szombaton érdekes fordulatot vett. Ismeretes, hogy az ügyészség utasítására a tavasszal, a frankügy nyomozásával egyidejűleg utasította a rendőrséget, hogy indítson új nyomozást a szokolhamisítók ellen. A budapesti rendőrség akkor kihalgattal az ügyben Friedrich Istvánt, örgróf Pallavicini Györgyöt, gróf Sigray Antalt, herceg Windischgrätz Lajost, Nádossy Imrét és Rába Dezsőt. Majd a pótnyomozás lezárása után az iratokat átküldte az ügyészségnek.

Az ügyben most érdekes fordulat állt be. Szombaton dr. Friedmann Ignác,

a csehszlovák kormány megbízásából átadta az ügyészségnek mindazok névjegyzékét, akik 1922—1924. között résztvettek a szokolhamisításban és a hamis szokolok terjesztésében.

Friedmann Ignác dr. egyben terjedelmes memorandumot nyújtott át az ügyészségnek, amelyben

a csehszlovák nemzeti bank kéri a megnevezettek kihallgatását és a memorandumban foglalt egyéb adatok kivizsgálását.

Az ügyészség a napokban dönt arra nézve, hogy a memorandum alapján elrendeli-e az újabb pótnyomozást vagy sem a szokolhamisítók ellen.

Csók és ölelés közben metszette fel a felesége hasát

A beogradi családi dráma hőse a kórházban is féltékenységi jelenetet rögtönzött

Beogradból jelentik: Horváth Ivánt és feleségét Findeis Máriát, a Decsan-szka-uccai véres családi dráma áldozatait a beogradi kórházban műtétnek vetették alá, állapotuk azonban még mindig aggasztó. A rendőrség felhasználva azokat a pillanatokat, amikor a két súlyos beteg eszméletlenül volt, kihallgatta a házaspárt.

Az asszony elmondta vallomásában, hogy férjével, aki rossz sorsa mellett még mindig szeretett mulatni, költekezni, nagy nyomorban éltek. Valahányszor részegen tért haza Horváth, a legkisebb ok is elegendő volt ahhoz, hogy veszekedni kezdjen. Ez az élet elviselhetetlenné vált az asszony számára és amikor nem bírta tovább a családfelelősséget egyedül reá nehezedő terhét, hazautazott anyjához Dombóvárra. Ahg feltétele két hét, a férj is megérkezett Dombóvárra és könyörgött az asszonynak, hogy menjen vissza hozzá. Igérte, hogy megbecsüli magát és józan, szorgalmas életet fog élni. Felesége hitt ne-

ki, de Beogradban minden a régiben maradt. Pénteken hajnalban is mámorosan ért haza Horváth.

— Hat óra tájban éppen felkelni készültem — mondotta Horváthné — mert a piacra akartam menni. Iván felkelt az ágyból és szóttanul odajött hozzám. Balkarjával átölelt az ágyban, csókolgatott és közben a késsel hasbaszurt. A jobbkezeben rejtette a kést. Felsikítottam a fájdalomtól és ki akartam magam ragadni a kezéből, de ő szorított. A gyerekek is felbredtek, sirni kezdtek, ő pedig ekkor szívémben akarta dönteni a kést, de sikerült félrehúzódnom és így a mellemen sebesültem meg.

A vallomás megtétele után Horváthné a két kisleánya sorsa iránt érdeklődött. Közölték, vele, hogy az állami gyermekmenhely vette gondozásba a kisleányokat.

Horváth Iván vallomása egészen el- lenkező megvilágításban mondja el a családi tragédia okait. Elkeseredéssel beszél a feleségéről, azt mondja, hogy

nem volt jó feleség és anya. Erről akkor győződött meg, amikor az asszony Dombóvárra utazott azzal a megokolással, hogy anyja beteg.

— Abból a levélből, amit a szeretőjének írt, megtudtam, hogy az anyja nem is beteg. Nem egy szeretője volt, de csak a legutóbbi időben győződtem meg erről teljesen — vallotta Horváth Iván.

Elmondja, hogy a mikor Dombóvárra ment, anyósát makkegészségesen találta. Miután visszatértek Beogradba, az asszony folytatta régi életmódját. Ezt nem viselhette el tovább, ezért elhatározta, hogy végez az asszonnyal és önmagával is.

— Valóságos pokol volt ez, nem élet — mondotta. Nekem nem nagyon kell az élet, ha felgyógyulok, újra meg fogom ezt tenni, de jobban.

Kihallgatása közben hirtelen féltékenységi jelenetet rögtönzött Horváth Iván. Idegesen felszólította az ápolónőt, hogy nézze meg, van-e a felesége ágyánál egy szőke fiatalembert. Amikor az ápolónő közölte vele, hogy egy barna fiatalembert volt ott látogatásban, Horváth megkönnyebbülten fellélezett:

— Az nem az. Az szőke...

A kisantant

külgyminiszterei Genfben fognak tanácskozni

Mitileanu augusztus huszonötödikén utazik Genfbe

Bukarestből jelentik: Mitileanu román külgyminiszter augusztus 25-én utazik Genfbe. A Népszövetség ülése előtt Mitileanu Genfben találkozik Benessel, Nincsicssel és Titulescu londoni román követtel. Ezen a találkozón megtárgyalják, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a Népszövetség ülésén és megállapodnak a kisantantnak a népszövetségi tanácsban való képviselőtétéről.

A külgyminiszterek tanácskozásán fogják eldönteni, hogy a bolgár kölcson kérdésében milyen álláspontot foglaljon el a kisantant képviselője a népszövetségi tanácsban.

Betelt a létszám a szubotici városában

Evetovics polgármesterhelyettes javaslata a tisztviselőkérdésről

A utóbbi időben sok támadás érte a szubotici városi tanácsot, amiért fiatal, munkabíró, kvalifikált tisztviselőket ok nélkül nyugdíjba helyezett. Vannak városi nyugdíjasok, akik mindössze harminc évesek és alig öt-hat évet töltöttek el városi szolgálatban. Ez természetesen jelentékenyen emelte a város kiadásterheit.

Evetovics Mátyás dr. helyettes polgármester erre vonatkozólag röviden részletes előterjesztést fog tenni a tanácsnak. Hír szerint a javaslat a következőket fogja tartalmazni:

1. A tisztviselőket teljes szolgálati évük betöltése előtt a jövőben nem lehet nyugdíjazni, csak abban az esetben ha azt a tisztviselő betegsége miatt kéri. 2. A város nem kerdülhet új állásokat új tisztviselők számára sem, mert a jelenlegi tisztviselői létszám elegendő a városi adminisztráció vezetéséhez. 3. Nem fog a város új tisztviselőket sem kinevezni, hanem a megüresedett állásokba a meglevő tisztviselői karból fognak kinevezni, illetve választani tisztviselőket úgy, hogy új ember csak mint napidíjas irnok kerülhet a városhoz. 4. A városházán bevezetik a délelőtti és délutáni munkaidőt. A tisztviselők délutánonként nem fogadnak feleket, hanem az évről-évre szaporuló hátralekókat dolgozzák fel.

Evetovics Mátyás dr. készülő javaslata, mint értesülünk, a városi tanács teljes helyeslésével találkozhat.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Kisebbségi iskola és államrezon. Az erdélyi magyar-párt küldöttet mentesített Bukarestbe abból a célból, hogy előkészítsék a jövő iskolaév megnyitását. A küldöttség még nem számolt be a tárgyalások eredményéről, mégis az Erdélyi Hírlap szerint a tárgyalások meglehetősen eredménnyel jártak. A küldöttség letárgyalta a magániskolák nyilvánossági jogának ügyét, a tanszemélyzet kérdését, az államsegélyt, valamint a zsidó tanulóknak más felekezeti iskolába való járatásának ügyét s hír szerint mindezekben a kérdésekben elvi megállapodások jöttek létre. A magyar küldöttség álláspontja az volt, hogy az iskolakérdést a kormánynak nemcsak a megkötött paktum miatt, hanem államrezonból kedvezően kell elintéznie. Valószínű, hogy a kiküldötték a jövő hét közepén térnek vissza s megteszik részletes jelentésüket. A kiküldött bizottság tárgyalta az elbocsájtott és nyugdíjas tisztviselők ügyében is s ezügyben Hantos Gyula, a magyar párt nyugdíjügyosztályának vezetője külön is felhívja az érdekelteket arra, hogy várják meg ügyük elintézését, mert a kérdést csak törvényhozási uton lehet megoldani s miután a parlament csak október tizenötödikén ül össze, ezt az időt okvetlenül ki kell várni.

*

A prágai legfelsőbb közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatot hozott a megyei képviselőtestületek nyelvhasználatáról. Kéler Tibor dr., a lipótszentmiklósi nagyszupa képviselőtestületének a szepesi német pártot képviselő választott tagja, az 1924. évi 27. sz. kormányrendelet megjelenése után azt az indítványt tette a képviselőtestület egyik ülésén, hogy a viták, valamint az előadók előterjesztéseit és indítványait a kisebbségi nyelvekre is fordítsák le. Szekács zsupán nem tett eleget ennek a kérelemnek, azt mondván, hogy a kisebbségekhez tartozó képviselőtestületi tagoknak joguk van ugyan a kisebbségi nyelv használatára, az elnök és az előadók azonban a tárgyalásokon csak az államnyelvet használhatják Kéler Tibor dr. felebbezése folytán az ügy Szlovénia köztársaságának miniszteréhez került, aki jóváhagyta a zsupán álláspontját. Erre Kéler dr. panasszal fordult a prágai legfelsőbb közigazgatási bírósághoz. A legfelsőbb közigazgatási bíróság kimondta, hogy a törvény szelleme megengedi a nyelvhasználatok terjedelmének bizonyos fokozatok szerint való megállapítását tekintettel a gyakorlati szükségletekre, a történelmi fejlődésre s a különböző kisebbségek nemzeti és gazdasági viszonyaira, így tehát az önkormányzati hatóságoknál és testületeknél is lehetséges az ilyen fokozatos megállapítás.

*

Makkai erdélyi református püspök neiktatása alkalmából a Vatikán hivatalos lapjában, az Osservatore Romano-ban éles támadás jelent meg azért, mert a katolikus egyház papi képviselője üdvözölte az új püspököt. A Vatikán szigorú állásfoglalása megdöbbentést keltett Erdélyben, mert eddig egyetértés uralkodott az erdélyi magyarság között felekezetre való különbség nélkül. A romániai magyar lapok annak idején hosszú és súlyos kommentárokkal kísérték a pápa állásfoglalását. Mint a Keleti Újság írja, máris szomorú jelei mutatkoznak a vatikáni tilalom következményeinek. Ujabbán a szociális misszió társulat mondta ki, hogy kizárólag katolikusokat fogad be tagjai közé, holott eddigi felekezeti alapon dolgozott a társadalom érdekében. A Keleti Újság szerkesztőségét egymás után keresik fel ilyen irányú panaszos levelekkel. Az egyik ilyen levél szerint van a szociális misszióknak egy alosztálya, amit leánykluboknak hívnak. Ezekben a leányklubokban az intelligens osztály katolikus leányait tömörítik és előadások után világosítják föl elsősorban katolikus kötelességeikről. Hogy milyen lehet az a szellem, amelynek bélyegét igekeznek beégetni a fiatal lelkekbe, jellemző arra a Nagyenyeden kipattant eset. Egy ur-

leány, aki tagja volt a leányklubnak, semmiképpen sem akart református társaságba menni. Hosszas faggatás után azzal magyarázta ennek okát, hogy eskü köti, hogy nem mennek férjhez református férfivel, óvatosságból és védekezésből reformátusok társaságát is kerülni fogják. Az erdélyi magyarság tehetetlenül nézi ezt a lélekrombolást, mert eddig nem volt példa erre. A jobb

meggondolás győzelmében hisznek és remélik, hogy társadalmi akcióval sikerülni fog kiegyenlíteni a mesterséges elmentéket, amelyekből Erdély magyarsága lélekben távol áll. Több oldalról hallatszottak már ugyanis hangok arról, hogy katolikus egyházi körökben is rossz szemmel nézik ez áldatlan széthuzást és legközelebb módot keresnek a régi összhang helyreállítására.

Apatinnál a Duna vasárnap este kulminál

Veszélytelen az újabb áradás

Apatinból jelentik: A Duna vasárnap este kulminál Apatinnál 640 centiméterrel. Az új áradás semmi veszélyt nem jelent Apatinra, ezért az éjszakai szolgálatot nem is erősítették meg. Szombaton este a vízállás 625 centiméter. Az árterületen még mindig husz centiméterrel magasabb a víz, mint a Duna medrében.

Az árvízszújtotta vidéken a kármegállapítás munkáját *Bojkics* vármegyei főjegyző, *Szteleánovics* vízügyi főinspektor, *Rakics* Gavra apatini főszolgabíró és *Legetics* szolgabíró vezetik. Eddig Apatin, Monostor, Kupuszina, Szonta és Szvilójevo

községben állapították meg a kár pontos méreteit. A jövő héten Bogojevón kezdik meg a munkát. A lakosságnak tifusz ellen való beoltása Apatinban befejeződött.

Mint Budapestről jelentik, a Duna árhulláma péntek éjszaka elérte a kulminációt. A legmagasabb vízállás 622 centiméter volt. Reggelre a Duna tiz centiméterrel apadt. A felső szakaszon mindenütt apad a víz. Budapestről délre még tart az áradás.

A Duna mellékfolyói közül a Vág, a Garam és a Morava apadnak, a Tisza Szolnokig apad, attól délre árad. A vízállás a Tiszán közepes.

Az Egyesült-Államok intervenciója a mexikói katolikusok érdekében

Az amerikai követ jegyzékét nyújtott át Mexikóban

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya, minden eddig elhangzott hivatalos nyilatkozat ellenére, bizonyos ürügy felhasználásával ugyan, de mégis beavatkozott a mexikói kulturhárcba.

Az Egyesült-Államok mexikói követe pénteken jegyzékét nyújtott át a mexikói kormánynak a föld- és olajtörvényekkel kapcsolatban.

A washingtoni külügyi hivatal tagadja, hogy a jegyzék összefüggésben van a jelenlegi mexikói konfliktussal és azt állítja, hogy ezt a lépést az Egyesült-Államok kormánya már régebben tervbe vette. Azonban

kétségtelen, hogy a jegyzék átnyújtásával még vártak volna, ha Amerika legnagyobb katolikus szervezete, a Columbus-lovagok egyesülete nem követelte volna, hogy az Egyesült-Államok kormánya járjon el a mexikói kormány ellen.

Mexikóban az Egyesült-Államok jegyzéke nagy feltűnést keltett és általában

ugy fogják fel az Egyesült-Államok jegyzékét, mint a mexikói katolikusok érdekében indított akciót,

amit az Egyesült-Államok kormánya nem akar nyíltan megindítani.

Gyilkossággal vádolják

a zombolyai német gazdák kiküldöttjét

A feljelentés szerint Hepp Mátyás 1918-ban agyonlőtt egy szerb embert — A becskerekai ügyészség elrendelte a nyomozást

Becskerekről jelentik: Hepp Mátyás zombolyai német gazdát, aki társai megbízásából Becskerekre érkezett, hogy Jugoszláviában maradt földjük kisajátítása ellen lépéseket tegyen, mint jelentettük, a becskerekai rendőrség tiltott határátlépésért tiz napi elzárásra ítélte. Ezzel azonban még nem értek véget azok a bonyodalmak, amelyek a földkisajátítás nyomán támadtak, mert amíg Hepp Mátyás határátlépésért a rendőrség fogdájaiban ül,

a becskerekai államügyészség egy feljelentés alapján gyilkosság címén rendelt el nyomozást a zombolyai német gazdák megbízottja ellen.

A feljelentés, amelyet pénteken nyújtottak be *Makszimovics* Szvetiszláv államügyésznél, elmondia, hogy hitelt érdemlő vallomások szerint

Hepp Mátyás az 1918. évi forradalom idején Klárija községben agyonlőtt egy szerb nemzetiségű embert.

Makszimovics államügyész a feljelentés vétele után azonnal utasi-

totta a rendőrséget, hogy a nyomozást az ügyben sürgősen folytassa le. *Dimitrijevic* Neven becskerekai rendőrkapitány szombaton délután ki is utazott Klárija községbe, hogy a helyszíni nyomozást megéjtse és megállapítsa, hogy a felejelentésben foglaltak megfelelnek-e a valóságnak.

Bánátságban köztudomású tény, hogy 1918-ban, a forradalom idején heves csatározások folytak a nemzetőrségi csapatok között és ezeknek a csatározásoknak állítólag emberáldozatuk is volt.

A zombolyai németek nemzetőrsége meg is ütközött a klárijai szerbek nemzetőrcsapatával és a harcuk akkor több halottja volt.

Valószínű tehát, hogy a feljelentés erre a forradalmi epizódra gondol. Az sem lehetetlen azonban, hogy a vád pusztán a bosszu műve. Annyi bizonyos, hogy Hepp Mátyás, miután tiz napi büntetését leülte, az újabb vizsgálat befejezéséig, mint idegen állampolgár, továbbra is fogóságban marad

Németország résztvesz Franciaország szanálásában

Stresemann tanácskozása a birodalmi bank elnökével

Berlinből jelentik: A német birodalmi bank elnöke *Schacht*, Severingben tartózkodott néhány napig, ahol találkozott *Strong* amerikai bankárral. Onnan Wildungen fürdőbe utazott *Schacht*, ahol *Stresemann* külügyminiszterrel folytatott bizalmas tanácskozást.

Ezekből a tárgyalásokból politikai körökben arra következtetnek, hogy Németország résztvesz a francia pénzügyi helyzet újjáépítésében. Hír szerint angol és német támogatás mellett ismét előtérbe kerül az a terv, hogy Franciaország újabb Morgan-kölcsönt vesz fel.

A jugoszláv-francia

kereskedelmi tárgyalások megkezdődtek Párisban

Bokanovszki kereskedelmi miniszter üdvözölte az SHS. delegációt

Párisból jelentik: A külügyminisztérium palotájában megkezdődtek a francia-jugoszláv kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások. A megnyitó ülésen *Bokanovszki* kereskedelemügyi miniszter üdvözölte a francia kormány nevében az S. H. S. királyság delegátusait.

Beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy a két ország között régóta fennálló kapcsolatok napról-napra szorosabbra fűződnek. Említette a két nemzet fegyverbarátságát a háborúban, amikor maga is a keleti hadseregben szolgált és csodálattal beszélt a szerb katonákról, akikkel közös hadvezér parancsnoksága alatt harcolt.

Hrisztics Boskó, az S. H. S. királyság párisi ügyvivője, köszönetét fejezte ki az üdvözlésért. Ezután kezdetét vette az első tanácskozás a francia és a jugoszláv delegátusok között és lefektették a megkötendő egyezmény alapelveit

A tréfa áldozatai

Felfüggesztettek két szubotikai városi tisztviselőt

A szubotikai városi közigazgatási bizottság fegyelmi albizottsága szombaton délutáni ülésén felfüggesztette *Rogics* István és *Szlavkovics* Rasid városi tisztviselőket, a kik egy tréfával érdemelték ki a felfüggesztő határozatot.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt történt, hogy *Rogics* és *Szlavkovics*, akik mindketten a lakáshivatalban dolgoztak, dr. *Vaszilyevics* Ljuba akkori lakásbírósi elnök aláírásával ellátott lakásbírósi ítéletet kézbesítettek ki *Prodanovics* Glisa városi díjnoknak. Az ítélet közölte *Prodanovics*sal, hogy megállapítást nyert, hogy részeges, állandóan éjjel jár haza és ilyenkor botrányokat rendez, amiért is, a lakásbírósi kiklakoltatja.

Prodanovics Glisa első percben azt hitte, hogy valaki csak azért rágalmozta meg, mert a lakását akarja megszerezni. Ügyvédhez szaladt, majd tisztviselőtársainak is elpanaszolta, hogyan járt. Az esetről tudomást szerzett *Horvát* Cvetkó rendőrfőkapitány is, aki gyanusnak találta a primitíven megszerkesztett ítéletet. Vizsgálatot rendelt el, a melynek során kiderült, hogy az ítéletet *Rogics* és *Szlavkovics* gyártották, anélkül, hogy annak bármilyen alapja is lett volna. Mindketten beismerték, hogy csupán tréfát akartak üzni *Prodanovics*sal, aki jó barátjuk. Ennek ellenére fegyelmi eljárás indult ellenük, amelynek eredményeképp most felfüggesztették őket állásuktól.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a gyermekgyilkos adai lakatosmestert

Feleségét felmentette a bíróság — Az ügyész halálos ítéletet kért mindkét vádlott ellen — Az indokolás szerint Huszágh előre megfontolt szándékkal ölte meg a fiát, a felesége ellen nem merült fel bizonyíték

A gyilkos megnyugodott az ítéletben

Huszágh István bünpörében a szomszédai tárgyalást az Adára kiszállt törvényszék büntetőtanács az eső miatt nem a község háza udvarán, hanem az Avala-szálló nagytermében kezdték meg. A tárgyalás iránt szombaton még a pénteknél is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg.

Pavlovics István elnök reggel nyolc órakor nyitja meg a tárgyalást és Huszágh István vádlotthoz intéz több kérdést.

Az elnök: Honnan vette elő azt a madzagot, amivel a fiát megfojtotta?

A vádlott: A cséplőgépnél ponyvájában voltak madzagok. A cséplőgépnél az udvaron állt, amikor a fiam bejött az udvarba, a ponyvából vettem ki egy madzagot és azt kerítettem a fiam nyakára.

Az elnök: Amikor a fia belépett az udvarba, szól: valamit? Nem mondta: Jó estét apa?

A vádlott: Nem. Nem szólt semmit sem ő, sem én.

Terhező tanuvallomások

A tanúk kihallgatását folytatja ezután a bíróság és elsőnek Varga Mariska háztartásbeli leányt hallgatja ki.

Az elnök: Mit tud erről az esetről?

A tanu: Anyámmal és nővéreimmal első szomszédjai vagyunk Huszághék-nak. A két házat léckerítés választja el és így mindent láttunk, ami a Huszághék udvarán történt, úgy, mintha a mi saját udvarunkon történt volna. Láttuk, hogy a kis Miskát szinte minden nap elverték.

Hogy lőtték le Huszágh Erzsikét?

Az elnök: Mit tud a kis Erzsike agyonlövéséről?

A tanu: Aznapi délután egy öregasszonyt temettek. Amikor a temetési menetet elhaladt, lövést hallottunk. Én és többek között szaladtunk Huszághék házához, ahonnan a lövés zajja jött, valamint egy éles sikoltás. Amikor odaértünk a házhoz, Huszághné a kapuban állott és a karján tartotta a véres fejű kis Erzsikét. Kérdeztük, mi történt?

— Valaki a szomszédok közül, vagy egy lógós katona, vagy pedig Bálizs Etelka a kerten keresztül lelőtte a kisleányt — válaszolta az asszony.

Megnéztük a gyereket, keresztül volt löve a feje. Orvost hívtunk, az bekötözte és kijelentette, hogy nem lehet az, hogy a gyereket a kerten át lőtték le, mert a seb pörkölése mutatja, hogy a lövés közelről történt. A kisleány délután meghalt.

Jöttek csendőrök, de nem lehetett kideríteni, hogy ki lőtte agyon a kisleányt.

Most újból a kis fiura nézve tesz fel kérdéseket az elnök, főleg, hogy verték-e, mire a tanu azt mondja, hogy szinte idegesítette őket a folytonos jajveszkelés és kiáltozás. Sokszor láncostorral verte meg az apja a gyereket. A lába fel volt hasogatva, a szeme feldagadva.

„Igaz is, nem is”

Az elnök elrendeli tanu szembesítését Huszágh Istvánnal, aki nagyon halk, reszkető hangon csak annyit mond:

— Amit ez a nő mond, abban van igaz is és olyan is, ami nem igaz.

Határozottan megmarad amellett, hogy a cséplőgépnél az udvaron volt és hogy a gyerek éjjel két órakor jött haza, amikor ő a cséplőgépet javította. Viszont a tanu is megmaradt amellett, hogy a cséplőgépnél az udvarban, hanem a félszerben állott.

Az elnök: Emlékszik arra a napra, amikor ez az eset történt.

A tanu: Ünnepnapp volt, azt tudom, május végén. Este 8—9 óra között láttam, hogy a kis fiu a házuk kapujának küszöbén ül és sír. Aztán kijött a mostohaanyja és hívta a gyereket be a házba, de az nem ment be. Kérdeztük a gyerektől, hogy miért nem megy be, mire azt felelte:

— Maguk nem tudják, hogy most éjszaka vernek.

— Majd elmondja a tanu, hogy egy darabig még az uccán a ház előtt tartózkodtak, azután egy tíz óra tájban az apja behívta a gyereket a házba. A tanu hallotta amikor a fiu egyet sikoltott, azután csend lett a Huszághék házában.

Az elnök: Tud arról, hogy a kertben egy gödör volt megásva?

A tanu: Igen tudom.

Az elnök: Azt tudja-e, hogy ezt a gödört akkortájtban ásták, amikor ez az eset történt?

A tanu: Nem akkor. Előbb ásták. Ugy körülbelül fél évvel előbb.

Az elnök: Azt tudja-e, hogy miért ásták a gödört?

A tanu: Ugy tudom, hogy tapasztásra.

Az elnök: Arra emlékszik-e, hogy az udvarban akkor éjjel ott volt-e a cséplőgépnél?

A tanu: Nem volt ott.

Az elnök: Tudja ezt egész biztosan?

A tanu: Igen! Hiszen ha a cséplőgépnél állott volna, akkor mi délután nem láthattuk volna azt, hogy a kis Miskát az udvarban verik.

A tanu megesketik vallomására.

Az orvos szakértők

A bíróság ezután az orvosszakértőket hallgatja ki és pedig arra vonatkozólag, hogy a kis Mihálynak a gödörből kiásott csontjain meglehetősen állapítani, hogy a koponya bevolt-e zúzva. Ugyanis Huszágh István a csendőrök előtti vallomásában azt állította, hogy a kis fiut egy két kilós sullyal fejbe verte és ez okozta halálát. Beleszlin Bránko dr. orvosszakértő kijelenti, hogy megvizsgálta a csontrészeket és a koponyacsonton semmiféle ütés nyoma nem volt látható. Britvics József dr. hasonló vallomást tesz.

Az orvosok kihallgatása után az elnök tíz perc szünetet rendel és kijelenti, hogy a tárgyalást a község háza udvarán folytatják.

Folytatólagos tárgyalás a község háza udvarán

Első tanu Varga Etel az előzőleg kihallgatott Varga Mariska nővére. Lényegében ugyanazt mondja, mint Mariska nővére. Ő is látta a kis fiut a kapuban ülni, de tíz órakor aludni ment és a későbbi eseményekről reggel értesült édesanyjától, aki azt a gyanúját fejezte ki, hogy a kis fiuval valami történhetett éjjel, mert mikor behívták az udvarba, nagyot sikoltott és másnap már nem látták. A cséplőgépre nézve ő is azt állítja, hogy az nem volt az udvarban, hanem a félszerben állt.

Sétáló Verona tanu azt vallja, hogy nemcsak az apa kint volt a kis fiut, hanem a mostoha anyja is. Korbáccsal verték. Egyszer a gyerek keze csupavér volt. A tanu bejáratos volt Huszághékhoz és ő is azt mondja, hogy a cséplőgépnél nem állott az udvarban.

Kovács Ferenc nyugalmazott tanító lényegtelen vallomása után Kopunovác Steván csendőrvetést hallgatja ki a bi-

róság. Elmondja, hogy amikor az eset napfényre jött és megtalálták a kis fiu holttestét a kertben, ő hallgatta ki Huszágh Istvánt. Folyton változtatta vallomásait és négyféle formában is elmondta a kis fiu elpusztítását. Gordos János rendőr hasonlóan vall.

Délután három órakor nyitja meg újból a tárgyalást Pavlovics István elnök és felszólítja az ügyészt, hogy mondja el a vádbeszédét.

Dr. Csulinovics Ferdő államügyész siri csendben kezd beszélni:

— 1918 május huszonnyolcadikán befejezte életét egy kis fiu. Az élet addig is kinszenvedés volt neki és a végzet fiatal korában érte el: saját apja gyilkolta meg. Sok szörnyű mesét hallottunk, de egyik sem volt ilyen borzalmas, mint itt a valóság. Az emberi gonoszság esimborszájával állunk szemben.

— Pokol volt a kis Mihály egész élete. Ennivalóját kénytelen volt maga megszerezni magának. A szomszédoktól koldulta össze az ételt, mert korán elvesztette a szerető anyja gondoskodását, éppen akkor, amikor arra a legnagyobb szüksége lett volna. Apja lelketlenül vadállat, aki szemétdombot csinált a fia sírjából.

— Az apa már a születése pillanatában gyűlölte a gyermeket, mert nem szerette az anyját. Ezt a gyűlöletet úgy mutatta ki, hogy amíg az anya vajudott és fájdalommal sirt a férje után, az a szomszéd szájában szerelmeskedett. Az az ember, aki ilyenre képes, nem normális, de minthogy Huszágh nem boldog, tehát vadállatnak kell tartanunk, akit ki kell irtani az emberi közösségből. Vádolom előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal.

A gonosz mostoha

Ezután a másodrendű vádlott szerepéről beszél az ügyész.

— A mostoha — mondotta — nem

Halált kér az ügyész

— Az asszony is részt vett a gyilkosságban. Nem igaz, hogy nem volt ott, mert a szomszédok látták. Ő ölte meg a kis leányt is, de ráfogta Mihályra és azért volt utáiban a gyerek, mert félt, hogy kiderül a büne.

— A beteg társadalmat meg kell gyógyítani — mondja Csulinovics ügyész.

Petrovics Márkó védőbeszéde

Ezután Petrovics Márkó dr. mondja el védőbeszédét.

— Ha úgy lenne, ahogy az ügyész ur mondta — kezd a védő — akkor a vádlottakat fel kellene négyelni. Az ügyész ur sokat hangoztatta a halált. Én pillanatnyilag nehéz helyzetben vagyok, de nem kell itt pátoz, nem kell poézis, hiddog logikával kell nézni, mi történt. Nem védem a bünt, mert nincs nagyobb bűn, mint a gyermekgyilkosság. Nem a bűnt védem, hanem az embert.

— Egy család tragédiájával állunk szemben. Huszágh István életében olyan események játszódtak le, amelyek megakadályozták szabad elhatározásában. Kezdődik a tragédiája első házasságával és végződik a gyermeke meggyilkolásával. Ellentétes érdekek pergőtűzbe került: a két feleség közé. Amikor meghallotta, hogy kislánya meghalt és a leányt fia lőtte le, meggyűlölte a fiut. A gyűlölet lappangott benne és egyszer-

Huszágh Sándor, az elsőrendű vádlott testvérbátyja nem kíván vallomást tenni. Makra Péter tanu, aki éveken át együtt dolgozott Huszágh Istvánnal mint fűtő, azt vallja, hogy a cséplőgépnél 1918. évig amíg ő ott dolgozott, mindig a félszerben és sohasem az udvarban állott.

Dóczi Istvánné tanu szintén egyike Huszághék szomszédjainak. Ő is látta a kis fiut akkor este a kapuban ülni. Gyakran látta, amikor a gyereket ütötték-verték.

Az elnök ezután kihirdeti a bíróság határozatát, hogy eláll a beidézett többi tanu kihallgatásától, mert az eddig kihallgatott tanuvallomások elegendők arra, hogy a bíróság meghozza ítéletét.

Egyben az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelenti ki és a tárgyalást déli egy órakor berekesztve jelenti, hogy délután félhárom órakor folytatják a tárgyalást, amikor a vád- és védőbeszéd előterjesztésére kerül a sor.

A vádbeszéd

tudta visszatartani gyűlöletét az első asszony gyermeke iránt. Utította-verte valóságos szadista kegyetlenséggel, mintha székszuális gyönyörűséget talált volna benne. Sőt nemcsak ő maga ütötte, hanem az apát is buzdította, hogy verje a gyereket. Éjjel betömtek a szerencsétlen gyermek száját zsebkendővel és úgy ütötték korbáccsal. Született rossz lélek az az asszony. Tipusa a gonosz mostohának.

A rendőr és az újságíró

Ezután kitér vádbeszédében az ügyész arra, hogy ha nem is közvetlenül, de közvetve bűnös a volt adai rendőrzevezető, aki ezeröttszáz koronáért elhitte az eltűnési mesét és nem nagyon kereste a gyereket. Neki is itt kellene ülni a vádlottak padján.

— Épp ellenkező szerepük van az újságíróknak — mondja az ügyész. — Az újságok a nyilvánosság legfontosabb faktora. Az újságírók kezdték meg a nyomozást, amelynek a mai főtárgyalás az eredménye. Épp ezért nincs értéke Huszágh beismerésének, amelyet nem lehet enyhítő körülménynek tekinteni, mert hét éven át nem ismert be semmit, csak akkor tett beismerő vallomást, amikor látta, hogy az újságírók nyomára jöttek az igazságnak.

— Ha az újságírók nem indítottak volna hajszát, Huszágh soha sem ismerete volna be bűnét. Nem voltak lelkiismeretfurdalásai, nem a rossz lelkiismeret készítette a beismerésre, hanem a parancsoló kényszer. Hideg, cinikus ember ez, aki nyugodtan evett salátát arról a dombról, amely alatt gyermeke holtteste feküdt.

— Hova vezet az ut, ha az apa meggyilkolja fiát.

Kéri, hogy mindkét vádlottat ítélje halálra a bíróság.

Az ügyész utolsó szavait moraj kíséri, majd Holló Oszkár dr. tolmácsolja a vádlottaknak magyarul az ügyész szavait.

rint enyhe ítéletet mondjanak.

Megraz jelené!
a vádlottak padján

Az elnök megegyeztet felszólítja a vádlottakat, hogy az utolsó szó jogán mondják el, ha van valami megjegyezni valójuk. **Huszágh** Istvánt megkérdezi az elnök:

— **Megmarad a mostani vallomása mellett?**

— **Megmaradok!** — válaszolja hangosan a vádlott.

Az elnök (**Huszágh**néhez): **Magának van még valami mondani valója?**

— **Nincs semmi** — válaszolja az aszszony.

A bíróság ezután visszavonul ítélethozatalra. A két vádlott, akik az egész tárgyalás folyamán nyugodtan viselkedtek, mos elvesztik nyugodtságukat, egymásra néznek és hangos sírásra fakadnak. A közönség soraiban is sírnak sokan.

Az ítélet

Fél órai tanácskozás után délután félórákor szakadó esőben hirdeti ki **Pavlovics** István elnök az ítéletet. Halálcsendben csak az esőcseppek kopogása hallatszik, amikor az elnök emelt hangon mondja:

— **Ötelsége a király nevében...** A bíróság bűnösnek mondja ki **Huszágh** Istvánt a Bűntetőtörvénykönyv 278-ik szakaszába ütköző előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság bűntettében és az enyhítő körülmények fitygyelembé vételével életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre, mellék büntetésként pedig politikai jogainak tíz évre való felfüggesztésére ítéli. **Huszágh** Istváné **Dudás Franciskát** a bíróság bizonyítékok hiányában a vád és következményei alól felmenti.

Az indokolás

Az ítélet kihirdetése után **Pavlovics** István elnök áttér a terjedelmes indokolás felolvasására. Az indokolás ismereti a gyilkosság részleteit és a tanuvalomások alapján a bíróság bebizonyítottak látja, hogy **Huszágh** előre megfontolt szándékkal követte el tettet.

— **A délelőtti tanuvalomások szerint** — közli az indokolás — **a kritikus éjszakán, a Huszágh-porta kapuján kinyult egy kéz és berántotta a kapu alatt álló gyereket. Ez tíz órákor történt, tehát tíz órákor már Huszágh készen volt a tervével és az előre elkészített hurokkal megfojtva gyereket, bedobta a már fél évvel azelőtt megásott gödörbe. Bebizonyítottnak látja a bíróság azt is, hogy Huszághné jelen volt a bűntény elkövetésénél. Több tanu eskü alatt vallotta, hogy **Dudás Franciska**, a kritikus éjszakán tíz óra tájban többször hívta be a ház előtt tartózkodó gyereket. A védelemnek nem sikerült bebizonyítania, hogy **Huszágh** nem előre megfontolt szándékkal ölte meg gyereket. A bíróság ennek figyelembe vételével hozta meg az elsőrendű vádlottra ítéletét.**

A másodrendű vádlott szerepe nincs konkrét adatokkal alátámasztva. A másodrendű vádlott talán részt is vett a bűntény elkövetésében, de térje nem vallott ellene, szemtanu pedig nem volt. Azt pedig a bíróság nem látja bebizonyítottnak, hogy a kis **Böskét** ő ölte volna meg. A másodrendű vádlott tehát ezek alapján nem ítéltető el. Az elsőrendű vádlottnál súlyosbító körülménynek veszi a bíróság, hogy a gyilkosságot hidegvérrel hajtott végre. Annak kivételéről a legapróbb részletekre is kiterjedve gondoskodott. Halálra kellett volna ítélni, de enyhítő körülménynek tekinti a bíróság beismerő vallomását, amely nélkül kétséges, hogy a bűntény kiderülhetett volna.

Huszágh megnyugszik az ítéletben

Az indokolás felolvasása után az elnök azt magyar nyelven is ismerteti, majd kérdést intéz az elsőrendű vádlotthoz, hogy beenyugszik-e az ítéletbe. A vádlott nyugodt hangon felelt:

— **Megnyugszom.**

Csulnovics Ferdő ügyész és dr. **Petrovics** Márkó ügyvéd felebezték az ítélet ellen.

A tárgyalás ezzel véget ért.

Betiltották a trieszti szláv tanítóegyesületet

Az olasz sajtó fékteenül izgat a szlávok ellen

Triesztből jelentik: A trieszti helytartóság kormányrendeletre való hivatkozással szombaton értesítette a trieszti szlovén tanítók egyesületének elnökségét, hogy

az ottani szláv tanítóegyesület további működését betiltja, vagyona pedig zárt rendel el.

A betiltás a trieszti tanítóegyesületet egészen váratlanul érte, mert

nemrég különböző intervenciókra ígéretet kaptak arra, hogy a kormány ezentul csak egészen komoly vádak alapján fog eljárni szláv egyesületekkel szemben.

A betiltást az olasz sajtó nagy lelkesedéssel fogadta és különösen a **Corriera dela Sera** élesen kikel a szláv egyesületek működése ellen

és azt írja, hogy a kormánynak az az eljárása egész Olaszországban nagy meglepetést fog kelteni és meg fogja peccéteni a szláv egyesületek sorsát.

A betiltás a szláv lakosság körében óriási elkeseredést keltett. Az olaszországi szlávok attól tartanak, hogy újabb rendszabályok készülnek ellenük.

Voronoffal konzultált Párisban

a kokaincsempészsért és pénzhamisításért letartóztatott zagrebi orvos

Mrvos dr. tagadja a vádat — Budapesten is kokainraziát tartottak

Zagrebból jelentik: A nagyszabású kokaincsempészési és pénzhamisítási ügyben a zagrebi rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást. Kihallgatták dr. **Mrvos** Jován orvost, aki tagadja a terhére rótt bűncselekményeket és azt állítja, hogy ő egész véletlenül került bele az afférba. Kizárólag azért, mert a letartóztatottak közül többeket ismer. Így többek közt ismeri **Kirinovic** orvostanhallgatót, aki több ízben megjelent a lakásán **Kralj** Istvánnal, akikkel elbeszélgetett. Egy ízben **Kralj** tanácsot kért tőle a lakásán, hogy hogyan lehetne eredményesen pénzt hamisítani; ő beszélt is **Kralj**jal a dolgról, azonban kizárólag elméleti természetű beszélgetés volt. Dr. **Mrvos** tagadja, hogy Párisban a pénzhamisítás ügyében

járt, hanem oda, mint mondja, azért utazott, hogy **Voronoff** professzorral konzultáljon. Kokainja, mint minden más orvosnak, neki is volt, de csak olyan mennyiségben, mint amennyire neki mint orvosnak szüksége volt.

A rendőrség szombaton bemutatta a sajtó képviselőinek a pénzhamisító gépeket és a készített hamisítványokat, amelyek a rendőrség szerint rendkívül jók.

A rendőrség a bonyolult bűntényben vasárnap folytatja a nyomozást és hétfőn a letartóztatottakat átkíséri az ügyészség fogházába.

Mint Budapestről jelentik, a VI. kerületi rendőrkapitányság péntek éjjel kokainraziát tartott, mert köztudomásu, hogy ebben a kerületben van a kokainpiac, a **Nagymező-ucca**

környékének előkelő találkahelyein és a legsötétebb lebujokban.

A rendőrség végigjárta az összes lokálokat és elfogott egy nagyobb társaságot, amelynek tagjai ismert kokainisták és csempészek. Az elfogottak között van a szubotica-i származású **Sohár Elek**, akit már többször büntettek meg kokaincsempészésért, egy volt gyógyszerész és több toglakozásnélküli egyén, valamennyien a rendőrség régi ismerősei. A társaság tagjainál nagyobb mennyiségű kokaint találtak, amit lefoglaltak.

A rendőrség most az iránt folytat nyomozást, hogy honnan szerezték a kokaint a budapesti csempészek és nincsenek-e összeköttetésben a Zagrebben elfogott csempészekkel és pénzhamisítókkal.

Forradalmi mozgalmak Szovjetországban

K tört a nyílt harc Stalin mérsékelt csoportja és Sinovjev baloldali ellenzéke között. Tömegesen tartóztatják le a szélsőbaloldali ellenzék híveit — Parasztlázadás Ukrajnában. Az odesszai helyőrség fellázadt a szovjetkormány ellen — Több más helyőrségben is kitört a lázadás — A forrongó vörös csapatok Stalint a kommunizmus elárulásával vádolják. A szovjetkormány hajlandó elfogadni a mensevikiek követeléseit

Sinovjev ellen bombamerényletet követtek el

Szovjetországban már néhány hete lappangó küzdelem folyik a kommunista-párt mérsékelt csoportja és a szélső baloldali **Szinovjev**-csoport között. A harc **Dzserdzinszkiné** és a cseka főnökének meggyilkolásával robbant ki és eddig úgy látszott, hogy **Stalin** teljes győzelmével fog végződni. **Szinovjev**et tudvalevőleg kizárták a kommunista internacionálé végrehajtóbizottságából, amelynek legutóbbi ülésén is kisebbségben maradt. A kommunista internacionálé nagy többséggel hagyta jóvá **Stalin** mérsékelt politikáját, ami óriási jelentőségű Szovjetországban az európai államokhoz való közeledése szempontjából is

Forradalom a proletárellenes terror rezsimje ellen

Bukarestből jelentik: Moszkvából és Leningradból érkező jelentések szerint Szovjetországban forradalmi állapotok vannak. **Szinovjev** és **Trockij** hvei nyílt támadásra mentek át a kormány ellen és proletárellenes terror rezsimjének nevezik **Stalin** uralmát.

A vörös hadsereg csapatai egymásután tagadják meg az engedelmességet a kormánynak. A zavaros helyzetet felhasználva az ország egyes részeiben jobboldali forradalmi mozgalmak is észlelhetők.

A szovjetkormány egymásután tartóztatja le a munkástanács és a

A vörös csapatok lázadása

Odesszai jelentés szerint az odesszai helyőrség csapatai is fellázadtak.

és tulajdonképpen a proletárdiktatura eddigi módszereinek megszüntetését jelenti. A legújabb jelentések szerint azonban a baloldali ellenzék nem nyugszik bele a kommunista internacionálé végrehajtóbizottságának döntésébe és a két szembenálló csoport között az ellentétek már annyira elmérgesedtek, hogy egész Oroszországban forradalmi hangulat uralkodik, sőt több helyen már ki is tört a forradalom, amelynek eddig sok emberáldozata van.

A különböző európai távirati ügynökségek által továbbított oroszországi jelentéseket, amelyek a forradalom kitöréséről szólnak, egyelőre a kellő óvatossággal kell fogadni.

kommunista párt vezetőségének azokat a tagjait, akik **Szinovjev** szélsőbaloldali akcióiban résztvettek. Eddig háromszáz embert vettek fogságra

Szinovjev hívei közül. A szombati bukaresti lapok, így elsősorban az **Universul** oroszországi jelentések alapján tudni véli, hogy Oroszországban kitört a fegyveres forradalom. Ukrajnában parasztlázadás dühöng.

A fegyveres parasztszerek megszálltak több várost, feldúlták az üzleteket és a hatóság teljesen tehetelen velük szemben.

Lasevics tábornok csapatai megtagadták az engedelmességet a kormánynak és nem voltak hajlandók elfoglalni új

beosztásukat.

Dracsenkot, a kormány kiküldöttjét, aki a szovjetkormány rendeletét végre akarta hajtani, a fellázadt vörös katonák megölték.

Holttestét végighurcolták az odesszai uccákon, ilyen kiáltások kíséretében: — **Le a terror kormányával! Le az dikommunistákkal! Ellen a forradalom!** Odesszában valóságos polgárháboru dühöng.

A kormánycsapatok kénytelenek voltak elmenekülni a városból

és az ellenük indított akciót **Potnikov** kapitány, **Trockij** volt segédtisztje vezeti.

Mindkét részen nagy a halottak és sebesültek száma.

Lasevics tábornokot és több magasrangú tisztjét a cseka letartóztatja, a forradalmárok azonban kiszabadították a letartóztatott tiszteteket.

Salin, **Szlepnikov** kíséretében a kormányhű csapatok védelme alatt **Tiraspolba** vonult.

Irkutsk helyőrsége is **Trockij**hez és **Szinovjev**hez csatlakozott és lefegyverezte a kormányhű csapatokat.

A felketők élén **Pribuln** tábornok áll.

Merénylet Sinovjev ellen

Leningradból jelentik: Óriási izgalmat kelt a városban és a végsőkig fokozza a feszült hangulatot, hogy

Szinovjev ellen bombamerényletet követtek el.

Az eddig még ismeretlen tettesek **Szinovjev** lakásába bombát dobtak, amely

felrobant és a baloldali ellenzék vezérét megsebesítette.

Szinovjev a karján és a nyakán sebesült meg,

állapota azonban nem életveszélyes.

Szinovjev proklamációja

Berlinből jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint az a harc, amely **Stalin** hívei, az úgynevezett közigazdászok és **Szinovjev** hívei, a kommunista-párt nemzetközi végrehajtóbizottságában kitört, most teljes élességgel folyik. Oroszországban óriási izgalmakkal várják, hogy a harc melyik csoport győzelmével fog végbemenni.

Szinovjev proklamációt intézett a proletáriátushoz, amelyben azzal vádolja a kormányt, hogy **Lenin** elveit elárulta.

A hangulat egész Oroszországban forradalmi.

A szovjet tárgyalást a mensevikiekkel és a szocialistákkal

Párisból jelentik: A szovjet párisi külképviseletéhez közelálló helyről származó értesülés szerint a szovjet-kormány kiküldöttje és a mensevikiek, valamint a szocialisták közti tárgyalások tovább folynak.

A szovjet egyre engedékenyebb a jobboldali szocialistákkal szemben a mensevisták viszont ragaszkodnak eredeti követeléseikhez, amelyekben a **sajtószabadság** visszaállítását, a munkástandiszt választásokon a teljes agitáció szabadság biztosítását és azt követelik, hogy

a népbiztosok tanácsának kibővítése olyan módon történjék, hogy a tanácsköztársaság, ha szocialista jellegét nem is veszti el, teljesen népképviseleti alapon álló kormányval bírjon.

Azt hiszik, hogy a tárgyalások hamarosan eredményre fognak vezetni.

Hétfőn megkezdődik a személyforgalom Vinkovcán

Pontonokon fogják az utasokat a tulsó partra szállítani

A vajdasági gazdasági köröket, főképp a kereskedőket rendkívül érdekli, hogy a kormány milyen intézkedésekkel fogja lehetővé tenni a Szubotica-Vinkovcei vonalon a vasúti forgalom mielőbbi megindulását. Mint ismeretes ugyanis, a gombosi gátszakadás következtében az árvíz elmosta nemcsak azt az ideiglenes fahidat, amelyet az 1924. évből árvíz után emeltek, hanem a vasúti töltés nagy részét is, úgyhogy a vasúti forgalom lebonyolítása ezen a vonalon teljesen megakadt. 1924-ben százöt méter széles szakadékot kellett áthidalni, most azonban ez a hat húszonnégy méter mélységű szakadék négyszázöt méterre szélesült, aminek az áthidalása rendkívül nagy munkát igényel.

A szubotica vasútgazgatóság **Stegel** Rudolf vasúti mérnököt bízta meg a vasúti vonal helyreállítására irányuló munkálatok vezetésével. Két terv van a helyzet megoldására. Az egyik terv szerint a szakadékot földdel és kővel tömnek be, a másik terv szerint pedig egy hétszáz méter hosszú viaduktot építenének. Ennek a tervnek a keresztülvétele azzal az előnnyel járna, hogy jövőben, árvíz esetén a víz átfolyhatna alatta anélkül, hogy a forgalom lebonyolítását megzavarná. Ha a szakadék betömésére kerülne a sor, a munkálatok körülbelül tizenöt hónapig tartának és 25.000 vagyon köré és földre lenne szükség. Természetesen ez alatt az idő alatt nem szünetelhet a forgalom és ezért már meg is kezdték egy félkör alakú ideiglenes vasúti töltés kiépítését, a régi gombosi állomás felé. Ez az ideiglenes vonal hat hét méter szélességű. A munkálatokat mindaddig ezen a vonalon bonyolítják le, míg vagy az egyik, vagy a másik terv megvalósul.

A félkör alakú töltést kőből és földből emelik és a szükséges anyagot a közeli erdőtől kőbányából fogják szállítani. A töltéshez körülbelül százezer köbméter földre van szükség. A munkálatokat késlelteti még az a körülmény, hogy

az utolsó árhullám még nem jutott át ezen a szakaszon. Nyolc-tíz nap múlva azonban ez bekövetkezik és akkor teljes erővel indul meg az ideiglenes töltés kiépítése.

A személyforgalom lebonyolítása azonban már hétfőn megkezdődik Vinkovcra felé. Ez olyképp történik, hogy az utasokat mindkét oldalon a szakadékig viszik a vonatok és a szakadékon át pon-

tonokon szállítják egyik oldalról a másikra. A táviró vonalat már rendbehozták úgy, hogy a szakadék felett átvezették a táviró-drótokat. A jövő hét folyamán ugyanilyen módon a telefonvonalat is rendbehozzák.

A munkálatoknál, a szakmunkásokon kívül csakis árvízkarosultakat alkalmaznak, hogy keresetet biztosítsanak számukra.

A francia szenátus elfogadta az amortizációs pénztárak felállításáról szóló javaslatot

Keddre hívják össze a versaille-i nemzetgyűlést

Párisból jelentik: A szenátus szombati ülésén 281 szavazattal hat ellenében elfogadta az amortizációs pénztár felállításáról szóló javaslatot, azonban kisebb módosítások végett visszaadta a kamarának. A kamara azután véglegesen megszavazta a javaslatot és 418 szavazattal 138 ellenében hozzájárult ahhoz, hogy az amortizációs pénztárak fel-

állításáról szóló törvényjavaslatot az alkotmányba iktathassák.

A szenátus legközelebbi ülésén foglalkozik a tervbevetett versaille-i nemzetgyűlés összehívásáról szóló indítványval is. Hír szerint a kormány már keddre össze akarja hívni a nemzetgyűlést. Az összehívásnál minden formalitást mellőznek.

MEGGYILKOLTA BARÁTNŐJÉT ÉS TEA MELLÉ FELSZOLGÁLTA VETÉLYTÁRSAINAK EGY SP NYOL IRÓ ÉS A SZÉP LILLETTE TRAGÉDIÁJA

Párisból jelentik: Borzalmas gyilkosság tartja izgalomban egész Páris. José Izidoro Ramos spanyol író, aki már évek óta Párisban tartózkodik, meggyilkolta barátnőjét, akit egész Páris, mint a szép Lilette-t ismert.

Lilette, polgári nevén Liliane Hudry ezélt három évvel evesor megismerkedett a negyvenöt éves íróval, kis masamodleány volt. Barátja azonban hamarosan kiemelte a kalapos-dobozok közül, minden keresetét ráköltötte, nagyvilági nőt nevelt belőle és alig múlt el egy év, a táncosnővé vedlett Lilette kedvence lett egész Párisnak. Néhány nappal ezelőtt azonban az író megtudta, hogy barátnője hűtlen hozzá és másokat is kegyeibe fogad. Vak féltékenységében elhatározta, hogy megbosszulja magát és pokoli tervet eszelt ki.

Két nappal ezelőtt csinos meghívót küldött szét mindazokhoz, akikről sejtette, hogy Lilette-vel viszonyuk van. A meghívotak meg is jelentek valamennyien, az írónak a Rue de Richelien-n levő lakásán, feltűnt azonban, hogy a táncosnő, akinek a háziasszonyi tisztet kellett volna viselnie, nem mutatkozik. José Isidoro Ramos megnyugtatta a

társaságot, hogy Lilette-nek váratlanul sürgős dolga akadt a színházánál, de rövidesen hazatér. Ezalatt ő maga felszolgált a teát és a tea mellé pompásan elkészített husokat, süteményeket. A legjobb hangulathoz töltötték a vendégek az időt mindaddig, míg egyiküknek eszébe nem jutott kimenni a fürdőszobába. Itt azután borzalmas látvány tárult a belépő elé. A fürdőszobában hevert Lilette véres feje, lábai és karjai. A megrémült vendég lármát csapott, hamarosan megjelent a rendőrség is, amely az író nyomban letartóztatta. José Izidoro Ramos még csak nem is próbált ellentállni, nyugodtan tűrte, hogy megbilincseljék és még ott a helyszínen, a vendégek előtt beismerte, hogy ő gyilkolta meg barátnőjét. Megfojtotta, majd feltranszírozta és a hus egy részét meglőzve, felszolgált a tea mellé vetélytársai számára. Amikor utnak indították a rendőrségre, vendégei felé fordulva még megjegyezte:

— Rendkívül örülök, hogy az uraknak a kis Lilette ép oly jól ízlett halála után is, mint halála előtt.

A gyilkost, a nyomozás befejezése után átadták az ügyészségnek, amely megindította a vizsgálatot.

Tizennyolc szubotica vendéglőst büntetett meg ujjában a pénzügyminisztérium

Miniszteri kiküldött folytatta le a vizsgálatot a hátralékban maradt vendéglősök ellen

A szubotica kerületi pénzügyigazgatóság — mint ismeretes — nemrégben eljárást indított mindazon vendéglősök és kávéháztulajdonosok ellen, akik a kitűzött határidőig nem fizették le az esedékessé vált italmérési illetéket. Ötvenhárom vendéglős ellen indult eljárás, a melynek során a pénzügyigazgatóság felterjesztést tett a pénzügyminisztériumba, hogy a késedelmes fizetőktől vonja meg az italmérési engedélyt. A pénzügyminisztérium a felterjesztés alapján harmincöt vendéglőst nagyobb pénzbírsággal sújtott, többektől pedig, köztük **Tumbász Lázártól**, a **Beograd-kávéház** tulajdonosától és **Kladek Istvántól**, a **Nemzeti-kávéház** tulajdonosától megvonja az italmérési engedélyt.

A vendéglősök egyesülete természetesen lépéseket tett azért, hogy a pénzügyminisztériumot elhárításhoz bírja, azonban ezek az intervenciók eredménytelenül végződtek. Szombaton pedig Szubotica-ra érkezett a pénzügyminisztérium kiküldöttje, hogy a még hátralévő ti-

zennyolc vendéglős ügyében, akiket annak idején nem büntettek meg, lefolytassa a vizsgálatot. Az érdekelt vendéglősöket szombaton délelőttre idézték be a pénzügyigazgatóságra, ahol a pénzügyminiszteri inspektor valamennyiüket kihallgatta. A kihallgatások után a vendéglősöket az italmérési illeték háromszorosára büntették meg és felszólították őket, hogy a bírságot három-négy napon belül fizessék be.

Mint hogy ez a büntetés egyik másik vendéglősnél tiz-tizenötezer dinárt jelent, a vendéglősök **Sztipics Márkó** elnök és **Markovics Gyuka** egyesületi titkár vezetésével még a szombati nap folyamán küldöttsegileg felkeresték a pénzügyminisztérium kiküldöttjét és kérték, hogy adjon hosszabb terminust a büntetések megfizetésére. A miniszteri inspektor azonban elutasította a vendéglősök kérését és közölte velük, hogy amennyiben a bírságot három-négy nap alatt nem fizetik le, a minisztérium megvonja tőlük az italmérési engedélyt.

CIRKUSZ

Biztos üzlet

(Szin az ismert színigazgató szobája. Személyek maga a direktor és Személyes a »Szinlap és Étlap« munkatársa. Az igazgató éppen jövő évi programjáról ad interjút.)

Igazgató: (fel alá járkat) »Végül pedig tiszta irodalmat akarok nyújtani a közönségnek, mert elvégre...«

Személyes: (közbeveg) »mert elvégre a színház nem üzleti vállalkozás, hanem kulturintézmény, amelynél csak másodrendű kérdés lehet, hogy vajjon a darab hoz-e pénzt is a konyhára.«

Igazgató: (csodálkozva) Honnan tudja, hogy ezt akartam mondani?

Személyes: Tavaly is ezt tetszett mondani, mielőtt a »Ni ni nézd csak a Samut!« című táncos revüt be tetszett mutatni. Tavalyelőtti programjában szintén benne volt ez a mondat. De ha erre nem emlékeztem volna, még mindig emlékeznék a »Kasszanova Revü-színház« igazgatójának tegnapi nyilatkozatára, amelyben szóról-szóra ugyan-ezt mondta.

Igazgató: Hát csak írja be szépen. Tartuk be a hagyományokat. És most, miután az interjút befejeztük, elárulok önnek egész privátim egy üzleti titkot.

Személyes: (zsebvágja a ceruzát, mintegy jelzi, hogy a »privátim« szóra a nyilvánosság elűnt a szobából.)

Igazgató: Én az irodámban régóta kísérleteket folytatok, mint a tudós orvos a laboratóriumában. Keresek egy olyan preperátumot, amelyre biztosan lehet pénzt keresni.

Személyes: Ha meg tetszett találni, mondja el nekem is.

Igazgató: Már megtaláltam. El is mondom. Privátim.

Személyes: (kidobja az ablakon a ceruzát. További diszkréció jelzése.)

Igazgató: Tehát, ime a színházzal a következőképpen lehet biztosan pénzt keresni: Meghirdetem október 15-ére Jeritza Mária és Saljapin Fedor együttes fellépését.

Személyes: Nehéz őket összehozni.

Igazgató: És ha már összehozom? Tudja maga mit kérnek ezek ketten? A bruttó bevétel 185 százalékát. Nem is kell őket összehozni. Csak hirdetni kell. És nagyon ósón kell árulni a jegyeket. Százezert.

Személyes:??

Igazgató: Vájon. Eladunk 50 jegyet a pénztárnál. Akkor kiteszem a táblát. És a többi jegyet eladatom ázsiatörök utján 2—300.000 koronáért. Kapkodni fogják.

Személyes: Biztos. De hol itt az üzlet?

Igazgató: Október 14-én kihirdetem, hogy Saljapin elkéste a csatlakozást, a koncert elmaradt. A pénztár vissza fizeti a jegyeket. Természetesen ázsio nélkül!

Személyes: Remek!

Igazgató: Van egy jobb is. Most nyissa ki a fülét. Gründolok egy nagy színázi betéti társaságot, öt résztvevővel, öt csendes társal. Erre kihozok egy nagyszerű darabot, nagyszerű szereposztásban, nagyszerű díszletekkel. Ha ez a darab kifutotta magát, hozok egy újabb nagyszerű darabot és egy még újabbat. Mert csak nagyszerű darabokkal lehet ma reüsszteni.

Személyes: (nincs meggyőzve) Ké... kérem... és ha netalán mégis deficittel végződne a szezon...?

Igazgató: Mi az hogy netalán? Miért netalán? Egész bizonyosan deficittel fog végződni!

Személyes: (egyáltalán nem érti.)

Igazgató: Hogy képzeled el, hogy deficit nélkül meg lehet uszni a szezonot? És itt jön a biztos üzlet. Az év végén van egymilliárd deficit, beinkasszálók tehát mindegyik csendes társal 200—200 milliót.

Személyes: (tovább szédül) Ké-kérem. Hol itt a biztos üzlet?

Igazgató: (diadalmasan) Még mindig nem érti? Én titokban nem őt, hanem hét csendes társat veszek be az üzletbe.

Stella

HIREK

Three Castle

1.

Egy cigaretta karcsu volt és szöke, mint egy modern, kívánatos nő. Hőfőhár papírba rejtette szökeségét és azt, hogy a ködös Albionból származik, csak halvány betűk hirdették rajta.

Egy cigarettatárca mélyén rejtőzve lopakodott át a határon. Gőgösen, magabazárkóztottan hallgatott a Stambulok és Memphisek országában.

2.

— Nézze — mondta a férj itthon feleségének — milyen szép ez a cigaretta! A dohányja aranyzinú, mint a nap! Valódi Three Castle!

— Ugyan, hogyan lehet egy ostoba cigarettáért ennyire rajongani — vont vállat az asszony, aki csodálatosképpen nem volt dohányos.

3.

Pár nap múlva, ebéd után, a férj rágyújtott egy Vardarra. Nyitott tárcája ott feküdt az asztalon. A Three Castle benne.

— Maga őrizi azt a cigarettát — patant fel idegesen az asszony. — Miért nem gyújt rá?

— Valami különleges alkalomra tartogatom. Kár volna így minden apropos nélkül elszívni...

4.

Egy hét telt el. A házaspárnál társaság volt együtt. Vidám hangulat, nyitott ablakok, zongoraszó.

Éjfélután, mikor a vendégek elmentek, felsóhajt a férj:

— Kár, hogy nem maradt egy cigarettám.

— Hát a Three Castle?

— Igaz!... de azért kár!

Másnap reggelre az asszonyban szilárd elhatározás érelődött:

— Adja nekem azt a cigarettát — állt az ura elé.

— Minek? Hiszen maga nem dohányzik!

— Emléke.

Igy vándorolt át a Three Castle az asszony ékszerdobozába.

5.

Történetirői objektivitással fel kell jegyeznünk, hogy a férjnek kicsit fájt érte a szíve.

Elszívhattam volna — gondolta.

Ugy érezte, mintha vér lenne a cigarettá kiporló aranyos dohányja.

6.

— Nincs véletlenül egy cigarettád? — kérdezte legjobb barátját délben, amikor együtt mentek hazafelé.

Amaz örömmel kapta elő elegáns aranytárcáját:

— Csakhogy végre egyszer valami különlegességgel kínálhatlak meg! Ezt vedd, ezt a vékony, karcsu, sárgát...

És hogy a férj csodálkozva forgatta ujjai között, büszkén hozzátette:

— Valódi Three Castle!

7.

— Ne haragudjon — kezdte otthon, ismét ebéd után a férj — de ugy ráéreztem egy cigarettára! Veszek magának a legközelebbi utamon egy egész dobozzal, de most adja ide azt a Three Castle-t!

Az asszony kicsit elsápadt:

— Hiszen nekem adta!

8.

Előkerült az ékszerdoboz, csattok, tük, fülbevalók, göngyök — a cigaretta nem.

— Ugy — mondta halkán, gunyosan a férj.

9.

Néhány tudós a spanyol örökösödési háború befejezését egy pohár vízre veteti vissza.

Ne csodálkozzunk azon sem, ha egy karcsu, szöke cigaretta miatt valóper indul.

Csánk Endre

— Törökország és a Népszövetség. Londonból jelentik: A Times angolai jelentése szerint a török kormány az utóbbi időben komolyan mérlegeli, hogy Törökország lépjen-e be a Népszövetségbe vagy sem

— Apatin az árvízkarosultakért. Apatinból jelentik: A Vöröskereszt Egyesület Apatinban is megkezdte a gyűjtést az árvízkarosultak javára. A segélyakció élén Thurszki Jánosné és dr. Gavrilovics Sándor járásorvos állnak. A gyűjtés eddigi eredménye ötvenezer dinár, amelyben az apatini Bank és Takarékpénztár tizenötezer dináros adománnyal szerepel. Az apatini lövészegylet vasárnap délelőtt tartja zászlószentelési ünnepélyét, amelynek tiszta jövedelmét az árvízkarosultaknak juttatják. Az apatini polgári kaszinó augusztus 15-ikén rendezi a szokásos busubálát a Lindenmayer-szállóban. A bál jövedelmét az árvízkarosultak javára fordítják.

— Margalics Ede dr. egyetemi tanár aranylakodalmá. Szomborból jelentik: Margalics Ede nyugalmazott egyetemi tanár szombaton tartotta meg aranylakodalmát. A köztisztelőben álló ősz tudóst igen sokan keresték fel szerencsekívánataikkal.

— Meghalt a szombori hadkiegészítőparancsnok. Szomborból jelentik: Vukoszinovics Jován alezredes, a szombori hadkiegészítő parancsnok szombaton éjjel Szomborban meghalt. Az alezredes halálát szívbaj okozta.

— Sorozatos betörések Sztaribecse környékén. Sztaribecseről jelentik: Az elmúlt vasárnap Petrovoszelón, mint megirtuk, ismeretlen tettesek kirabolták a katolikus templomot és ugyanakkor kifosztották a plébániát is. Pár nap múlva ismeretlen tettesek több betörést követtek el Sztaribecsej környékén. A sztari-becsejhez tartozó Novoszeló-telep községben fényes nappal törtek be Fridl István lakásába, ahonnan több ezer dinár értékű ruhanevet vittek el. Bácskogradistén özvegy Benkó Istvánné szatócsüzletében követtek el betörést, ahonnan nagyobb összeg készpénzt, dohányárut és egyéb holmit loptak el. Ugyancsak Bácskogradistén ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg Csávic Sándor vendéglőjébe. A vendéglős már aludt, de az ivószobából behallatszó zajra felébredt és vadászfegyveréből riadószót adott, mire a betörők elmenekültek. A rendőrség és a csendőrség széleskörű nyomozást indított meg a tettesek kézrekerítésére, mert valószínűnek tartják, hogy a petrovoszelói templomrablók követtek el a betöréseket.

— Rakovszky magyar belügyminiszter súlyosan megbetegedett Erdélyben. Kolozsvárról jelentik: Rakovszky Iván magyar belügyminisztert szombatra virradó éjjel súlyos vakbélgyulladásal a kolozsvári Erzsébet-szanatóriumba szállították. Rakovszkyt még az éjszaka folyamán megoperálta Steiner Pál dr. és a műtét jól sikerült. A beteg belügyminisztert a szanatóriumban felesége ápolja.

— Olcsóbb lett Párisban a kenyér. Párisból jelentik: Augusztus 12-től kezdve Párisban a kenyér kilogramjának ára két frank hatvanöt centimes lesz, tehát a kenyér kilója tíz centimesel olcsóbbá lett.

— A noviszadi iparkiallításán rádióleadóállomás működik. Noviszadról jelentik: Nenadovics Velimir noviszadi postaigazgató, a rádió klub elnöke kezdeményezésére a kiállítás tartama alatt az Osana postaminisztériumi osztályfőnök tulajdonában lévő leadókészülék esténként 9—11 óráig noviszadi műkedvelők változatos és gazdag műsorát továbbítja. A kis leadóállomás 520 méteres hullámon dolgozik és a rádió klubhoz érkezett jelentések szerint az egész Vajdaságban kitünően hallható. A rádió klub felbuzdulva a leadóállomás sikerén azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy husz wattos saját készítményű kísérleti állomást szerel fel, amely a hét egyes napjain saját eredeti műsorát továbbítja, a többi napokon pedig külföldi nagy állomásokat fog közvetíteni, amelyek csónélküli detektorral is hallhatók lesznek.

— Eltűnt pénztárca. Noviszadról jelentik: Gausz Viktor noviszadi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy pénteken reggel a piacon bevásárolni volt és ez alkalommal pénztárcája 10.000 dinár tartalommal eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Ékszerlopás egy noviszadi szállodában. Noviszadról jelentik: Csütörtök este a noviszadi Szloboda-szállodában megszállt Gyurkova Zdenka szombori nő aki péntek reggel mosakodásnál a mosdoszekrényen felejtette értékes hét briliánsal ellátott platina karkötőjét. Feljelentést tett a rendőrségen, amelynek azonban ezideig nem sikerült a tettest kinyomozni.

— Ellogott betörők. Noviszadról jelentik: A szabályai csendőrség letartóztatta Milovan Szevján és Dobanovacski Péter goszpodincei földmivéseket, akik szerda éjjel Goszpodincen hét betörést követtek el. Átadták őket a noviszadi ügyészségnek.

— Hamis neve árulta el. Noviszadról jelentik: A rendőrség letartóztatta Lakatos Erzsébet cigányasszonyt, aki ezen a néven már ismételt meg volt büntetve. A cigányasszony ezalkalommal Bulkovics Etelnek mondotta magát, de vesztére Bulkovics Etelt a szombori ügyészség lopásért keresi. Átkísérik a szombori ügyészséghez.

— A szlovák néppárt Gajda tábornok mellett. Prágából jelentik: A Csehszlova jelentése szerint Gajda tábornok ügyében a fasiszták a szlovák néppárttal együtt Rózsahegyen és Kassán megbeszélést tartottak elfoglalandó magartásukra nézve. A lap szerint egy kassai nyomdában milliószám készülnek a röpiratok, amelyekben a szlovák néppárt Gajda tábornok rehabilitálását és Szlovenszko autonómiáját követeli.

— Elkészült az Ikarusz-gyár ötvenedik repülőgépe. Noviszadról jelentik: A noviszadi Ikarusz-gyár most készült el 50. ik sajátgyártmányu repülőgéppel, amely alkalomból a gyár tisztviselői és munkásai számára háziünnepet rendezett. Az ünnepen a távollévő Konyovics Demeter vezérigazgató helyett Uzelac Milán nyugalmazott tábornok, technikai igazgató szerepelt mint házigazda. Az Ikarusz a jubileum alkalmából a noviszadi repülőter altiszti iskola könyvtárának tízezer dinárt adományozott.

— Délafrika és Kanada függetlenségét követel. Londonból jelentik: A lapok behatóan foglalkoznak az októberre összehívott birodalmi konferenciával. Különösen nagy izgalmat kelt Londonban Délafrika és Kanada álláspontja. Ez a két dominium teljes függetlenséget és külön alkotmányt követel magának és követeli ezenkívül, hogy londoni képviselői az idegen hatalmak követivel egyenlő elbánásban részesüljenek.

— A druzok folytatják a harcot. Párisból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a druzok haditanácsa, amelyen ötvenhat vezér vett részt, elhatározta, hogy a franciák ellen az utolsó csepp vérig folytatja a harcot.

— Betonnal akarják burkolni a főbb szombori utvonalaikat. Szomborból jelentik: A szombori főbb utvonalaik, különösen a vasuttól a Szloboda-szállóig terjedő utvonál a fokozott forgalom miatt erősen megrongálódott. Ebből az alkalomból Iykov György városi főmérnök memorandumot dolgozott ki, amelyben azt ajánlja, hogy a város német mintára betonnal burkoltassa a főbb utvonalaikat és pedig a vasuttól a Szloboda-szállóig és a megyeháztól a város-házig. Az utjavítás ilyen formában kilenc millió dinárba kerülne, amit kölcsön útján lehetne fedezni. A memorandummal legközelebb foglalkozik a városi tanács.

— Földtagosítás a Bácskában. Apatinból jelentik: Krusevlje község határában hétfőn kezdődnek meg Martinics Szilvko noviszadi és Seelenfreund Viktor apatini mérnök vezetésével a földtagosítási munkálatok. Ez a háború óta az első földtagosítás a Bácskában és előreláthatólag másfél évig fog tartani.

— Rádióbeszélgetés a nyílt uccán Prága és London közt. Prágából jelentik: A prágai reprezentációs palota előtt a nyílt uccán kedden érdekes rádióki-sérletezés folyt le. Több angolból álló társaság az autójára felszerelt miniatűr rádióállomást próbált ki és az egyik London melletti rádióállomással folytatott rövid beszélgetést. A készüléket a társaság egyik hölgytagja kezelte, aki perceként keresztül beszélt a londoni állomás egyik tisztviselőjével, aki őt egészen tisztán értette. A nyílt uccán lefolyt kísérlet százakra menő tömeget csödielt össze.

— A csehszlovákiai vasutasok sztrájkra készülnek. Kassáról jelentik: A csehszlovákiai egyesült vasutasszervezet munkabizottságának összehívására kétezeröttszáz vasutas gyűlt össze Kassán tüntetésképpen a felvidéki alkalmazottak pótlékainak megtagadása ellen. A gyűlés elhatározta, hogy ebben a kérdésben augusztus 14-ét tüzi ki végső határidőnek a vasuti minisztérium számára. Ha addig nem kap kedvező választ a pozsonyi központi bizottság, fölveszik a harcot és haladék nélkül sztrájkba lépnek. A gyűlés után az összejövetel résztvevői tiltakozó fölvonulást rendeztek a városban.

— Fel akarták robbantani a dorogi főjegyző házát. Dorogról jelentik: A dorogi bányatelep lakosságát pénteken éjjel hatalmas robbanás ijesztette fel. Kiderült, hogy ismeretlen tettesek dinamittal fel akarták robbantani Morva Izidor dorogi városi főjegyző házát. A dinamitot az ebédő ablakára helyezték el, ahol explodált, de a házbelieknek semmi bajuk sem történt. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

— Öngyilkosságot kíséreltek meg a fegyházra ítélt Roboz-testvérek. Budapestről jelentik: Szombaton délben az a hír terjedt el Budapesten, hogy a tizenhét, illetve tíz évre elítélt Roboz-testvérek, amikor a gyűjtőfogházba akarták őket szállítani, öngyilkosságot kíséreltek meg. Az ügyészség ezeket a híreket erélyesen megcáfolta.

— Zsebmetszőket fogott a noviszadi rendőrség. Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség több zsebmetszőt fogott el, akik a mária-schneei bucsu alkalmából számos zsebtolvajlást követtek el. A rendőrségnek sikerült pénteken ujjabb zsebmetszőket ártatlanul tenni. Elfogta Lakatos Sándor doroszlóvi veszedelmes zsebmetszőt, akit a szombori ügyészség ilyen büncselekmény miatt körözött. A rendőrség letartóztatt egy kulai származású kovili cigányasszonyt, akit a mitrovicai törvénytűk zsebtolvajlásért hathavi börtönre ítélt, de aki a fegyházból megszökött. Végül a rendőrség letartóztatta Kovács Viktória hetvennégy éves zsebmetszőt, aki zsebmetszésért Noviszadon nyolc, Szuboticán hat, Szeegden négy, Kalocsán két, Kikindán hat, Osziicken hathavi fogházat ült.

— Leszurta a vetélytársát. Becskerekéről jelentik: A bánáti Surján községben Zsivanov Jován és Milanov Zsárkó ugyanabba a lányba voltak szerelmesek. Féltékenységük miatt gyakran összetűztek. Pénteken este ismét összeverekedtek a koreszmában, miközben Milanov bicskát rántott és mellbeszurta Zsivanovicsot, aki véresen esett össze. Beszállították a becskerekői kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajta. Életbenmaradásához nincs remény. Milanov rögtön a tett elővetése után megszökött. A csendőrség nyomoz utána.

— Kirabolták a párisi osztrák követ-séget. Párisból jelentik: Az elmúlt éjszaka két apacs támadta meg dr. Eckenberg Alfrédet, a párisi osztrák követtség titkárat és kirabolták. Eckenberg a földalatti vasut utolsó kocsiján tért haza s amikor kilépett az uccára, észrevette, hogy két férfi követi. Egy követő világitott helyen a két férfi megámadta a diplomatát, aki erélyesen védekezett. A támadóknak azonban mégis sikerült elrabolni a titkár pénztárcáját, amelyben azonban csak kevés pénz volt. Eckenberg csak könnyebb sérülést szenvedett.

Franciaország kárára kémkedett a csehszlovák vezérkar főnöke

Gajda tábornok ügyében befejeződött a vizsgálat — A tábornok ellen nem indul büntügyi eljárás

Prágából jelentik: Gajda tábornok ügyében a katonai vizsgáló bizottság, amely három tábornokból állt, befejezte a vizsgálatot és jelentését a kormány elé terjesztette. A kormány a jelentést tudomásul vette és Gajda tábornokot nyugdíjazta. A vizsgálat befejezése után kiadott közleménye szerint Gajda tábornok ellen nem merült fel olyan adat, amely büntügyi eljárást vonna maga után. Beavatott helyről szerzett értesülés szerint azonban a vizsgálat során

megállapítást nyert, hogy Gajda tábornok 1920—21-ben Párisban szovjetkötvekkkel tartott fenn összeköttetést.

Gajda tábornok Párisban a vezérkari iskolát látogatta és így több fontos hadi titoknak jutott a birtokába. Ezeket a hadi titkokat azután szovjetkötvekkkel közölte, akiknek a tábornok szolgálata annál is inkább

értékes volt, mert Szovjetország abban az időben a Franciaországgal szövetséges Lengyelországgal folytatott háborút.

Bizonyítást nyert az is, hogy Gajda tábornok Párisból visszatérve Prágába,

Krakovieki orosz ezredesnek különböző fontos okmányt adott át, amelyeket az ezredes lemasolt.

Ezek az okmányok a francia hadsereg viszonyairól nyújtott tájékozást. A vizsgálat során megállapították azt is, hogy

Gajda tábornok szolgálataiért nagyobb összeget is kapott a szovjet-kormánytól.

Mindamellett nem lehet bíróság elé állítani, mert a csehszlovák büntető törvénykönyv szerint az, aki idegenben, idegen állam kárára kémked, nem büntethető meg.

— Romániai városok országos kongresszusa. Bukarestből jelentik: Bukarest polgármestere, tévitatilag értesítette Arad városát, hogy a romániai városok országos kongresszusát szeptemberben Aradon fogják megtartani.

— A vonat elé vetette magát. Beogradból jelentik: Szombátra virradó éjjel a topcsideri vasuti állomáson borzalmas módon vetett véget életének Stankovics Bozsidar bánati származású kereskedő. A fiatal ember a vasuti sínekre feküdt és mozdulatlanul bevárt, amíg odaérkezett a Nis felé induló gyorsvonat, amely fejét és lábait lemeteszte. Stankovics zsebében levelet találtak, amelyben elpanaszolja, hogy anyja nem engedte meg, hogy tanulmányait folytassa és mint félbenmaradt ember nem akart tovább élni.

— Dr. Szabó Juci-t, a világsikert aratott vigjátékot mutatja be a legjobb szubotikai műkedvelők közül alakult művészársaság augusztus 21. és 22-ikén a Népkör színháztermében. Virgil szerepét, amelyet Budapestén Csontos Gyula alakított, Weisz Bibus játssa, kinek kivételes tehetsége és színpadrateremtésége biztosítja a szerep szubotikai sikerét. A többi főszereplők: Reitter Honka, Gyenizse Ilus, Deutsch Janka és Garay Béla, akik valamennyien Szubotica legjobb műkedvelői közé tartoznak.

— Gyújtogatási vádból rágalmozás. Apatinból jelentik: Braun László apatini kereskedőt nemrég a szombori ügyészség letartóztatta, mert azzal gyanúsították, hogy az üzletében keletkezett tüzet szándékosan idézte elő. A vizsgálat azonban a kereskedőt tisztázta a vád alól és az ügyészség most megszüntette az eljárást Braun László ellen, akit nyomban szabadlábra is helyeztek. A tüzkár likvidálását a biztosítótársaság már megkezdte. Az alapítvánnyal meghurcolt kereskedő dr. Krecsárevics Sándor ügyvéd útján feljelentést tett Jámber Kálmán, az Opšta Privredna Banka apatini fiókintézetének igazgatója ellen rágalmozás és hitefrontás miatt. Az ügy fejleményei elé nagy érdeklődéssel tekintenek Apatinban.

— Új tűzoltólaktanya Apatinban. Apatinból jelentik: A tűzoltólaktanya építése befejeződött. Az új tűzoltólaktanyát ez év végén szentelik fel nagy ünnepség keretében.

— Szabadlábrahelyezték a petrovozelői templomrablás gyanúsítottjait. Noviszadról jelentik: A petrovozelői templomrablással kapcsolatban a csendőrség letartóztatta Horvát Ágoston szolgát, Szabó Mihály kereskedőjét és Szabó Lajos földművest, akiket a betőrészel gyanúsítottak. A gyanúsítottakat a noviszadi ügyészség fogházába szállították. A vizsgálóbíró szombaton foglalkozott ezzel az ügyel és mindhárom gyanúsítottat szabadlábra helyezte, mert alibit bizonyítottak.

— Megfőzte magát a hőforrásban. Debrecenből jelentik: A debreceni egyetemi klinikára szállították Onosy Ida, negyvenöt éves hajduszoboszlói reumás és elmebeteg leányt, aki a hajduszoboszlói hőforrásoknál két hétig tartózkodott éjjel-nappal a meleg vízben. Odaszállította magának az ételt és egy percre sem hagyta el a fürdőt. Vegül a csendőrség is beavatkozott az ügybe és már eszméletlen állapotban emelték ki a vízből. Állapota súlyos, mert a meleg vízben, bőre valósággal megfőtt. Állapota súlyos.

— Hangverseny az árvízkarosultak javára. Gerő Róbertné budapesti zongoraművésznő és Gerő Mariska bécsi hegedűművésznő szombaton este sikerült hangversenyt adtak a Városi Kávéházban, az árvízkarosultak javára.

— Tűz a párisi börze táviróközpontjában. Párisból jelentik: A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka a börze táviróközpontjában, valószínűleg rövidzárlat következtében tűz ütött ki, mely a börze kapcsolatát a vidékkel s a külfölddel megszakította s a távirati s telefonvonalban nagy kárt okozott. A tüzet két órán belül elfojtották, a börze palota sértetlen maradt.

— Agyenlőtte magát az összeütközés miatt egy vasutas. Prágából jelentik: Chotovin állomáson megrendítő szerencsétlenség történt. Egy teljes sebességgel keresztülhaladó tehervonat hibás váltóállítást következtében holtvágányra futott. A mozdonyvezető későn vette észre, fékezni ideje nem volt már úgy, hogy a vonat beleszaladt az ütközőkba. A mozdony és a szerkesztő összetört. A futó oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány perc múlva meghalt. A mozdonyvezető könnyebben sérült meg. Az állomás forgalmi tisztje, Heidi János, aki betegesen pontos és lelkiismeretes hivatalnok volt, magát okozta a szerencsétlenségért és a helyszínen felbőltötte magát.

— Kinevezés. Sztaribecseről jelentik: Az igazságügyminiszter Vulcanovics Milán dárdai járásbírói jegyzőt a sztariibecsei járásbíróshoz járásbírónak nevezte ki.

— Összeállítják az árvízveszedelem alkalmával rekvirált anyagok költség-számláját. Szomborból jelentik: Az ármentesítő társulatok a vízügyi törvény rendelkezései szerint megkezdtek az árvízveszedelem alkalmával rekvirált anyagok költség-számlájának összeállítását. A margitszigeti ármentesítő területén 64.805 dinárban állapították meg a költségeket. A bezdáni társulatnál zsákokért 93.648,50 dinár, deszkákért 109,07 dinár a megállapított összeg. Hír szerint a többi ármentesítő társulatnál lényegesen magasabb a rekvirált anyagok összege.

— Négy száz ügyvéd vesz részt a temesvári ügyvédkongresszuson. Temesvárról jelentik: Szeptember 4—6-ig tart a temesvári ügyvédkongresszus, melyen részt fog venni Cudalbu igazságügyminiszter és Maniu Gyula is. A kongresszuson 400 ügyvéd lesz jelen, programjában benne lesz dr. Moldován Aurél tordai ügyvéd előadása Réz Jánosról és a memorandum-pörről. Szeptember 7-én kirándulás lesz az Al-Dunához. Az ügyvédkongresszussal egy időben lesz a bánági politikai pártok kongresszusa.

— Kötelelet vitt nászajándékba menyasszonyának. Kaposvárról jelentik: Csütörtökön délután a gyékényesi vonat egyik második osztályú kocsiából két ur szállott le. Az egyik egy tolnamegyei földbirtokos, a másik pedig egy kaposvári cementgyáros. Mindkettőjük kezében teljesen egyforma sárga bőrönd volt. A földbirtokos Kutásra utazott, hogy ott tartsa meg esküvőjét. A sárga bőröndben a menyasszonyának szánt nászajándék volt. A cementgyáros Somogy-szobra igyekezett, az ő bőröndjében a cementcsövek leeresztésére szükséges vagy husz méter hosszúságú vastag kötélt volt. A földbirtokos leszállott a ku-

tasi állomáson, ahol csak egy percet állott a vonat és nagy sietve kapta fel bőröndjét. Az állomáson ott várta a menyasszonya, aki örömmel fogott hozzá a bőrönd kicsomagolásához és kinyitni kezdte a legelső táskát, amelyben egy hosszú, vastag kötelelet talált. A vőlegény meg se tudta magyarázni, hogy bizonyára elcsereverte bőröndjét a vonaton, a menyasszony annyira megsértődött, hogy az aznapra kitűzött esküvő elmaradt, sőt elhatározta, hogy becsületértései pert fog indítani volt vőlegénye ellen.

— Meggyilkoltak egy vendéglőst. Szombathelyről jelentik: Mayer József vagyonsopronkövesdi vendéglős két héttel ezelőtt eltűnt és teljesen nyoma veszett. A csendőrség most elfogott egy lakatos Ferenc nevű vepi lakost, aki beismerte, hogy Mayert a vepi erdőbe esalta, ahol meggyilkolta és kirabolta.

— Cukorbetegségnél a Radeinj-víz megakadályozza a veszedelmes acidese képződését és leköti a felesleges vérsavakat.

— A bácskai községek hozzájárulása az állami utak fenntartásához. Szomborból jelentik: A megyei közigazgatási bizottság megállapította, hogy a bácskai és baranyai községek milyen összeggel tartoznak hozzájárulni az állami utak fenntartásához. A legnagyobb összeget 18.714 dinárt Sztariverház, a legkevesebbet 1368 dinárt Kiszács fogja fizetni.

— Elhíztott egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűvíz hatalmasan előmozdítja az anyagcserét és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a »Ferenc József« vizet szívvelszirosodásnál is reggel, délben és este, egy-egy harmadpohárnyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Göndör Ferenc újból megindítja »Az Embert« Amerikában. Newyorkból jelentik: Göndör Ferenc, az októberi magyar forradalom harcís tollu publicistája, aki tudvalevőleg néhány hónap óta Amerikában tartózkodik, szeptember 4-én Newyorkban újra megindítja népszerű hetilapját, »Az Embert«. Göndör legutóbb négy nagy amerikai magyar központban tartott előadást és mindenütt nagy szeretettel és ünnepléssel fogadták. Szó van arról is, hogy »Az Embert« a jövő évben már napilappá alakul át.

— Áradások Lengyelországban. Krakóból jelentik: A legutolsó áradások a szántóföldeken nagy pusztításokat vittek végbe. A gabonatermés sok helyütt megsemmisült. Különösen a krakói vajdaság területén érte nagy kár a buza-termet. Bochnia kerületben 31 községet árasztott el a víz. A gabonaszállításokban mutatkozó nehézségek miatt Krakó liszttel való ellátását veszély fenyegeti.

Dr. Duldner Henrik orvosi rendelését Szomborban Sveta Rokova ulica 16. sz. alatt megkezdte.

Tekintse meg okvetlenül a noviszadi kiállításon a földszint első ajtó alatt kiállított fürdőszobánkat. Handler és Grossmann, Noviszad.

Hazai iparunk fejlődése. A hadügyminisztérium tengerészeti osztálya rozsdavevő és egyéb festékekre megtartott árlejtésén az egész mennyiség szállításával Klein Géza és Fiai festék és lakkgyárat bízta meg. A cég készítményeit a hadügyminisztérium vegyészeti laboratóriuma megvizsgálta és megállapítást nyert, hogy az a külföldi gyártmányokkal minden tekintetben egyenértékű. Mindenesetre örvendetes jelenség az, hogy beogradi hatóságok rendelkezésükkel a vajdasági ipart hathatósan támogatják.

A noviszadi kiállítás szenzációja az Alba tükörgyár emeleti görbe tükre. A cégnek egyszerű csiszolásai osztatlan csodálatot keltek. Gyár: Noviszad, Zeleznička ulica 53.

Megnyílt az első bánati magánklinik. Velikibeckereken egy modern sebészeti magánklinik nyílt meg, melyben kevésbé jómódu betegek is felvétetnek és kezelésben részesülnek. A klinika kizárólag szakorvosok által lesz vezetve és minden opatív esetre sebészeti, nőgyógyászati, továbbá fülészeti, bőrs- és bujakóri esetekre) van berendezve. Vezetője dr. Vojin Lazarević sebész-főorvos. A magánklinik Velikibeckerek és Begej-állomással szemben fekszik. Az ápolás szaknővérek kezében van. Telefonszám: 127.

Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir« kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben. Subotica. Telefon 123. 5123

Dr. Freud Frigyes, a budapesti fővárosi »Fasor-Szanatórium« igazgató-főorvosa Budapest, Vilma királynő-ut 9. sz. közli az igentisztelt orvos urakkal és pácienseikkal, hogy a belgyógyászati, sebészeti vagy nőgyógyászati betegek, kik a kezelést tízenegynapig veszik igénybe, a MÁV vonalain a vizsautazásnál 50% menetdíj kedvezményben részesülnek.

Budapesten

Özépiskolák közelében lakó ügyvéd özvegye két tanulóval teljes ellátással, felügyelet mellett elvállalna

özv. dr. Salgó Rezsőné
Izabella-u. 80.

HOTEL CENTRAL
Egyetlen magyar szálló Bécsben.
II Tabor Strasse 8-a.

Városközpontban, 150 szoba, hideg-meleg víz, Káptalan, Felemlő, nappali, szobák, rádió, szék, hűtő, szék, konyha, kávé, sz. 5-10, 10-15, 15-20, 20-25, 25-30, 30-35, 35-40, 40-45, 45-50, 50-55, 55-60, 60-65, 65-70, 70-75, 75-80, 80-85, 85-90, 90-95, 95-100, 100-105, 105-110, 110-115, 115-120, 120-125, 125-130, 130-135, 135-140, 140-145, 145-150, 150-155, 155-160, 160-165, 165-170, 170-175, 175-180, 180-185, 185-190, 190-195, 195-200, 200-205, 205-210, 210-215, 215-220, 220-225, 225-230, 230-235, 235-240, 240-245, 245-250, 250-255, 255-260, 260-265, 265-270, 270-275, 275-280, 280-285, 285-290, 290-295, 295-300, 300-305, 305-310, 310-315, 315-320, 320-325, 325-330, 330-335, 335-340, 340-345, 345-350, 350-355, 355-360, 360-365, 365-370, 370-375, 375-380, 380-385, 385-390, 390-395, 395-400, 400-405, 405-410, 410-415, 415-420, 420-425, 425-430, 430-435, 435-440, 440-445, 445-450, 450-455, 455-460, 460-465, 465-470, 470-475, 475-480, 480-485, 485-490, 490-495, 495-500, 500-505, 505-510, 510-515, 515-520, 520-525, 525-530, 530-535, 535-540, 540-545, 545-550, 550-555, 555-560, 560-565, 565-570, 570-575, 575-580, 580-585, 585-590, 590-595, 595-600, 600-605, 605-610, 610-615, 615-620, 620-625, 625-630, 630-635, 635-640, 640-645, 645-650, 650-655, 655-660, 660-665, 665-670, 670-675, 675-680, 680-685, 685-690, 690-695, 695-700, 700-705, 705-710, 710-715, 715-720, 720-725, 725-730, 730-735, 735-740, 740-745, 745-750, 750-755, 755-760, 760-765, 765-770, 770-775, 775-780, 780-785, 785-790, 790-795, 795-800, 800-805, 805-810, 810-815, 815-820, 820-825, 825-830, 830-835, 835-840, 840-845, 845-850, 850-855, 855-860, 860-865, 865-870, 870-875, 875-880, 880-885, 885-890, 890-895, 895-900, 900-905, 905-910, 910-915, 915-920, 920-925, 925-930, 930-935, 935-940, 940-945, 945-950, 950-955, 955-960, 960-965, 965-970, 970-975, 975-980, 980-985, 985-990, 990-995, 995-1000, 1000-1005, 1005-1010, 1010-1015, 1015-1020, 1020-1025, 1025-1030, 1030-1035, 1035-1040, 1040-1045, 1045-1050, 1050-1055, 1055-1060, 1060-1065, 1065-1070, 1070-1075, 1075-1080, 1080-1085, 1085-1090, 1090-1095, 1095-1100, 1100-1105, 1105-1110, 1110-1115, 1115-1120, 1120-1125, 1125-1130, 1130-1135, 1135-1140, 1140-1145, 1145-1150, 1150-1155, 1155-1160, 1160-1165, 1165-1170, 1170-1175, 1175-1180, 1180-1185, 1185-1190, 1190-1195, 1195-1200, 1200-1205, 1205-1210, 1210-1215, 1215-1220, 1220-1225, 1225-1230, 1230-1235, 1235-1240, 1240-1245, 1245-1250, 1250-1255, 1255-1260, 1260-1265, 1265-1270, 1270-1275, 1275-1280, 1280-1285, 1285-1290, 1290-1295, 1295-1300, 1300-1305, 1305-1310, 1310-1315, 1315-1320, 1320-1325, 1325-1330, 1330-1335, 1335-1340, 1340-1345, 1345-1350, 1350-1355, 1355-1360, 1360-1365, 1365-1370, 1370-1375, 1375-1380, 1380-1385, 1385-1390, 1390-1395, 1395-1400, 1400-1405, 1405-1410, 1410-1415, 1415-1420, 1420-1425, 1425-1430, 1430-1435, 1435-1440, 1440-1445, 1445-1450, 1450-1455, 1455-1460, 1460-1465, 1465-1470, 1470-1475, 1475-1480, 1480-1485, 1485-1490, 1490-1495, 1495-1500, 1500-1505, 1505-1510, 1510-1515, 1515-1520, 1520-1525, 1525-1530, 1530-1535, 1535-1540, 1540-1545, 1545-1550, 1550-1555, 1555-1560, 1560-1565, 1565-1570, 1570-1575, 1575-1580, 1580-1585, 1585-1590, 1590-1595, 1595-1600, 1600-1605, 1605-1610, 1610-1615, 1615-1620, 1620-1625, 1625-1630, 1630-1635, 1635-1640, 1640-1645, 1645-1650, 1650-1655, 1655-1660, 1660-1665, 1665-1670, 1670-1675, 1675-1680, 1680-1685, 1685-1690, 1690-1695, 1695-1700, 1700-1705, 1705-1710, 1710-1715, 1715-1720, 1720-1725, 1725-1730, 1730-1735, 1735-1740, 1740-1745, 1745-1750, 1750-1755, 1755-1760, 1760-1765, 1765-1770, 1770-1775, 1775-1780, 1780-1785, 1785-1790, 1790-1795, 1795-1800, 1800-1805, 1805-1810, 1810-1815, 1815-1820, 1820-1825, 1825-1830, 1830-1835, 1835-1840, 1840-1845, 1845-1850, 1850-1855, 1855-1860, 1860-1865, 1865-1870, 1870-1875, 1875-1880, 1880-1885, 1885-1890, 1890-1895, 1895-1900, 1900-1905, 1905-1910, 1910-1915, 1915-1920, 1920-1925, 1925-1930, 1930-1935, 1935-1940, 1940-1945, 1945-1950, 1950-1955, 1955-1960, 1960-1965, 1965-1970, 1970-1975, 1975-1980, 1980-1985, 1985-1990, 1990-1995, 1995-2000, 2000-2005, 2005-2010, 2010-2015, 2015-2020, 2020-2025, 2025-2030, 2030-2035, 2035-2040, 2040-2045, 2045-2050, 2050-2055, 2055-2060, 2060-2065, 2065-2070, 2070-2075, 2075-2080, 2080-2085, 2085-2090, 2090-2095, 2095-2100, 2100-2105, 2105-2110, 2110-2115, 2115-2120, 2120-2125, 2125-2130, 2130-2135, 2135-2140, 2140-2145, 2145-2150, 2150-2155, 2155-2160, 2160-2165, 2165-2170, 2170-2175, 2175-2180, 2180-2185, 2185-2190, 2190-2195, 2195-2200, 2200-2205, 2205-2210, 2210-2215, 2215-2220, 2220-2225, 2225-2230, 2230-2235, 2235-2240, 2240-2245, 2245-2250, 2250-2255, 2255-2260, 2260-2265, 2265-2270, 2270-2275, 2275-2280, 2280-2285, 2285-2290, 2290-2295, 2295-2300, 2300-2305, 2305-2310, 2310-2315, 2315-2320, 2320-2325, 2325-2330, 2330-2335, 2335-2340, 2340-2345, 2345-2350, 2350-2355, 2355-2360, 2360-2365, 2365-2370, 2370-2375, 2375-2380, 2380-2385, 2385-2390, 2390-2395, 2395-2400, 2400-2405, 2405-2410, 2410-2415, 2415-2420, 2420-2425, 2425-2430, 2430-2435, 2435-2440, 2440-2445, 2445-2450, 2450-2455, 2455-2460, 2460-2465, 2465-2470, 2470-2475, 2475-2480, 2480-2485, 2485-2490, 2490-2495, 2495-2500, 2500-2505, 2505-2510, 2510-2515, 2515-2520, 2520-2525, 2525-2530, 2530-2535, 2535-2540, 2540-2545, 2545-2550, 2550-2555, 2555-2560, 2560-2565, 2565-2570, 2570-2575, 2575-2580, 2580-2585, 2585-2590, 2590-2595, 2595-2600, 2600-2605, 2605-2610, 2610-2615, 2615-2620, 2620-2625, 2625-2630, 2630-2635, 2635-2640, 2640-2645, 2645-2650, 2650-2655, 2655-2660, 2660-2665, 2665-2670, 2670-2675, 2675-2680, 2680-2685, 2685-2690, 2690-2695, 2695-2700, 2700-2705, 2705-2710, 2710-2715, 2715-2720, 2720-2725, 2725-2730, 2730-2735, 2735-2740, 2740-2745, 2745-2750, 2750-2755, 2755-2760, 2760-2765, 2765-2770, 2770-2775, 2775-2780, 2780-2785, 2785-2790, 2790-2795, 2795-2800, 2800-2805, 2805-2810, 2810-2815, 2815-2820, 2820-2825, 2825-2830, 2830-2835, 2835-2840, 2840-2845, 2845-2850, 2850-2855, 2855-2860, 2860-2865, 2865-2870, 2870-2875, 2875-2880, 2880-2885, 2885-2890, 2890-2895, 2895-2900, 2900-2905, 2905-2910, 2910-2915, 2915-2920, 2920-2925, 2925-2930, 2930-2935, 2935-2940, 2940-2945, 2945-2950, 2950-2955, 2955-2960, 2960-2965, 2965-2970, 2970-2975, 2975-2980, 2980-2985, 2985-2990, 2990-2995, 2995-3000, 3000-3005, 3005-3010, 3010-3015, 3015-3020, 3020-3025, 3025-3030, 3030-3035, 3035-3040, 3040-3045, 3045-3050, 3050-3055, 3055-3060, 3060-3065, 3065-3070, 3070-3075, 3075-3080, 3080-3085, 3085-3090, 3090-3095, 3095-3100, 3100-3105, 3105-3110, 3110-3115, 3115-3120, 3120-3125, 3125-3130, 3130

VARRÓGÉP és KERÉKPÁR

PUK. KRUPUŽEVIĆ (RUDICS) UL. 6.

Új üzletnyitás!

GRAMAFON és HANGLEMEZEK

JELAŠIĆEVA ULICA 2.

és az összes hozzávaló alkatrészek. (Eladás részletre is.)

Nagy modernül berendezett gépjavitó műhely. Javítások egy évi jótállás mellett

Kérjük m. t. vevőink további sz. támogatását

S. AD. ENGL SUBOTICA

NYILTTER

180/1926. sz.

Pályázati hirdetmény.

A noviszádi Termény- és Értéktőzsde pályázatot kér értéktőzsdeügynöki állásra.

A pályázók kötelesek kérvényeiket bélélyeggel ellátva legkésőbb szeptember 1-ig az igazgatóságához benyújtani.

A kérvényhez csatolni kell:

1. Az állampolgársági bizonyítványt.
2. Bizonyítványt a nagykorúságról.
3. Bizonyítványt a bíróságtól arról, hogy nincs-e büntetve?

4. Bizonyítványt arról, hogy állandóan Noviszádon tartózkodik.

5. Bizonyítványt arról, hogy elvégezte a kereskedelmi vagy más középiskolát és hogy van legalább három éves bank- vagy ügynöki gyakorlata.

6. Hogy teljesen bírja az államnyelvet. Azon egyén, aki erre az állásra ki lesz nevezve, köteles a gyakorlat megkezdése előtt:

1. Bemutatni az iparendélyt arra nézve, hogy jogosult ügynöki gyakorlatot folytatni.

2. Bemutatni a cégjegyzési hivatal kivonatát, hogy be van jegyezve.

3. Készpénzben vagy bankjótállás mellett 50000 dinárt óvadék fejében letétbe helyezett

A noviszádi
Termény- és Értéktőzsde

6954

Köszönetnyilvánítás.

A „SREČA“ Jótékony Kiházasító Egyesület igazgatóságának a nyilvánosság előtt mondok köszönetet, amiért kiházasítási segélyemet a legpontosabban kifizette.

6931

Papp Julia

Köszönetnyilvánítás

A nyilvánosság előtt mondok köszönetet a „SREČA“ Jótékony Kiházasító Egyesületnek házassági segélyem gyors és pontos kifizetéséért.

6930

Becker Steván

Csődtömegeladás

Vértes József i Drug subotica-i rövid-áru nagykereskedő cég csődtömegéhez tartozó áruk kicsiben és nagyobb tételekben mélyen beszerzési áron alul eladhatók.

Raktár: Subotica, IV. Bene Sudarevića ulica 19 szám, Szilasi ügyvéd háza.

Onkéntes árverésen Sentán

vasárnap reggel 9 órakor a városháza udvarán eladhatók: tarhonya vagy növény-száritó rákák, melyek szétszedve mintegy 3000 méter lécet tartalmaznak, kerítésnek, górének használhatók, továbbá vászon és juta darabok kosár levarráshoz, padok asztalok, 2 darab nagy folyton égő kályha és különböző tárgyak.

Hirdetmény.

A noviszádi izr. hitközség előjárósága ezúton értesíti a t. hitközségi tagokat, hogy az imaszékek kibérlésének ideje folyó évi 12-én veszi kezdetét, miértis felkéretnek a t. hitközségi tagok, hogy az imaszékek kibérléséről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, miután belépőjegy nélkül senki sem bocsátatik a templomba.

Azon hitközségi tagok, kik múlt évi imaszékeiket továbbra is bérelni óhajtják, sziveskedjenek ebbeli szándékukat f. hó augusztus hó 29-ig a hitközség jegyzői hivatalában bejelenteni, mert augusztus hó 30-tól kezdve az imaszékek bármely más jelentkezőnek bérbe fognak adni.

Középiskolai szegény tanulók és egyáltalán szegények, kik a főünnepeken templomba menni óhajtának, a jegyzői hivatalban jelentkezzenek belépőjegyek végett.

6939

Az előjáróság.

Értesítjük mélyen tisztelt vevőinket, valamint az összes gramafontulajdonosokat, hogy vevőink minden igényének kényelmes és gyors kielégítése céljából a világhírű COLUMBIA hanglemezek és COLUMBIA gramafonokban Suboticán Jelašićeva ul. 2. sz. a. állandó raktárt létesítettünk, ahol az összes hanglemezujdonságok az eredeti gyári árban raktárról kaphatók.

Kérjük sziveskedjenek postafordultával
lemez- és gramafon katalógusainkat

beszerezni és egy próbarendelés útján meggyőződni gyártmányaink versenynélküli kitűnő minőségéről. (Viszonteladónak ár-engedmény.)

10642

THE COLUMBIA RECORDS LTD. LONDON

Főképviselet:

S. AD. ENGL SUBOTICA

Vermes Károly úr ludaspusztai telivér és félvér-amerikai tenyészetéből cca 40 drb. 1—3 éves csikókat, tenyészmeneket és kancákat

Önkéntes árverésre

bocsájt aug. 15-én d. e. 9 órakor Suboticán a Bröder-telepen, Segedinski-put. Az eladandó állomány két nappal előbb ugyanott megtekinthető, hol katalógus is kapható.

Örökáron eladó

üzlethelyiségek

azonnal átvehető Subotica legforgalmasabb helyén Zrinjski trg és gyömfőcsipacón. Jel nleg bérlik: Unger cipész, Živojin vendéglős, Derics rőfősáros, Weinert fodrász, „Papyrus“ könyvkereskedő.

Bővebbet: FÖLDES ruhaüzlet.

6679

Tagfelvétel

A „SLOGA“ Temetkezési Egyletben az üresedésben levő helyekre

jelentkezni lehet az egylet hivatalos helyiségében d. u. 4—7-ig, Pašićeva ulica 13. vagy a Maczkó-féle trafikban Zrinjski trg 9.

30 éve fenálló női kalapüzletemet a nagy házbér miatt kénytelen voltam áthelyezni

Kralj Aleksandrova ulica 1. szám alá

az udvarban (Lelbach-ház, balra az udvarban, volt Bácsmegyei Napló nyomdája.)

Megérkeztek nagyon szép újdonságaim! Gyászkalapok raktáron. — Rendelések és alakítások gyorsan és pontosan elkészítetnek a legolcsóbb áron.

Kérem a b. hölgyközönség pártfogását

6759

Fekete Karolina

Ezennel közlöm, hogy társam, Josef Elmer nincs felhatalmazva az én nevemben pénzeket felvenni vagy üzleteket kötni, csakis abban az esetben, ha erre tőlem írásbeli meghatalmazása van.

6895

Josef Reichhardt, Stanišić

Ertesítés

Értesítem a t. hitelezőket, hogy a mai napon, Krizsánović Tamás-féle fűszerkereskedést átvettem és e céggel szembeni követeléseiket f. hó 20-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Határidőn túli bejelentéseket figyelembe nem veszek.

Tisztelettel

Fáborszky Gyula

6819

fűszerkereskedő

Söracsarnok átvétel!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy a sörraktáramban levő söracsarnokot (az uri közönség kellemes találkozó helyét folyó évi augusztus hó 1-től ismét személyesen vezetem.

Elsőrendű konyha, kiváló minőségű italok, szolid és pontos kiszolgálás. Szives pártfogást kér

tisztelettel

Marschan Illés

6859

Sombor.

JUGOSZLÁV
SZERB és HORVÁT

NEMZETI ZÁSZNÓK

tisztá gyapjuból, színe nap és víz ellen garantiált

75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.—

100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.—

110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.—

120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.—

150 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.—

szállítunk bérmentve az összeg előre való beküldésénél vagy utánvétellel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22

Viszonteladók kérjenek ajánlatot!

Dr. Farkić

gyógyintézet, BEOGRADBAN

Kezel:

Idegbetegségeket, neurasthenia, hisztéria, epilepszia, nemi

sifilis, banulások, isiasz, stb.

Sebészeti-ortopéd megbetegedéseket; háttérmelegörbüléseket,

izületi és csonttuberkulózusi, csontsérülések, testi hibák stb.,

azonkívül reuma, skrófi, elliz s. verszegénység.

Vizsgyógyintézetli kezelések: (hidroterapia) villamosságaj

(4 fülkés fürdő), mesterséges napfürdő (kvarc), szénsavas fürdő,

eredeti póstyéni iszap, meddő-mechanika, ortopéd-kezelés,

masszázs.

Vizsgálat és kezelés Röntgen-sugarakkal.

KLINIKAI LABORATORIUM

Az intézet orvosa: Dr. C. Rajon sebészeti ortop. orvos.

Az intézet nyitva: reggel 7-től 12-ig, vasárnap és ünnepnap

csak délelőtt.

Árak: külön szoba 150, 2-3 ágyas szoba 120 dinár naponként.

Felvilágosítással szolgál az intézet Beogradban, Knez Mihajlova venac 28, a Kallmezdannal szemben. Telefon 5-89.

KORZÓ MOZI

Hétfő—szerda
ZÁRVA

Csütörtök—vasárnap

Ujdonság!

Harry Liedke

Medy Christens

legújabb filmoperettje

Egynapos menyecske

Mulatságos bonyodalmak
6 felvonásban

LIFKA MOZI

Hétfő—szerda

Közökhajra!

LÁBASS JUCI egyet en filmjátéka
a berlini UFA filmgyár alkotása

ARGENTINITA

Izgalmas műtűben lejátsszódó
szenvedélyes történet 6 felv. ban

Ezenkívül a kiegészítőműsor

Csü. örtökön

Rózsahegy Kálmán, Kúrti Teréz
felléptével

A CIGÁNY

Szilágyi Ede örökbecsű szin-
daráma, eredeti zenekísérettel

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítunk
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Reményi fotóművész

Rudičeva ulica 4. I. emelet

Külföldi tanulmányutjáról visszatért és
felvételeit ismét személyesen eszközli.Elsőrendű házikoszt kap-
ható, kihordásra is. Se-
noe ul. 21. Ugyanott kü-
lönbejárati butorozott
szoba teljes ellátással ki-
adó. 6169Szakemberek felvilágosi-
tást adnak mindennemű
katonai ügyekben, melyek
a regrutákat és a már
bevonulókat illetik. Sze-
gényeknek ingyen. Nem-
zetközi Iroda Szubotica,
Aleksandrova 9. 6977Utlevélek vizumozását,
utlevélek elkészítését
gyorsan és pontosan esz-
közli Szentán Kaszás Józ-
sef nyug. főtiszt. Mile-
tičeva ulica 21. 6972Kiadó Szubotica központ-
ián műhely, raktár és
egy nagy gyárhelyiség.
Dr. Blumnál. 6948Két diákleányt a jövő
tanévre teljes ellátásra
felvesz Stromerné, Pašič-
eva ulica 9. sz. 6799Ne mulassza el az alkalmat.
Női készítmények finom
bőről 30 dinártól. Női ha-
risnyák nagy választék-
ban. Selyem nyakkendők
28 dinártól. Férfi ing, pri-
ma anyagból 75 dinártól.
Jó minőségű férfi zokni 15
dinár. Gyermekek 30
dinár. Duplán varrott
szandál minden számban.
Vujkovic János (volt
Kis Bazár) Rudičeva 3.
5883Uricsalád elvállal uri-
gyermeket (13—15 éves
fiút) jövő tanévre. Cim
a kiadóban. 6609Új zongorák, pianók
csak elsőrendű világ-
márkát, a leghosszabb le-
járati részletfizetésre kap-
hatók 10 éves jótállás
mellett. Legnagyobb vá-
laszték az országban. Kap-
hatók Kain Lajos hang-
szerkereskedőnél Subotica.
Városháza. 7063—4 szobás és fürdő,
szobás lakás lehetőleg a
Muči-telegen vagy a Sze-
gédi-szőlőkben azonnala-
ra bére kerestetik. Érte-
sítéseket Diklić Szvetozár
igazgatóhoz. Villanytelep
városi irodájába kéretik
leadni. 6885Kiadó egy üres szoba
magános urnak vagy ur-
nöknek. VI. Trumbičeva
10. 6794Kiadó raktárnak, autoga-
rázsnak vagy nagyobb
iparvállalatnak utcai he-
lyiség, szemben az üzlet-
vezetőséggel. Bővebbet a
tulajdonosnál. Senoe
(Bem) ulica 21. 6832Butorozott szoba kiadó,
Sudarevičeva ulica 14.
6925Nemzetközi Tudakozó Iro-
da Subotica, Kralja Alek-
sandra ulica 9. Utlevélek
konzuli láttamozását lego-
losabban végzi, konzuli
illetékeken kívül 30 di-
nár díjért. Beküldés posta
utján. 6655Nagyföldön 24 lánca szán-
tóföld bérbeadó. Cim:
Kuzmanovich Szombor-
ut 1. 6912Új ruházlet megnyitás
Suboticán, Rudics-uccá-
ban, a gyümölcs piacon. —
Elegáns férfi, női és gyer-
mekruhák legolcsóbb be-
vásárlási forrása. Diva-
tos férföltöny 550 dinár,
férfi raglán szövetből 600,
és 700 dinár, covercoat-
ból 700 és 1000 dinár, di-
vatos női kabát 550 dinár,
Gyermekekre 250, esőkö-
peny 250 dinár. Elegáns,
szövetgummiköppeny 475
dinár. Lústerkabát 375 di-
nár, tennisz divatnadrág
225 dinár. Férfi vászonöltö-
ny 550 dinár. Vidékre
utánvétellel. Meg nem fe-
lelés esetén a pénzt vissz-
szanoom. A saját érdeké-
ben ügyeljen a címre. —
Földes Samu ruhaárúhá-
za. 5905Hol vásárolsz? Csak
Mittler illatszertárba,
mert ott kapok ingyen 6
drb nagy fürdőszappant
200 dinár vásárlásnál és
azon előnyöm is megvan,
hogy a vásárlás nem kö-
telező egyszerre. Mit
szólsz hozzá? A fodrász
is kap ugyanilyen vásárlás-
nál egy csomag borot-
va szappant ingyen. Ezek
után én is csak Mittlernél
fogok vásárolni. 6841

Nem létezik

szeplő, májfolt, pattanás
és más szépséghibák, ha
a »Pompador«-szalonban
(Városháza-épület) ápol-
tatja magát. Női fodrászát
elsőrangú férfimunkaerők
által, hajfestés Innectoval,
manikűr, Hajszál, szem-
mölcs végleges eltávolítá-
sa és soványítás villany-
nyal.Nyári kiárusítás! Lúster-
terkabátok, mosdöltönyök,
porköpenyek, nadrágok,
finom szövetöltönyök, el-
sőrangú kivitel! Mérték-
utáni ruhát pótol! Vi-
szonteladóknek előnyár!
Különlegességek fiugyer-
meköltönyben és gummi-
kabátokban. Eisler Izsó-
nál Barátok temploma
során. 6850Poigári iskolába járó kis-
lányomat cserébe adnám
Suboticára, jó családba
olv gyermekért, aki a né-
met nyelvet akarja megta-
mulni. Cim a kiadóban.
6888Birkáss Lajos névre kiál-
lított fegyvertartási en-
gedély elvesztett. Megta-
láló sziveskedjen a rend-
őrségnek II.—117. átad-
ni. 6957Varrógépiavítás. Ujjonnan
felszerelt és elsőrangú
szakember vezetése mel-
lett levő műhelyünkben
elvállalunk mindennemű
varrógépiavítást legju-
tányosabban és jótállás
mellett. Singer varró-
gépárktár. Subotica, Hal-
piac. 6955Iparosok sok pénzt meg-
takarítanak, ha lakk, min-
dennemű festék, olaj, ve-
gyészet anzag, ecetek,
láda és minden egyéb
szükségletüket nagybani
árban Franjo Forgas
Zagreb, Marovska 18. de-
tail-osztályában szerzik
be. 6986Pénzt legkisebb és legna-
gyobb összegig a legjob-
ban és legbiztosabban
plaszírozhatja, jó kama-
tok és felmondás nélkül
felveheti a »Nemzetközi
Iroda« által Aleksandro-
va 9. Szubotica. 6976Műhely helyiség a beltér-
ben kiadó. Raktárnak is
megfelel. Cim a kiadó-
ban. 6980Észak- és Délamerikába
utazni óhajtóknak felvi-
lágosítással szolgál Nem-
zetközi Iroda Szubotica,
Aleksandrova 9. 6978Tíz lánca föld tanyával
október 1-re kiadó. Cim
Pletl Antalné Paja Do-
banovačka ul. 28. 6988Diáklánykát vállal a tan-
évre uricsalád elsőrendű
ellátással és zongorahasz-
nálattal. »Othlon« jelűre
a kiadóba. 6835Nagy hízoló bérbeadó
Stara-Kanitzán a vasuti
állomással szemben be-
rendezéssel, hidmérleg-
gel. Társulás is lehetsé-
ges. Értekezhetni Milkó
József igazgatóval. 6894Mindennemű ügyek köz-
vetítését (u. m. utlevél,
erkölcsi, illetőségi, állam-
polgársági stb., továbbá
adó, ipar, trafik és keres-
mai engedélyek beszer-
zésénél) vállalja az
»Eros« általános ügy-
nökség Subotica VI. Fran-
kopanska ul. 23. Díjtalan
felvilágosítás. Levélre vá-
laszbélyeg kéretik. 6877Diákok olcsó házikosztot
kaphatnak, esetleg termé-
szeszeiben fizetésért is.
Szombor. M. Popović ul.
br. 18. 6899Ford tehércoksi alig hasz-
nált, olcsón eladó. Kö-
zelebbit M. de Brousse
cégnél, Park Kralja Pet-
ra 11. 674824 óra alatt végzi az ut-
levélek konzuli láttamo-
zását az »Eros« általános
ügynökség Subotica, VI.
Frankopanska ul. 23. a
legolcsóbban. 6878Kiadó gyorsáru raktárnál
nagy udvar, iroda és rak-
tár. Bővebbet Puhálák és
Szentí fakereskedőknél
telefon 222 vagy Želiez-
nička ul. 4. szám alatt.
6884Kettő egy-egy szobás és
esetleg egy kétszobás
most épülő szabad
lakás kiadó Madiarska ul.
32. szám alatt. Olyan re-
fektánsok jöhetnek te-
kintetbe, akik a bérletet
egy évre előre kifizetik,
hogy az építési költségnek
némi része fedezve le-
gyen. 6890Bogarasi állomás köze-
lében 28 lánca föld tanyá-
val kiadó. Bergel Jakab,
Senta. 6838Palmotičeva ulica 42. szá-
mu házban egy üzlethelyi-
ség állványokkal, a hoz-
zá tartozó kétszobás lakás-
sal és összes mellékhe-
lyiségekkel együtt kiadó —
Bővebbet: dr. Popović
üggyvédnél. 6758Elfogadunk jutányosan,
teljes ellátásra fiatalembere-
ket és deákokat. Szu-
botica, Palmotičeva ulica
79. 6777Jókarban levő 12 üléses
láncos ringlispil eltávo-
zás miatt jutányos áron
eladó. Fejős János, Stara-
Kaniža, Senčanska ul. 10
6670Keresek intelligensebb
perfekt főzni tudó házve-
zetőnt egy idősebb ur-
asszonyhoz német vagy
szerb nyelvtudással. Ne-
hezebb munkára van se-
gítség. Ajánlatokat fi-
zetési igényekkel: Stefano-
vić Belackva, Pašičeva
54. 6769Nyugdíjas tisztviselő bi-
zalmi, felügyelői, vidéki
inkasszói állást vállal
méréselt díjazásért. Cim
a kiadóhivatalban. 6802Keresek szeptember el-
sőére három szoba és
konyhás, lehetőleg für-
dőszobás modern villát
Palicson butorozatlanul
egy évi bérletre. Cim:
Ruegg, Subotička Elek-
trična Centrala, Villany-
telep. 6772Kiadó és azonnal elfoglal-
ható két új lakás, mely
áll egy előszoba, két uc-
cai szoba, konyha, élés-
kamra és mellékhe-
lyiségek. Bővebb felvilágosi-
tással szolgál Béni Benő
a Nemzeti-kávéházban. —
Megvételre keresek 8—10
lóerejű használt, de
üzemképes nyersolaj mo-
tort. 6778Kemény-féle ecet- és konz-
ervgyár, Subotica, I. Voi-
novičeva ul. 5. értesíti t.
vevőit, hogy a vizes
uborka eladását újból
megkezdte. Egyben fi-
gzelmeltet minden lelki-
ismeretes háziasszonyt,
hogy uborka, paprika és
egyéb konzerv télire való
eltevéséhez az üzletben
csak Kemény-féle essen-
cet fogadjon el. 6590Almolnárt keresek azon-
nali belépésre. Nős, szor-
galmas és állandó állásra
reflektálók pályázhatnak,
Polcz József gőzmalma,
Branjin-Vrh (Barania).

SZARDINIA, RINGLI

tisztított szardella olajban v. sólében
Oroszhallegolcsóbban kapható
Nagyban! Kicsinyben!GINGOLD HALÜZLET SUBOTICA Telefon
A FŐPÓSTA UTCÁJÁBAN 4-25 sz.

AUGUSZTUS **Wizard** AUGUSZTUS

5-től 11-ig

ELSŐRENDŰ SPECIALISTA

d. e. 9—12-ig, d. u. 3—7-ig

Ingyen megvizsgálja

fájós lábát és szakszerű tanácsot ad.

Wizard

Ne kinezze a lábát!

Használja ki a kedvező alkalmat,
vizsgálta meg a lábát:

mindig jól fog járni!

Meghívott lábszakértőm fenti napokon minden
érdeklődőnek rendelkezésre áll.

Minden láb különböző.

Wizard

Kérdezze meg az orvosát.

ROTH ÁRMIN
CIPŐRAKTÁR — ORTHOPÄDIAI OSZTÁLY — SUBOTICA

Bármely lábára egyénileg alkalmazható!

A destruált katedra

Nagyon keserves feladat folytonosan arról írni és siránkozni, amit elvesztettünk végérvényesen és biztosan és visszahozhatatlanul, anyagi javakban és erkölcsi tökében. Nehéz munka és emberfeletti erőfeszítés kell ahhoz, hogy zokszó nélkül, panasz nélkül és kemény kiltartással ostorozzuk az elherdált javak könnyelmű és léha züllését.

1

Ujságok hireiben, hasábos tudósításaiban minden háborutviselt országból furesa és megdöbbentő eseményeket közölnek arról, hogy diákok, a középiskola padjainak alig néhány esztendő eljegyzettjei egyre-másra, derűre-borura, inzultálják, arcuköpik és megkutyakorbácsolják volt tanáraikat. Csoportokba verődve, mint csikorgó tölben az éhes farkascsoportok, kegyetlenül, lihegő bosszúval a kamaszszívük alján támadnak rá tanáraikra. A szünetiáratokat megszegyenítő csataordítással ordítják bele felelőtlenül és fejlődő haragjukat az uccók kelős közepébe, hogy ostorral egyenlitsék ki szekunda-kalkulusaikat. Az újfajta diákmozgalom romboló epidémiája napról-napra veszedelmesebb arányokat ölt. A diák psziché, a tettlegességek minden ocsmány külső megnyilatkozási formájától függetlenül, kétségtelenül forradalmi átalakulásokat zuhant keresztül. Az idő sodra örvényeket produkált, szédítő üröket hagyott maga után, amelyekbe ugyancsak kétségtelenül belebotlott tanár és diák, szülő és gyermek egyformán. De mégis, valahogy úgy érezzük, hogy nem elintézési mód, nem az átértékelt világrend helyes gesztusa az, hogy az illetékes tényezők megelőzzenek a renitens diákok eltávolításával, békebeli fegyelmi eszközök vérszegény elintézésével. A háttérben súlyos kérdések és vaskos argumentumok terpeszkednek, amelyek sürgetnek tanárt és szülőt egyaránt.

2

Valamikor boldog öröm volt diák-reminiscenciákat idézni, emlékek rozsdáit csiszolni. Ma szomorú és kiuzsorázott szívek fogadósobáira talál minden tanár, akár jó volt, akár nem, lelkiismeretes volt, vagy akár elzárkózott, magának élő különönc. A nagy érzések, a felemelő megtisztulások likvidálásának kol-dus aktusa immár véget ért. A katedra lelke, belső élete, remek fogadkozásai, illuzórius anakronizmusok Keleten épenugy, mint Nyugaton. A régi iskola, a nagy világegést megelőző katedra neveltjei, bárgyú megdöbbenéssel figyeljük az irgalmatlan birkózást, amit az új iskola diákja, a régi iskola diákjának tradícióival viv. Iskolában, uccán, kávéházban, otthon és rossz házak bánatos uccáinak mélyén. Tanévben és szünetidő napjaiban azonos napirenddel. Szünet nélkül és nem lankadó rombolással. Az általános közszellem restaurálásának sürgős szükségén kívül, ma már a tanári kar is érzí, hogy a világbetegség gyógyulásának bevétele nélkül, házon belül, halasztást nem tűrő, átmeneti megoldásra van szükség. Fíndm és tapintatos kézzel, idegreflexiókat pompás intuícióval megérező agyra, diákokot lefegyverző, türelmes intellektuális fölényre, mert különben minden elveszett. Az új idők látására megfordulna sírjában Pestalozzától, Kármán Mórigh és vissza, minden valamire való pedagógus. Hogy kívánhatnánk tehát a mai tanároktól, hogy tökéletes és immunis paizsal parirozzák ki a fenegyerekeskedő legújabb évtized minden forgószelét.

3

Milyen szépséges megcsufolása minden jelenből fakadt szimptomának, hogy Erdélyben és utána másutt is egyre-másra vendiák találkozót rendeznek, öreg kollégiumok pa-

tinás falai között. Botra támaszkodó, magas mellényű öreg urak fehér szakállal lengi be az almatarték elmélyült varázsát, megismételni mul-tat és tagadni jelent. A vendiák találkozó, ágaskodó tilalomfái lehet-nének minden beígért kellemetlen meglepetésnek. Egészséges vér át-ömlésztői az eldurvult esztendő-knek, ha belátással, méltányossággal, szép szavak simogató bársonyával ma már egyáltalán meggyógyítani lehetne valamit. De nem lehet és nem sikerül és ezt tudják és érzik saját bőrükön a siettetett század jó-hiszemű vádlottai. És mindenki, aki belekerült a romboló keresztűzek látóvölgyébe.

*

Ma csak annyi tény, hogy új tan-évek veszedelmesen közeledő küszöbén, semmi biztatás nem dereng a látóhatár peremén. Nem értesülünk kezdeményezésről csak stereotíp pa-

naszról, nem látunk reális törekvé-seket, csak indokolt és egyébként érthető felháborodásokat. Közben tanár és diák viszonya, az élet és a katedra testvéri kapcsolata elfonnyad a passzív meditálás és aktív kétségbe-esés iszapiában. Pedig kell valahol, valahol mélyen lenni a pedagógiá-hoz is egy achilles sorompónak, amely elviselhető biztonságot nyujt-son szülőnek és tanárnak, diáknak és gyermeknek — az élethez. Sok minden destruált értékkel együtt nem maradhat sokáig a katedra is lerombolt. Mert ha ez így volna, — ami ellen szeretnék kézzel-lábbal tiltakozni — akkor szét kellene tiporni tollat, megáradt folyó medrébe önteni tintát. Akkor nem volna értel-me súlyos felelősséggel járó hadjá-ratot vezetni tanárért és diákért. Szülőért és gyermekért. Az egész életért. *Mindenkiért.*

Mesterházy Ambrus

BOSSZU

Irta: BAEDEKER

Olvastam valahol, hogy az író és a művész tulajdonképpen bosszút áll, amikor valamit alkot.

E különös és meglepő mondást nem értettem meg mingyárt, sőt az első pillanatban képtelenségnek tartottam, de aztán — mert a merész állítások és a pradokszul hangzó ité-letek érdekelnék és izgatnak — gondolkodtam rajta s rájöttem, hogy az távolról se olyan abszurd, aminőnek első olvasásra látszik.

Aki írta, valószínűleg azt akarta megállapítani, hogy az író, ha valamely reprezentáns művén dolgozik, — mert csak efféle standard-művek-ről lehet itt szó, — leírja és lesírja mindazt a bánatot, méltatlanságot és igazságtalanságot, amely valaha érte, s mivelhogy mindezeket az embertársaitól szenvedte el, egy fiúst alatt meg is leckézteti őket s bosszút áll rajtuk, amért rosszul bántak Ve-le, a Kivétellessel, akit nem rosszabb, de jobb elbánásban kellene részesí-teni, mint bárkit mást. Mert hiába, — az író, a költő vagy a művész, bármily fölöslegesnek nézik is őt sokan ezen a világon, éppen ugy extra-embernek és kivételes értékű ha-landónak tartja magát, mint az a számtalan egészen közönséges tu-cattérri, akik tudvalevőleg mindannyian a világegyetem központjai s az emberiség nagy Kiválasztot-tjaiként viselkednek. Valóban, az u. n. nagyszellemek szemernyivel sem elbizakodottabbak az apró intelli-genciáknál, s ilyeneknek csak azért látszanak, mert egyéb képességeik mellett az az adományuk is megvan, hogy hangot adhatnak a szenvedé-seiknek és világgá kiálthatják a sér-tettségeiket, vádolva miattuk a kor-társakat s bosszút állva értik a köz-önségen, amely nem értette — s így megbántotta — őket. Az ilyen írások az alkotójuknak *legszemélye-sebb* művei, s a bio- és monografu-soknak többet mondának a szerző-*leírás*, mint azok a hű és megbizha-tó, de száraz és lélektelen adatok, amelyeket róla a lekszikonok és a szokásos kézikönyvek fölígyeznek. A bosszút e művekben azzal gyakor-olja a »sérteit fél«, — a költő vagy művész, — hogy »megtörölés« mű-remekkel rúkol ki, amellyel újabb bosszuságot okoz a megnevértők-nek és ellenségeskedőknek s az irigységükért mintegy bünteti őket.

Természetes szinte s logikusan folyik az író közlékeny jelleméből, hogy ha szeretése éri s a kedélye derülten sugárzik — óh, milyen rit-ka eset! — akkor is leírja és himnu-sokban harsogja az irigy közönség felé a mámoros örömet, s így mó-don áll bosszút azokon a nyárspol-cárokon, akik nem méltányolják a tehetségét s nem szívesen látják a boldogságát. Am az ilyen bosszu-rítka, mert az ily boldogság se gya-kori...

Alig van jelentékenyebb író vagy művész, akinek ne volna olyan én-írása, egy vagy több, amely e bossz-

szút szolgálja, s aki nem vándorolt végig bizonyos szenvedéseknek a kálvária-útján, amelyekért aztán — néha tudatlanul is — a költemé-nyeinek vagy egyéb megnyilatkozá-sain keresztül keres menekvést, sza-badulást, könnyebbülést s egészen őszintén: bosszút a publikum, az élet, az utókor, a halhatatlanság fe-lé. *Werther Keservei és Fanny ha-gyományai, Hamlet és a Vihar, a Mizantróp és az Ember Tragédiája*, s száz meg száz a szenvedő költők szívéből kipattant mű mind csupa ily bosszu. S mingyárt hozzátehe-tem: *nemes bosszu*, mert hiszen a sérelmekért, amelyeket elszende-dett, értékes ajándékot ad azoknak, akik megbántották, a költő.

Flaubert persze, az »impassibilité« halhatatlan mestere, — bár egész életében bántódottan érezte magát — nem volt ily értelemben bosszu-álló. Annira kivüle és fölötte állott az alkotásainak s az azokban sze-replő személyeknek, hogy ő maga, bár mindenütt jelen van a regényei történeteiben, sehoh se vehető ész-re. Szerinte Shakespeare is ilyen volt, akit emberfölötti személytelen-séggel (impersonalitás surhumaine-nel) vádol e francia bámulója, s aki-ről, mint ő mondja, azt se tudjuk, hogy vidám volt-e vagy szomorú. Ebben persze tévedett a kitünő író (a legszeszesebb franciák is könnyen tévednek, ha nem franciákról mon-danak itéletet), mert Hamlet-ben és a Vihar-ban bizony megszólal a sér-tődött és indignált ember, s fájo sza-vakkal korholja az emberiséget a szomorú költő. E két legszemélye-sebb s autobiografikus vonatkozá-sokban éppen nem szegény drámá-jában Shakespeare is bosszút áll, s hogy Dante — e még nagyobb szen-vedő — az ő monumentális nagy művében hányszor eszeleksi ezt, a szónak szó szerinti értelmében is, azt tudják mindazok, akik egy kissé el-mélyedtek az Isteni Színijáték kom-mentároira szoruló homályosságai-ba. Azt hiszem, ez az egész hatal-mas költői koncepció nem volt egyéb, mint poétai, művészi és böl-cselmi bosszuállás a rossz embere-ken és a gonosz politikán, amelyet ezek csináltak...

És nem érdekesség nélkül való, hogy a *Bovaryné* szerzője maga írja egy levelében:

— Ne keseregjünk semmim s ne panaszkodjunk azon, ami bánt vagy izgat bennünket. Mi írók arra va-gyunk teremtve, hogy e fájdalomain-kat lefessük, s így adjunk azoknak kifejezést.

Nem az az irodalmi bosszu vég-elemzésben ez is, amelyről itt szó van? — hogy a költő a saját szen-vedő én-jét szembeállítva a közön-ségnek titulált emberiséggel, emlé-ket állít magának e közönség rová-sára — lehetne mondani: a költsé-gére — s ily módon áll rajta bossz-uzat, amiért az nem ismeri el őt oly

kiválóan és kiváltságosnak, am-lyennek magát érzi?

Hogy a költő és a művész szen-ved, csak a bosszu ez alkotásából látjuk. Akinek ily műve nincs, nem is igazándi művész. Fájdalmak és szenvedések nélkül nincs is komoly és előkelő művészet, s Byron és Shelley talán azért nagyobbak számtalan vetélytársuknál, mert töb-bet szenvedtek azoknál, az Ember Tragédiáját se írhatta volna meg olyan költő, aki boldog, s a Doszto-jevskij hatalmas regénykompozí-cióit se olyan író, aki nyugodt csa-ládi életet él és esténként vidám tá-raságokat frekventál. Mind e nagy poétáknak a »bánki sértődése« szül-te azokat a pompás költeményeket, amelyek a kulturemberiség felbe-csülhetetlen értékű kincsei lettek.

Akinek nincs bánata és szívfájdal-ma s nincs »az emberekkel baja«, nem emelkedhetik — egyes szá-bálytámogató kivételektől eltekint-ve — a művészet magas fensikjára. A boldogként irigyelt Goethe-nek is mily lelki váltásokon kellett ke-resztülvajudni, amíg a bosszuműve-it megírta, s a Michelangelo kolosz-szális alkotásain nemcsak a műértő értelmes szeme, de a laikus ösztö-nös látása is megérzi, hogy e mére-tekben és eszmei tartalomban egy-aránt óriás műveket csak nagy fájdalom — bosszuért lihegő nagy szenvedés — hozhatta létre! És ki ne látná, hogy Shakespeare utolsó és kiválóan reprezentáns drámáiban zokogta világgá azokat a pesszi-misztikus kifakadásokat és kínos jaj-okat, amelyeket fájdalommal csál-dások sajtoltak ki a szenvedő lelké-ből? S ki ne vette volna észre, hogy az egész líra Sappho-tól Ady End-réig mind csupa ily bosszu, más né-ven: megkönnyebbülés?

A közmondás, amely szerint a *bosszu édes*, itt lesz kétségbevonha-tatlan jelenséggé és könyvekben megtestesülő tényé. A költő min-den ilyen bosszunyilvánulás után jobban érzi magát s megkönnyeb-bül, mivelhogy a bosszu édes s ő azt kedvére gyakorolhatta, mert (ép egy nagy költő szerint) az istenek megadták neki, hogy megénekelheti, amitől szenved. A géniusza fölül-emelkedhetik a sorsán és megnyug-vást biztosít részére, amikor fölru-házta azzal a telhességgel, amellyel nagyobb tudja magát írni a kortár-sainál s az ellenségei mértékét le-jebbre szállíthatja a magáénál. Akár Heinet vagy Petőfit, akár Leopardit vagy Verlaine-t olvassuk (a többiek-ről nem is szólva), mindenütt szen-vedést látunk, amelynek bosszu a következménye, és bosszút, amely szenvedésből fakad. Így hát, ha szubjektív vonatkozású versben gyönyörködöl, tudhatod, hogy a bosszu egy bájos megnyilatkozásá-val állasz szemben. A Szeptember Végén egy előre megsejtett fájdalomnak s egy korán átértzett csaló-dásnak az előlegezett bosszukitöré-se s a Merengőhöz meg a Gondolat-ot a Könyvtárban nem más, mint »leszámlálás« a költőre jogtalanul nehezdedő igazságtalanságokért.

Egészen más az eset persze, ha az író azokon áll bosszút a könyvei-ben, akiket nem szeret az életben s akikkel külön elszámolása van, mint ahogy ezt a mult század egyik leg-kitünőbb magyar elbeszélője, Tolnai Lajos tette, aki elsőnek alkotta meg a magyar realista regényt, de e fon-tos és nagyon becses irodalmi csele-kedetének az érdemét érezhetően kisebbitette azzal, hogy azokat az ismerőseit, — ismert és nem érde-metlen közéleti férfiakat, — akiket személyes sérelmeinek a megtör-lés-avégett megtépázni akart, a regé-nyeibe gyűlöletes vagy kómikus fi-gurákként vezette be. Balzacban is volt annyi bosszuértet, hogy azt a kacér nagyvilági hölgyet (de Cas-tries hercegnőt), aki játékszerű próbálta felhasználni az iránta me-legen érdeklődő regényíró, halha-tatlanná, de egyszersmind itélet tár-gyává tette egy híres elbeszélés-ben: a Langeais hercegnőben. Ha

sonló eset a Molière-é, aki az ő raját külön koketté a Mazarinop Celi-méne feben festette le nemcsak harag-gal és klasszikus, esetönásokkal, Tanulást: ha így farta nek fájalmat okoznak egy nagy költőnek, vagy művészek, akkor az irodalom és a művészet már jó, — a fájalmatból nemcsak bosszu támad, de műremek is születik.

Ujabbon s kat emlegetik Szabó Dezsőt, a Csodálatos Isten és az El-sodort Falu feles íróját, mint irodal-mi bosszúállót. Segítség című új re-génye nem egyéb, mint három kötet bosszu. A mű maga jó koncepciójú elbeszélés, amelynek érdekes mesé-jét és költői szárnyalású részleteit kellemetlenül zavarja meg a sok szatirikus portré, amelyek élő és ál-talánosán ismert politikai és egyéb közéleti alakoknak — s köztük nem egy érdemes kitűnőségek — a grotesz-kre nagyított karrikaturáiként hatnak. Kevés példa van rá az euró-pai irodalmakban, hogy valaki a kor-és kartársain, akiket személyes vagy világnézleti okokból nem kedvel, ilyen bosszút gyakoroljon. Heine ta-lán nem kevésbé kegyetlenül hánt el publicista ellenfelével: Ludwig Börne-vel és poéta versenytársával: Platen Hallermünde-vel, de ezt nem kulcsregényben, hanem polemikus írásokban, az »ellenség« megneve-zésével és nyílt támadásával tette.

Nem tudom, egyedül az író tem-peramentuma az oka-e ennek a szo-katlanul groteszk portréfestésnek, vagy hozzájárul-e az indignációjá-hoz az a »bánsi sértődés«, amelytől bajos valamit rossz néven venni, — bármiként van, eddig a messze ha-tárig nem tarthatja senki jogosult-nak ezt a máskülönb s főleg elv-ben meg nem tiltható módját a boss-zuállásnak. Beigazolni, hogy az író különben produkál, mint azok, akik elgáncsolni próbálják, s nevelés-gessé tenni az irányt, amelyet a kriti-kusai vele szemben képviselnek, bát-ran tekinthető a szó nemes értelmé-ben irodalmi bosszúnak, s ha a szer-ző, — mint azt nem is oly rég Her-czeg Ferenc is tette, — nem foto-

grafiaszerű reprodukcióban s nem is groteszkül elnagyolva állítja be az elbeszélése vagy drámája keretébe azokat az ismerőseit, akikkel »el-számolósa van«, akkor senki se mondhatja, hogy akár emberi, akár irodalmi jogtalanság történt. A boss-zúnak ily kiméletes formák között való megnyilatkozása aztán nem is akadály a művészi hatásnak, ame-lyet a Sz. D. módszere initt-amott maga semmisít meg azáltal, hogy a könyve egyes fejezeteit nagyon is szenzációsakká teszi.

Még se tudom annyira elítélni a pompás elbeszélő kirohanásait az »ellenségei« ellen, ahogy azt sokan teszik. Ha a költő — igazán nagy-tehetségű író a Szegény-vel megsza-badult az indignációjától s a keserű szájjától, amely irodalmi küzdelmei után terhére volt, akkor valószínű, hogy legközelebbi regénye már szűl-lesz az efaíta guerilla-hadakozástól, s hogy abban csak a forma szépsé-gére s a tartalom nemességére fog törekedni. Kár volna, ha ez a kitűnő regényíró ezentúl is szépirodalmi pamfleteket és vitairásokat írna az-zal a penetrans felkészítéssel, amellyel artisztikus novellákat és hatalmas sztrukturájú regényeket is tud pro-dukálni.

A kérdés az: le tud-e mondani a gyűlöletről, vagy legalább arról, hogy annak az írásiban hangot ad-jon? Az irodalom érdekében óhaj-tandó, hogy ez a fegyvelmezés sike-rüljön neki. De ugyanezen érdekből az is óhaj-tandó, hogy az »ellenségei« ne legyenek egyszersmind az irodalom ellenségei is. Hagyják őt nyugodtan dolgozni s tegye próbá-ra: tud-e gyűlölettől mentes művé-szi munkát írni, vagy tud-e az írá-saiban oly módon bosszút gyakorol-ni, ahogy azt Molière és Balzac tet-ték, anélkül, hogy az a művészi egy-ség és művészeti hatás rovására len-ne? Valószínűleg tud.

Lehet, hogy az ily »tisztá« regény-nek kevesebb olvasója lesz, mint a jeles író kulcsregényeinek, de e ke-veseknek — s talán a szerzőnek is — több gyönyörűsége lesz tőle.

Rózsi a pokol tornácában

Irla: Kosáryné R. z Lo a

Éjszaka volt, csönd és nyugalom. A felhők lágyan domborodtak a hold körül, mintha puha selyemvánkosok lennének s a fák halkan zúgtak a kertben.

Érett volt a cseresznye...

zuhanás, puffanás, csörömpölés. Egyszerre egy éles sikoltás. Irtóztató. Aztán rémült csönd utána. Már a fák is elhallgattak. Egy levél se rezdült. Mintha minden és mindenki visszatartotta volna lélegzetét s azt kérdezné riadtan magában:

— Most mi lesz? Benedek ur felült az ágyában. Zavaros álma volt. Valami ismeretlen tájon járt s minden lépten-nyomon gyanus alakok-kal találkozott, akik a pénztárcáját el-lopták. Rendőrt keresett, talált is a leg-közelebbi utcasarkon. — mindig egyfor-ma nyírtbátuszt, félkorszemöldökűt, — s azzal együtt loholt a tolvai után. Be-érték, elvették a tárcát. Benedek ur visszakarta s tovább ment. A következő utcasarkon újra kiemelték a zsebé-ből s kezdődött előről az egész.

Már nagyon izzadt, dühös volt és el-keseredett s szívből örült, mikor észre-vette, hogy nem igaz semmi s csak ál-modott. De jeges víz módjára érte a fe-lesege rémült és kővett hangja:

— Itt valakit meggyilkoltak! Benedek felugrott az ágyból és kinézett az ablakon. Sötétséget látott s a sötétségben a még sötétebb lombokat, amint ide-oda hallongtak az éjszakai csöndben, mintha a fejüket esővált-csók s a kezüket fehérek össze harcoltan-sápolozással. És látta a holdat kinézni selyempárnái közül legett és daudt kép-pel, — olyan lehetett, mint ő maga.

— Meggyilkoltak valakit. Szerén? Honnan gondolod?

De ezt hiába kérdezte, csak éppen hogy mondan valamit. Mert most már ő is emlékezett a sikoltásra és a ret-tenetes zúgásra, ami felébresztette őt.

Az asszony dideregve kérdezte:

— Mit csinálunk?

— Nem tudom. — felelte Benedek ur.

s a takaróját simogatta. Sohasem volt még ilyen helyzetben. Az asszony, mi-kor látta, hogy az ura még gyámoltala-nabb az, lassan nekibátorodott.

— Kimegyek a kertbe és megnézem, mi történt?

Benedek ur szégyelte volna azt felel-ni, hogy ne menjen, de azt is, hogy egyedül menjen. Felvette hát az itthoni kabátját, meg a porköpenyét, a botját pedig kézbevette, hogy valami fegyver is legyen nála. Az asszony a lámpát cipelte.

— Híviuk a Rózsi is. — Aiánlotta Benedekné.

Kitűnt, hogy Rózsi nincs a család-zobában. Benedek ur, aki nagyon büszke volt arra, hogy benne saját bevallása szerint jezi Scherlock Holmes vezetett el, felemelte a mutatóját és kiellen-tette:

— Nem is érdemes kimenni. Tudom az egész t. Féltekenységi dráma. A sar-ki rendőr és a házmester fia közül vagy az egyik, vagy a másik, Rózsi-val együtt beadta a kulcsot.

— Beadta a kulcsot?

— A fűbe haroptt. — magvarázta egy másik lőtől kifejezéssel az előbbi Benedek ur.

— De honnan tudod, hogy meg is haltak? — kérdezte az asszony, már sírva.

— Ez csak egyszerű. Máskülönbben jaigatnának.

Ez olyan érv volt, ami előtt meg kellett halni. Az asszony nyugovót só-haltott, aztán esőndően szót:

— Szegény Rózsi. Derék lány volt. Néha rigadós volt ugyan az edény, de, Istenem, egyik sem főkéletes.

Csönd támadt. A lámpa lobogott.

— Ha már nevis mindegy, — mondta végre esőndően az asszony. — akkor minek is mennünk ki most? Ugyem lát-tunk semmit.

— Igazad van. — bólintott Benedek ur.

Visszamentek a hálószobába, de álom

nem jött a szemükre többé. Borzalmas-nai borzalmasabb képzeletűesek és gon-dolatok között várták a reggelt.

* ... Ott, ahol az apróra vágott, be-gyuitani való forgács zörögött a szén fe-kete dombja mellett, ült Rózsi a vakső-étben, halk sírással és tapogatta a fe-jét.

Kevéssel ezelőtt még gyanútlanul ült a rendőr mellett a cseresznyefa egyik ágán, csicseregtek, mint két kis madár s a sötétben nem látszott az uniformis. A rendőr egészen el is feledte, hogy rendőr. Levette magáról a farszto méltóságot... És lopott. Csókot meg cseresznyét.

De akkor jött a házmester fia és észre vette őket és dühében megrázta a fát, erősen, olyan erősen, hogy Rózsi körül megmozdult az egész világ, minden tá-maszték elcsuszott alóla és melőle és ő rettenetes sikoltással zuhant a fekete föld felé. Még ez sem volt elég. Amire földet ért, lábaival betörte a pinceabla-kot s a következő pillanatban oda csu-szott be, zuhant, gurult és hempergett s végre itt nyekkent meg, a szén és for-gács mellett a két kupac között.

Csönd volt és sötét. Eleinte félt, hogy felébred az ur és az asszony, megtalál-ják őt és mi lesz? De nem történt sem-mi. Mintha fel sem ébredtek volna. Észre sem vették volna.

Rózsi kezdte unni magát. Felszólt halkán, arra felé, amerre az ablakot sei-tette. Hívta a rendőrt. De senki sem felelt.

Azután, hosszú töprengés után, a ház-mester fiát kezdte hívni. Most sem felelt senki a szavára. Csak valami csou-des, titokzatos zúgás hatolt le hozzá a felső világból.

Rózsi sírni és félni kezdett. Ásított és az ujjait ropogtatta. Aztán azt gon-dolta, hogy mindjárt itt lesz a reggel. Ki-meregett szemmel nézte az ablak tá-ját. De a reggel nem jött.

— Elalszok. — gondolta. — s mire fel-ébredek, világos lesz egészen.

De nem tudott elaludni. Szönyű ár-nyékokat látott közeledni minden sarok-ból és ahány hirtelen ismert elvált a mind előttek hozzá.

Keserve csókolta meg a csókért és cseresznyét, azt kezdett gondolni, hogy vajon a vad ő madárként? Bizonyos, hogy a madár és nem vala-hoz, másutt, nem lehetne másutt? Leg-feljebb, — ki a föld, ahol örök a sötétség... — megfogatta magát. A kezei e. lábai tekndegek voltak.

Vajon mikor volt, amikor odafenn ült a cseresznyefán és nevetett? Volt-e valamikor? Nem gubbasztott-e mindig itt, ebben a borzalmas sötétben?

Köröskörül semmiféle mozdult. Ün-nepies csönd volt. Ünnepies és vészjósló. A pincében máskor egerek szalad-gáltak. Most egy sem. Ah, ha cincogna legalább egyetlenegy egér! Akkor tud-ná, hogy csakúgyvan a pincében van, megnyugodna...

De nem cincogott egyetlen egér sem. Közben és távolban rettenetes csönd. Csak az a halk, titokzatos, vészjósló zu-gás árad valahonnan egyre.

Körültapogatózott. Forgács és szén. Mindenütt forgács és szén. Memvi for-gács és szén! Lehetetlen, hogy ez az ő pincéjük lenne. Az ur tegnap mérge-lődött, hogy milyen hamar elfogyott min-den tüzelő, alig két napra való maradt. S itt most mindenfelé az fekszik körü-lítte... hol van hát, Uram, Teremtőm?

S a szíve dobogása maradt, amint ezt gondolta:

— A pokol tornácában is sok szénnek és forgácsnak kell lennie.

Összekuporodott kicsire egészen és kőtvényvel elfedte a fejét, mintha nem lett volna mindegy a vaksötétben. Gon-dolkozhatott volna azon, hogy vajon a szoknyával és kőtvényével, kontyba tű-zött hajával és lilaköves gyűrűjével, jó hatvan kiló súlyával kerülhet-e az em-ber a pokol tornácába?

— Még tudok imádkozni talán, — villant az eszébe végre. És felfélszko-dott:

— Uram, Uram, csak még ez egyszer ments meg!

Elmondott minden imát amit csak tu-dott. Közben elszunyókált. Rettenetes álmai voltak. Az ördögöket látta. Olyan szörzős katlanokban főztek-kopogtak az er bareket, amilyenekben az aszfaltot forralják a városi munkások.

Verejtékes homlokka ébredt. Sötét volt még mindig. Nyilvánvaló tehát, hogy nem a pincében van: azóta már régen kiregledett volna!

Most lázadóan kezdett megérdemelte a poklot? Elhűnődött és lassan magá-baszálta. Az a meggyőződés kezdett megérleledni benne, hogy a legtöbb em-ber megérdemelné a poklot, meg a szu-

rokkfőz katlant. És ez most már nem volt tréfa. Mindegy, hogy Rózsi a pincé-ben ült-e vagy csakugyan a pokol tor-nácában gubbasztott: bűnbánó könyv-őszinték... Tak, megindulása mély volt és igaz.

— Ha még egyszer visszakérülhetnék az én régi jó helyemre — mondotta ma-gában. — akkor visszaadnám az asszony cifra fésűjét, amit elvettem, meg az ur bicikliját, amiben olló is van, meg a cernát és gyűrűt, amit tegnap hoz-ta ki a varickosarkából. Mindent vissza-adják. Az edényeket hogyan kiszorol-nám!

Sirvafakadt erre a gondolatra, úgy vágyakozott az edények után, minden munkája után, amit unt és utált az utó-bbi időben, mióta ketten is vetélkedtek a mosolyáért: a rendőr, meg a házmester fia.

S melyiket szeretné? Mégis csak a rendőrt! Halálig és azon is túl! Csak őt. Ha cseresznyét lopott is. Majd megbűnhődik szegény érte...

Sohasem látta többé. Ah, ha még-egyszer visszakérülhetne a földre, nem ki-nozná annyit, nem tenné féltékennyé. Hozzá menne feleségül s nem hallgatna soha a házmester sófőr fiának urasko-dó hencseregére.

De hát hiába mostm ár minden...

A hármoszög egyre világosabbá lett. S körülötte is több színre oszlott a sötétség. Vonalak tűntek elő. A pinceab-lak... S mintha egyre lejjebb szállna, egyre közelednék. Már nincs olyan mér-hetetlen magasságban. A szénrakás, ime kis kupaccá változik... Igaza volt az urnak! Tiszta haszontalanság volt két kosárral odaadni a házmester fiának, annak a gazembernek, aki őt lerázta a fáról.

A pincében van mégis tehát. Milyen irtalmas a jó Isten, hogy nem büntette őt mással, mint egy gonosz éjszakával! Rózsi sirt megindulásában, idősebbnek, okosabbnak, jobbnak érezte magát.

... Egészen kiregledett. Benedek és a felesége borzadva és félszemüket be-hunyva, kinéztek az ablakon. De nem láttak semmit.

— Nincs itt halott! — mondta bosszan-kodva Benedek ur és most a felesége vette át a mindentudó detektív szerepét:

— Nem ölték meg, hanem megszökött. Vagy megszöktette a házmester fia az autót. Az a fekete ember mindenre ké-pes.

Egy darabig csönd volt.

— Legalább nem fekszik itt az abla-kunk alatt. — mondta az ur. — Kérem a reggelimet.

Persze, neki könnyű volt a dolga. Ké-rem a reggelimet! Az asszony meg sza-ladjon a konyhába fűteni, főzni. De sze-gény Benedekné nem lázongott hangos szóval a sorsa ellen. Megadta magát. Elővette a pincekulcsot s indult forgács-ért. Nagyon hatott reá a Rózsi titokzatos sorsa.

Csoszogó lépései közeledtek a lépcsőn. Rózsi dobogó szívvvel figyelt. Az ur, vagy az asszony?

Az asszony volt. Belépett s meglátta a lányt, aki sápadt volt, mint valami kí-sértet. Felsikoltott. Rózsi odament hozzá kezét csókolni. Beszéljni akart, de csak sirt. Nagyon tele volt a szíve.

— Jó, jó. — mondta az asszony, aki látta már, hogy a pinceablak be van tör-ve. — Remélem, most okul majd ebből az esetből és nem sétálgat esténként a házmester fiával a kertben.

— Soha! Soha! — esküdte Rózsi. S már kapta fel a kőtvényébe a forgácsot és szaladt fűteni.

Odakint kisütött a nap. Egyre lágyabb lett a levegő, madarak énekeltek, a friss, harmatos fű smaragdszín selyemsző-nyeg módjára felbűt a kertben. Micsoda gyönyörű az élet! Rózsi dalolt a kony-hában, versenyt a madarakkal.

Az uccán pedig a rendőr, aki sápad-tan járt egyre fel és alá a kerítés köze-lében és várta, hogy kiszüljön valami szörnyűség és az udvaron a sófőr, aki már vagy két óra óta tisztogatta a ko-csít, hogy közelben legyen, mikor Ró-zsit a pincéből kihozzák és ártatlan are-cal rémildözhesen és szánakozhasson, mind a ketten felkapták a fejüket erre a hangra és figyelni kezdtek.

Aztán felderült az arcuk és a szívük-be béke költözött. Mert nagyon szépen énekel ezen a reggelen Rózsi. És olyan kedves volt, olyan jó volt, olyan vidám volt, hogy az egész ház esupa napsugár lett tőle.

Benedekné elégedetten simította végig a rágyogón tiszta tányérokat délben és az ura így szólt:

— Ugy látszik, a Rózsinak használt ez az éjszaka a szenes pincében. Lehet, hogy sok embernek valóságos áldás len-ne az ilyen lecke.

Nagyon igaz volt. Pedig nem is sei-tette, hogy Rózsi a pokol tornácában érezte magát.

ALAKOK

Handlé

(Handlé... ócskavasát, üveget... handlé... A reggeli ucca csöndjén átharsan a kiskereskedelemnek ez a vészkiáltása, mely valahonnan a mélyről jön, a torokból, vagy a gyomorból, vagy talán a csikorgó belekből. Vékonypénzü ember től kis kézikocsit, melyen üres bőrönd van, üres kosár. Az arca olajzöld. Cigarette fityeg vérszegény ajkáról.)

— Jöjjön csak be.
— (Miatán belép, hátán egy óriás, üres zsákkal, melyben elvihetné összes ruháimat.) Mi van eladó?
— Semmi. Én akarnék magától venni egy pár élményt.
— Nincs nálam.
— Dehogyan nincs. Mi van a zsebében?
— A handlé szerszámai: huzómérleg a tollnak, mágnes a vasnak.
— És?

— 250.000 korona, a napi forgótökém. Minden reggel kölcsön kapom egy vaskereskedőtől, hogy vásároljak rajta, este aztán visszaadom.

— Na és mit vásárol?
— Mindent, ami ócska, amit senkise használhat. Vas, üveg, rongy, csont. Csak ócska legyen.

— Rossz töltőtollat?
— Nem, csak amolyan tollat.

— Hogy megy magának?
— Ájvé. Tetszik látni, ma még semmit se vettem. Nincs áru. Ha pedig van, nem tudom megvásárolni. A nagyurak nem adnak el semmit, a rongyokat is elhordják. Azelőtt még a munkás se járt felhős nadrágban, nagy a dálesz. Az ember csak krenköli magát. (Ez a stílusa.)

Tegnap kérem a cseléd fölhev a Lipót-köruton az ötödik emeletre, egy üres keserűvizes palackot akar eladni. (Énekelve.) Mit csinállok én egy keserűvizes palackkal?
— Hát mi a jó üzlet?
— Télen a nyulbőr, ilyenkor az antik, de csak laikus kezéből. De hol vannak ma az antikok és hol a laikusok? (Le-gyint.)

— Mi az az antik?
— A viddermájér.
— Hogyan?
— (Még határozottabban.) A viddermájér. Egyetlen jó üzletemet ilyen viddermájérral csináltam, három évvel ezelőtt. Egy grófi háznál vettem egy szekrényt 70.000 koronáért, eladtam 400.000 ért. Fő, hogy interciás legyen. Meg aztán a barokk.

— És a renaissance?
— Arról nem hallottam. Az valami színház. (Bölingat.) Csak a viddermájér. De a mi mesterségünk lutri. Aztán az adó is. Negyedévenként hatvanezer korona. Ha rossz a vásár, akkor egy heti keresetemet ráfizetem. Hétfőn 150.000 koronát fizettem rá az üzletre, rosszul vettem a tollat. Elpehjeltek. Reggel, mikor elindultam, tüzet kért az uccán egy ur s én adtam. A handlenak nem szabad tüzet adni.

— Mikor jött el hazulról?
— Reggel hatkor. Délután hatig járom a várost. Aztán hazamegyek, ebédelek. Naponta egyszer eszem. De sokat cigarettázok, mert az elvágja az éhséget. Ezt a balkáni dohányt. Négyezer korona egy pakli. Három gyermekem van, feleségem, az tüdőbeteg. Folyton spekulál. (Ez az ő nyelvén azt jelenti, hogy tündöklik, szomorkodik.) Nyomorúság az élet. Ha nem volna ilyen erős természetem, már rég a Dunának mentem volna. De erős természetem van. És nemcsak a viszonyok rosszak kérem, hanem az emberek is. A házimesterek azok a legkomisszabbak, nem akarnak beengedni, mert ők akarják elcsaklítani az ócska holmikat. Tudom, hogy a handlé seholse szeretik, mert kiabál, de hát mit csináljon. Multkor a Molnár-uccában egy ur rám rivallt az ablakból, úgy látszik délutáni álmából kelttettem fel: »Nem fogod be a szádát, te zsidó?« Pedig nem is vagyok zsidó. Nem is voltam soha. (Kiveszi igazolványát, mely arról tanuskodik, hogy ötven százalékos rok-kant, arcképe is látható, mint vörösbőr-dögöt mutatja.)

— Hol sebesült meg?
— A volhyniai fronton, ott vesztettem

el a jobb szemem világát. (Csak fél-szemmel nézi az árukat.)

— Mi volt azelőtt?

— Sütősegéd, de az iparhoz nem térhettem vissza a szemem miatt. Így lettem handlé. A handlék tíz százaléka hadirokkant, sok köztük a hadiözvegy is.

— Szocialista?

— Nem politizálok. Segéd koromban, mikor a bérért harcoltam, megégettem a kezem. Minden obligó nélkül vagyok. Demokrata meggyőződésű. Mi majdnem mind demokraták vagyunk.

— Holjárt a világban?

— Ázsiában, Törökországban, Oroszországban, Németországban. (Mellén a napsugár föléllantja a sárgaréz érmet, mely olyan, mint valami regényes rend-lél, de csak egy szám van rajta s ez a szó: »Öszeres.«)

— Igen, öszeres, de itt Pesten csak handlé. Az egyletünkben azt indítványozták, hogy magyarul kiabáljunk. Próbáltuk, de nem ment. Énekelni se

kell itt, mint vidéken. Csak ordítani.

— Mit csinál otthon?

— Zenélek a gyerekeknek. Minden hangszert tudok, még segéd koromból: harmonikát, citorát, furulát.

— Azonkívül?

— Olvasok, regényeket, de csak job-bakat.

— Kitől?

— Kurtz Mahlertől.

(Nem tartom fel tovább, a handlé ki-megy, ablakom alatt ismét hallom: »handlé... ócskavasát, üveget...« Estére hazatér s olvassa a regényt, mely-ben a gróf lovagló-csizmában jelenik meg, majd a fasorban találkozik a sá-padt bárónővel, kinek izgalomtól remegő ajakkal csókolja meg márvány-homlo-kát. Igaza van. Az élet irtozatos, szük-ségünk van egy kis felejtésre. Kurtz-Mahler különben is az ő üzletághoz tartozik. Nem antik, de legalább ócska.)
Kosztolányi Dezső

Sankulturia új élete

(Fejezet egy nem létező ország történetéből)

Irta: László Ferenc

I.

Az országban mindenütt fáklák rőt fénye világított ezen az éjszakán, hogy utána örök sötétségbe merüljön az egész tartomány. Sankulturia kormánya szigorú rendeletet adott ki, hogy minden könyvet, a bibliát csak úgy mint a regényt vagy tudományos munkát, meg kell semmisíteni. A kormány ezzel az egész világot izgalomba hozó rendeletével Si-Hvang-ti kínai császárnak még a Krisztus előtti századokból származó és már-már feledésbe menő örökségét vette át. Csak abban a korban volt rá példa, hogy a »Mennyei Birodalom« egyetemes császára az írásba foglalt hagyományok elpusztításával akarta tönkretenni az írástudók kasztját, hogy aztán az irodalom emlékel és hagyományok nélkül uralkodhasson. Sankulturia kormánya egy modern korban ismételte meg ezt a példát, lényegesen megváltozott viszonyok között. A cél azonban hasonló volt.

Sankulturia kormánya meg akarta reformálni az emberiséget. Ebben a beteg és zaklatott korban itt bukkant fel először egy új politikai irány, amely azt hirdette, hogy az emberi nyomorúságnak és diszharmonianak, a gyűlölködésnek, a háborúnak és minden rossznak a legfőbb okát az irodalmi emlékekben és a mind hatalmasabb arányokban fejlődő technikai civilizációban kell keresni. Az államférfiak nyíltan hangoztatták, hogy a költészet tette dekadenssé az embert, a regények formálták át romantikussá a józan gondolkodást, a különböző filozófiai irányok zavarták meg a belső harmóniát, a hősi eposzok és történelmi emlékek tenyészítették a háborukat és a tudomány fejlődése vitte előre a tömeggyilkolás mind veszedelmesebb méreteit. Haladás csak a fejlődés megállításával képzelhető el — hangzott paradoxonszerűen a kormány tanítása és az embereket boldogabbá, az életet harmonikusabbá csak a kezdet legkezdetéhez való visszatérés teheti.

Ebből a megfontolásból következett azután az a különös rendelet, amely halálra ítélte minden irodalmi emléket, minden írott és nyomtatott sort. Hiábavaló volt az írók és tudósok el-lentállása, eredmény nélkül magyarázták a század legkiválóbb férfai hogy a kulturális fejlődést semmiféle rendelettel vagy törvénnyel nem lehet megállítani, San kulturia kormánya haiba-talan maradt. Hiába égetnek el minden könyvet, hangoztatta az ellenzék, a határokon csak újra be fog szivárogni a nyomtatott betű más államokból, amelyekben nem próbálkoznak ilyen esztelen kísérlettel. A kormány válaszul ezáltal a határokat minden szellemi termék elől. Megerősített őrségek vigyáztak arra, hogy egyetlen könyvet se hozhasson be senki az országba és így ugyiszólván kulturális blokád alá vette Sankulturia önmagát,

A könyvek megsemmisítéséről szóló rendelet végrehajtása persze nem ment könnyen. Állami biztosokat rendeltek ki, akik mindenütt az országban példátlan szivósággal kutatták fel a könyveket. Nem csak a nagy közkönyvtá-rakat és tudományos gyűjteményeket foglalták le az állam nevében, hanem a legegyszerűbb emberek ócska bibliáját is. Nem volt kimélet és nem kegyelmeztek egyetlen könyvnek sem. Volt rá számos eset, hogy elrejtették a becsesebb könyveket, sokan ládába zárva a földbe ásták el könyveiket, de a kormány hívei feljelentették a rejteteget-eket és példátlan szigorral büntették az ellenszegülőket.

Amikor aztán hosszas és fáradságos munkával összegyűjtötték minden könyvet, ami Sankulturia területén található volt, a középkort majmoló nagy ünnepségekkel semmisítették meg a nyomtatott és írott szellemi termékeket. Az egész országban ugyanabban az órá-ban gyultak ki a máglyák a városok melletti réteken, megszólaltak a tem-plokban a harangok és évezredek kulturális és irodalmi hagyatéka lett a pusztító lángok martalékává. Kisér-teties fényben uszott ezen az éjszakán egész Sankulturia, mintha félelmetes tűz pusztított volna egyszerre az egész országban és a harangzugas is mintha a félrevert harangok vészjelző, ijesztő kongása lett volna. A lángok talán még sohasem laktak olyan jól, mint ezen a kísérteties éjszakán és a nagy fényvözön kialakása után sok millió könyv pernyéje fölött a legijesztőbb éjszaka sötétsége borult az országra.

II.

A könyvek elpusztítása csak negatívum volt, a pozitív tényeknek ezután kellett volna következniük. A rombolást építésnek kellett volna követni és San-kulturia kormányának erre is meg volt a programja. Minden kötelező hagyománytól menten új életet kezdeni, ez volt a jelszó. Az iskolák csak a gyakorlati életre készítették elő az új generációt és írásra, olvasásra csak azért tanították, hogy a kereskedelmi és gazdasági élet meg ne bénuljon, hogy az emberek egymásközi érintkezése elé ne háruljanak súlyos akadályok. Történelmet, irodalmat nem tanítottak, e-helyett a gyakorlati tárgyak és a fo-kezőt testedzés vonult be az iskolákba. A természetes gondolkodás fejlesztése, az ösztönös érzések felszínrehozása volt a nevelés alapelve. Átformálni az embert, megszüntetni minden klassziku-s emlék erőszakos befolyását, természetes fejlődést engedni a fiatal lé-leteknek, ez volt az új pedagógia alap-elve, amellyel jobba és boldogabbá akarták tenni az emberiséget. Ez a bol-doggátevés iszonyu terrorral történt. Súlyos börtönnel büntették azt a meg-méteyezettet, aki valahonnan könyvet szerzett és a költők, írók s tudósok leg-

jobbjai rabságban sínylődték.

Sivár és vigasztalan évek következtek Sankulturia. Az emberek már csak emlékeztek a szépre, de elveszett-nek hitték azt. Állati életbe süllyedve vé-gezték a napi munkájukat, amely után nem volt üdülésük. A színházakba új műfaj vonult be: valami furcsa új mu-zsikától kísért táncmutatványok és tor-nagyvonalú foglalták el a dráma helyét, mert a régi szindarabok meg-semmisültek a többi irodalmi emlékekkel, újakat pedig nem volt szabad írni. Ez az új színpadi műfaj jelentette az egye-düli szépséget, amely a mult romjain megmaradt és egy-két napilap, ame-lyeknek további megjelenését a kor-mány inkább saját elveinek és dicsére-tének hirdetésére továbbra is engedé-lyezte. Ezek az újságok azonban csak a napi események rövid feljegyzésére szorítottak és az irodalmi színek számúze voltak hasábjairól.

Írók és tudósok üzletet és pénzváltó irodákat nyitottak vagy a falvak ma-gányába vonultak vissza és földműve-léssel foglalkoztak. A nagy közkönyv-tárak helyén kórházakat, fürdőket és c'árusító csarnokokat rendeztek be. Az orvosokat és mérnököket külföldön ál-lamköltségen képeztették ki, mert any-nyit Sankulturia kormánya is kényte-len volt elismerni, hogy a betegek gyó-gyítására, házak és hidak építésére még akkor is szükség lesz, amikor az ország területén már senki sem fog emlékezni a régi irodalmi hagyományokra és tu-dományos emlékekre.

Az elégedetlenség napról-napra nőtt az országban, a haladás elleni terror-al azonban nem lehetett szembeszállni. Minden megváltozott néhány év alatt, csak a szerelem szépsége maradt meg esorbítatlanul könyvek nélkül is. A nő volt Sankulturiaiban az egyetlen szép-ség, meg a napsütés, a felhők járása, a folyó csobogása, a természet elpusztí-táhatatlan örök szépsége.

III.

Azt még Sankulturia kormánya sem tilthatta el, hogy az emberek örömlüknek és szomorúságuknak kifejezést adjanak, úgy, ahogyan tudnak. Az új életbe kény-szerített, új pedagógiai elvek alapján nevelt fiatalok is daloltak, ha örültek az életnek és sírtak, ha szomorúság költö-zött a szívükbe. Új igricek születtek így, akik daloltak, egyszerű primitív módon, maguknak, vagy legfeljebb szerelme-süknek. Modern trubadurok mind többen és többen daloltak egyszerű, közvetlen kis dalokat a szerelemtől, napsütésről, tengerről, boldogságról és vágyakról. Jelentéktelen kis dalok voltak ezek csak, a kormány nem is vette észre, hogy mennyire szaporodnak napról-napra, semmitmondó, egyszerű kis dalok, de mégis csak a számüztött költészet visz-szatérését jelentették. Akinek megtet-szett a dal, leírta magának és mind több és több írott dal terjedt el titokban. Kézről-kézre adták őket, mint valami féltve őrzött titkot. Aztán később már régi emlékeket is dalba foglaltak az új igricek, az elmúlt, szép korszak boldog emlékeiről daloltak, versbe foglalva azt, amit apáiktól halottak arról a boldog korról, amikor még könyvekkel vigasz-talódtak az emberek a szomorúság ellen; tudással védekeztek a veszedelmek ellen. Észre sem vették és megszületett az új költészet, amely ugyanarról dalolt, mint a régi.

A gondolkodást sem tilthatta meg San-kulturia kormánya. A dolgok miértjét épugy kereste az új élet kortáit közé szorított nemzedék, mint a régi embe-rek és egy-egy gondolkodó a szabadban gyűjtötte maga köré hallgatóit, akikkel aztán hosszú vitákat folytatott. Új filo-zófiai iskolák keletkeztek így, mint va-lamikor; hagyományok nélkül, írott em-lékek befolyásától mentesen, de az örök emberi azonosság megsemmisíthetetlen elve alapján ugyanolyan gondolatok ta-lapzatán, mint a könyvek kulturája ide-ien.

Sankulturia kormánya egy napon azt vette észre, hogy elszigetelten, magára-hagyva áll a világban a régi civilizációt tovább fejlesztő nemzetek között. És megdöbbenve eszmélt rá az államhata-

lom, hogy hiábavaló volt a könyvek máglyahalála, az új nevelési módszer, hiába a börtön és az erőszak; a fejlődés új utakon ugyan, de haladt tovább előre. Ijedten látta a régi hagyományok, a tudomány és költészet ellen háborút viselő rendszer, hogy a tilalom, az üldözés költővé tette a józan és prózai kalmárt í. filozófust nevelt azokból is, akik azelőtt irtóztak attól, hogy a dolgok mélyére hatoljanak.

A könyvek eléghettek, de a hagyományok nem veszték el: az irodalmat száműzhatték San-kultúrából de az em-

berek érzése és gondolkozása ugyanaz maradt, mint volt évezredek előtt és mindenkor; a civilizáció ellen mesterséges bástyákat emelhetek, de a fejlődést nem lehetett megállítani. Mint valamikor fanatikus szerzetesek cellájuk magányában diszes iniciálékkel telerajzolt pergamentre jegyezték fel gondolataikat, úgy terjedtek el Sankultúrában a kézzel írt új művek, akárcsak hajdan Kína egykori urának, Si-Hvang-ti császárnak halála pillanatában.

A könyvek diadalmasan feltámadtak és elsöpörték a sötétség uralmát.

Emlékezzünk régiokról

Miletics Szvetozár mente' mi ü'vények tárgyalása a magyar képviselőházban

II.

Az eddig között rész tartalma: A képviselőház 1876 évi szept. 28-iki ülésén az elnök ismerteti a budapesti törvényeszk felterjesztését, mellyel Miletics Szvetozárt az ellene megindult bünygyben kiadni kéri s melyben a bíróság a letartóztatás fenntartásához is kéri a Ház hozzájárulását. Tisza Kálmán miniszterelnök a mentelmi bizottság határozatát kívánja ebben a kérdésben is, hogy a letartóztatás elrendelésével a kormány megsértette a képviselői mentelmi jogot. Simonyi Ernő a mentelmi jog tartalmát törvényhozási uton kívánja megállapítani, a felmerült ügyben csak a mentelmi bizottság jelentése után nyilvánít véleményt. Ezután áll fel szólásra

Polit Mihály: T. Ház! Szándékom volt a Miletics-ügyben egy interpellációt intézni a t. kormányhoz. De miután úgy a t. elnök ur, mint a t. kormány részéről éppen most tétetett jelentés, szükségtelen az interpelláció, mert ezen ügy ugyanis a t. Ház elé fog kerülni.

Az ügy igen fontos, amint maga a miniszter ur is említette s így tehát a Házban mindenestre tárgyalás alá fog kerülni. Nagy köszönettel tartozom Simonyi Ernő képviselőtársamnak előbb tett nyilatkozatáért, mert ezen nyilatkozatból látom, hogy van magyar ember, aki ez ügyet objektíve bírálhatja tudja, kinek nincs szenvedélye, ki éppen ezen ügyben csak a Ház tekintélyére van tekintettel. Ez tehát nekem némi megnyugtatásomra szolgál.

Ha a t. Háznak hangulatát nem ismerném, én azon indítványt tettem volna, hogy addig is, míg a mentelmi bizottság jelentést tesz a Háznak, Miletics Szvetozár szabadlábra helyeztesék. Mert eddig eset nem fordult elő, hogy az országgyűlés ülésessen és hogy egy képviselő az országgyűlés ülése alatt fogságba legyen. De ismerve a t. Ház hangulatát, nem kockázatom ezen indítványt, hanem csak egy kéréssem van a t. Házhhoz.

En tegnap a főügyész engedelmével látogatást tettem Mileticsnél. Ő arra kért fel, hogy a védelmét elvállaljam. Tehát volt jogom hozzá elmenni és vele beszélni. Ő engem arról értesített, hogy szándéka van egy kérvényt a t. Házhhoz beterjeszteni. Nekem most az a kéréssem van a t. Házhhoz, legyen szabad a mentelmi bizottsághoz ezen kérvényt közvetlenül átadni és hogy a mentelmi bizottság véleményét ezen kérvény feltevére nyilvánítsa.

Még egy más kéréssem is van.

En azt hiszem, hogy a pesti kir. törvényeszk az illető irományokat is előterjesztette a t. elnök urnak: bátor lennék tehát a mentelmi bizottságot arra kérni, hogy azon esetben egy tanunak, ki ezen vizsgálatban előfordul, qualificationjára figyelemmel legyen. Mert amint én értesültem ennek a tanunak előléte valami borzasztó. Kötelességemnek tartottam, mint képviselő, a mentelmi bizottság figyelmét erre irányozni, mert ha igaz az, uraim, hogy ezen tanu tolvajság, sikkasztás, váltóhamisítás miatt vizsgálat alatt áll. Ha elis volt itéve,

nem tudom, talán a legbecsületesebb ember, de így vagyok informálva, — kötelességemnek tartottam a mentelmi bizottság figyelmét felhívni, hogy ezen tanunak qualificationját egy kissé közelebbről méltassa figyelemre.

Egyébiránt az indítvány ellen semmi kifogásom nincs.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Csak egy két dolgot legyen szabad a t. Ház engedelmével megjegyezni.

Az egyik az, hogy legyen meggyőződve róla az előttem szóló t. képviselő ur, hogy nemcsak Simonyi Ernő képviselő ur, de a Háznak és a kormánynak minden egyes tagja objektíve tekinti ezen ügyet. (Ugy van!)

Maga az, amit a t. Háztól kértem, bizonyítványa lehet ennek, mert én általánosságban, a mentelmi jog szempontjából tekintet nélkül az érintett személyiségre kértem a Háznak biztatását. A másik, amit meg kívánok jegyezni az, hogy azt gondolom, hogy a tanu qualification felett itt nem fogunk határozni, az a törvényeszk dolga, ott lehet a tanu ellen minden kifogást érvényesíteni. (Ugy van!)

A harmadik végül az, hogy én azt hiszem, hogy aziránt, amit Simonyi Ernő képviselő ur proponált és ami ellen, hogy szóba jöjjön, nemcsak kifogásom nem lehet, de a dolog természetében fekszik, hogy szóba jöjjön, hogy t. i. szükséges-e valamely törvényhozási intézkedés vagy nem, és ha szükséges, mi? Legelősebben, legalaposabban lehet határozni akkor, ha a mentelmi bizottság már jelentését beterjesztette. Hisz ép a történet részletes felderítése az, ami meg fogja mutatni, kelle vagy nem valamely intézkedést tenni.

En tehát nem kikerülni akarom, de idő előttem tartom az indítvány azon részét, melyet a t. képviselő ur felemlített s részemről azt hiszem, leghelyesebb nakmegmaradni amellet, hogy a mentelmi bizottság ne csak a kir. törvényeszk végzésére, hanem a kormánynak bejelentett eljárására is, a kormány meghallgatása után adjon indokolt, részletes véleményt.

Irányi Dániel: T. Ház! En Polit Mihály t. képviselőtársam azon kérésére nézve akarok véleményt mondani, mely szerint azt kívánta, hogy Miletics Szvetozár közvetlenül a mentelmi bizottsághoz adhasson be nyilatkozatot. En t. Ház, azt gondolom, hogy miután a házszabályok világosan meghatározzák a mentelmi bizottságnak nemcsak jogát, de kötelességét is, miszerint azon képviselőt, kinek kiadatása kéretik, kihallgassa, azon kérés, melyet Polit Mihály képviselő ur hozzánk intézett, önmagától elesik. Mert ha Miletics Szvetozár személyesen akar kihallgattatni, azt gondolom, hogy ez ellen nem lehet semmi kifogást sem tenni. Ha azonban beéri azzal, hogy írásban nyilatkozzék a mentelmi bizottság előtt, azt szintén nem lehet tőle megtagadni. (Helyeslés.)

Polit Mihály: Indítványomat oda kérem módosítani, hogy a mentelmi bizottság személyesen hallgassa ki Miletics Szvetozárt.

A képviselőház az elnöki előterjesztést elfogadta azzal, hogy a mentelmi bizottságnak nem kíván utasítást adni Miletics Szvetozár személyes meghallgatása kérdésében, miután a mentelmi bizottság ismeri jogait és kötelességeit.

TERE-FERE

● ● ●

Éhségstrájk az orosz börtönökben. Párisban megjelenik a *Dni* című orosz lap, mely a vörösök büntényeit hiteles történelmi kuttók alapján közli. Ez az újság nem is foglalkozik elméleti politikával, tisztán az adatgyűjtésre szorítkozik. Itt olvassuk, milyen állapotok vannak a szovjetországi börtönökben.

Butyrki börtönében, a 86. cellában, mely 15 lépés hosszú és 8 lépés széles, 24 fogoly van. Itt szenvedt az is, ki az alábbiakat előadja.

Egy napon hire terjed, hogy az összes foglyok éhségstrájkot kezdenek.

— Féleg van... Egyszerre, anélkül, hogy tudnók, miről van szó, az egész börtön üvöltöni kezd. Az egyik cella adta meg a jelt, a másik átvette. Kétezer fogoly egyszerre ordított. Mikor az egyik csoport abbahagyta, a másik folytatta. Az igazgatóságot nyilvánvalóan megfélemlítettük. Nem egy ór vigyázott már ránk, mint rendszeren, hanem három, állg fölfegyverkezve. Ha bejött cellánkba, úgy ment ki, hogy le sem vette rólunk a szemét s kezét állandóan zsebében tartotta, a pisztoly ravaszán.

— Másnap reggel felkeltettek bennünket, puskatussal. Mindenütt katonák. Kivitték a folyosóra és arccal a falhoz állítottak mindnyájunkat. Így maradni, nem szabad moccani sem. En alig voltam felöltözve, mezitláb dideregtem a hideg kőkockákon. Agyonlőnek bennünket, gondoltam magamban. Mikor hátrafordítottam fejemet, hogy lássam mi is történik, egy katona az öklével úgy arcomba sújtott, hogy a vér kibuggyant szájamból.

— Valaki ebben a halálos csendben egyszerre fölkiált: »Ti kozákok!«

»Ki mondta ezt?« »En!« Rosszabbak vagyok ti, mint a kozákok. Lőjjetek agyon, nekem már mindegy. Ezt a szerény társunkat azonnal el is vezették. Aztán következett a kihallgatás, megérkezett a börtön gazdája. »Te kiabáltál?« »Nem kérem.« »Akkor miért vagy rekedt?« »Mert fáj a torkom.« Seba, drágám. Majd meggyógyul az is. Öt perc múlva nem fáj a torkod! Vezessétek el elvtársak s fűjétek agyon.

Igy törték le a bolsevikok Butyrkiben az éhségstrájkot.

*

Mikor lehet a tengeren misét mondani? A chikágói eucharisztikus gyűlésre? A chikágói eucharisztikus gyűlésre utazó francia biborosok a hajón is miséztek, hordozható oltárokat vittek magukkal, azon mutatták be a szentmise áldozatot.

Ebből az alkalomból fölvetik a kérdést, vajjon a katolikus Anyaszentegyház megengedi-e a tengeren való misézést. Giuseppe Baldeschi, a római Szent Péter templom ceremoniamestere a szertartás könyvében erre vonatkozólag pontos fölvilágosítást ad. Hangsúlyozza, hogy a Pápa csak bizonyos körülmények között engedi meg a tengeren való misézést. Még pedig:

— Föltétlenül szükséges, 1. hogy a hajó biztonságban legyen. 2. hogy a hajó már messze legyen a parttól. 3. hogy a tenger nyugodt legyen. 4. hogy a misemondó pap mellett legyen egy másik pap, vagy egy diakonus, aki megfoghassa a kelyhet abban az esetben, ha hirtelen vihar támadna s a szent bor kicsurranna.

A könyv írója kiemeli, hogy ezt a különös engedélyt csakis maga a Szent Atya adhatja. De megemlíti, hogy anélkül is a nagyon hosszú tengeri utakon bizonyos csonka miséket is mondtak, melyeket »száraz misék«-nek neveztek. Ez alkalommal a »pap misét csak az Urfelmutatásig olvasta, kihagyta a kánont, elmondta a vasárnapi imát s mellőzte mindazt, amit a pap a többi misék alkalmával *segreto* mond, így a Szent Ostyára és a Kehelyre vonatkozó részeket is. Ezek különben nem is voltak ekkor az oltáron.

Ezt a szertartást az egyházatyák és doktorok nem helyeselték és most a

francia biborosok már teljes misét mondtak a tengeren.

*

Keserű szoviet-vicek. A bolsevik iga alatt nyögő oroszok viceknek. — Szomorú akasztófa humor ez, de nincs minden báj nélkül. *Calzini*, ki most Moszkvában járt, néhányat esokorba köt.

Moszkvában a képeslevelezőlap árus megpillant egy parasztot, ki az imént jött ki a pályaudvarról. Kínálgatja lapjait.

— Lenin arcképe.
— Nem kell.
— Lenin beszél a néphez.
— Nem kell.
— Lenin sirja.
— Nem kell.
— A forradalmi kormány sirja.
— Azt már megveszem. Adjon belőle tíz darabot.

A gazdasági helyzet a tél közeledtén egyre nehezebbé válik. A népbiztosok összedugják fejüket a Kremlben, de nő tudják, mit csináljanak. Erre az egyik így szól:

— Talán az én apám tudna valami tanácsot adni.

— Ki a te apád?
— Rabbi, Berdicsevből.

— Hát jó, hivasd föl az apádat. Megérkezik az öreg Ábrahám, hatalmas pápaszem van az orrán, kenetes meghajlással üdvözli a forradalmárokat, akik megrohanják kéréseikkel:

— Mond, mit csináljunk, te bölcös vagy, adj valami tanácsot, van-e ebből a cudar helyzetből kivezető út?

— Van — válaszol az öreg Ábrahám nyugodtan.

— Micsoda? — ostromolják a népbiztosok.

— Három kivezető út is van. A Kreml három kapuja. Menjetek ki rajta.

*

Az elgázolások ellen. Ausztriában noha ott nagy gondot fordítanak az uccai forgalom lebonyolítására s a sajtó állandóan oktatja a közönséget, 1925-ben 4350 szerencsétlenség történt, 65 halálesettel. Ha ezt összevetjük azzal, hogy Amerikában 25.000 haláleset és 76.000 sebesülés történik, a szám eleynsző csekélynek tetszik, de ép elegendő a kis osztrák köztársaságnak. Az ottani rendőrség állítása szerint többnyire a járókelők a hibásak, kik nem tartanak balra, semmibe sem veszik a rendőr intelmét, elfelejtik a közlekedés legelemibb szabályait is.

Most az osztrák muzeumban oktató kiállítást rendeztek az uccai közlekedésről, melyen bemutatták a szerencsétlenségek statisztikáit, szemléltető ábrákkal, valamint a legújabb mentőeszközöket is.

Egy helyütt az iskolásfiut látjuk, ki meggondolatlansága folytán a villamos alá kerül, másutt egy öreg urat, ki reggeli újságjába merül s elüti egy rohanó gépkocsi. Berlin, Monaco, Prága rendelkezéseit, forgalmi szabályait is feltüntették, hogy a különbség annál szembezőköbb legyen. Egy osztrák építész pedig ezen a kiállításon terjesztette elő tervét, mely szerint az első emelet magasságában egy hidat kellene vonni a gyalogosok számára s ez az Operától kezdve a Kaertner Strassén át a Duna-csatornáig vezetne...

Magán a kiállításon vonalak, nyilak jelzik az utirányt, hogy a látogatókat már itt is oktassák s mindig balra tartanak. Kötő előkészítő iskola, amelynyiben a kiállítás látogatója nem feledkezik meg magáról, mint tavaly egy ur, aki a statisztikai adatok, a szemléltető ábrák látványától annyira szórakozott lett, hogy a kiállításról kijövet azonnal elgázolta őt egy villamos.

*

Boldog svédek! A nemrég megbukott svéd kormány Európának egyetlen tisztán szocialista kormánya volt. Branting alakította 1924 októberében, mert

az akkori háboruellenes választásokon pártja hatalmas többséggel jutott be a parlamentbe. (220 képviselő 104 ellenében.)

Branting halála után a kormány helyzete megrendült. Kötő emberek ültek a bársonyszékeken, kik mind az ő iskolájából származtak, de híjával voltak az ő tapasztalatának, tapintatának. Lassanként beszivárgott a parlamentbe a titkos, majd a nyílt bolsevik propaganda, eleinte nem akartak, később pedig nem tudtak neki gátat vetni, úgyhogy már a kaszárnyákban is lázították a legénységet. A kormány azonban nem emiatt bukott meg, hanem ugyiszólván egy narancsmagon csuszott el.

A szélsőjobb pártok nem óhajtották azonnal átvenni a hatalmat. Ők várakozó állást foglalnak el, arra számítva, hogy később a visszahatás még nagyobb lesz s egy nagy nemzeti, sőt fascistapártot is alapíthatnak. Egyelőre tehát a színpalak mögül szemlélik, hogy Ekman kormányoz, a féliberálisok vezére s ő vállalja a helyzetért a felelősséget.

Különben Svédország így is olyan boldog ország, mely ebben a lerongyolódott Európában mindenkinek kelteheti jogos irigységét.

Az 1926—27. pénzügyi év külföldi kedvezőnek ígérkezik számukra. Arról van szó, hogy huszonhárommillió svéd koronához egyáltalán nem nyulnak, hanem benn hagyják az adófizető polgárok zsebében. Egyszerűen nincs rá szükség, mert hadikiadásaik ugyiszólván semmire csökkentek, a közoktatás, a belügyminisztérium egyéb költéseit pedig játszva fedezhetik abból, amit a fegyvereken megtakarítottak. A parlament legújabb határozata folytán a közvetlen adókat körülbelül kilencmillióval csökkentették, a közvetett adókat — a kávéadót és a cukoradót — szintén tízennégymillió svéd koronával.

*

Az udvariasság apostolnője. Walter Bagehot, a hírneves angol közgazdász, lélekbuvár és bankár, a francia irodalomról írván, egy helyütt ezt jelenti ki: — Sok francia főurat nyilván csak azért végeztek ki, mert finom volt és udvarias s a világ úgy érezte, hogy méltatlan rájuk.

Valóban, az udvariasság kiháló erény, különösen Londonban. Egyre durvábbak és kiméletlenebbek a férfiak.

Hogy ezeken az állapotokon változtasson, egy angol hölgy elhatározta, hogy rendszeresen megleckézteti a goromba férfiakat. Beszáll a villamosokba, a földalattiba, melyek a City és az északnyugati külvárosok között keringenek, igyekszik magának jó helyet szerezni, aztán fülel. Az alkalom sohase várat magára sokáig. A legközelebbi állomáson beszáll egy idős hölgy vagy egy nyiszlett asszonyka, akihez a természet nem volt valami kegyes.

Az urak orrukát az ujságukba dugva olvasnak vagy pipáznak. Erre az udvariasság apostolnője fölgrík, csengő hangon így szól egy álló hölgyhöz:

— Ugy látszik, ebben a villamosban nincs úriember. Kérem, méltóztassék elfoglalni a helyemet. Én majd állok. — Az urak dühösen mérik végig a leckéztető apostolnőt, dohognak, elpirulnak, még jobban pipáznak s kökösök le szívükről, mikor ez a következő állomáson kiszáll, hogy egy másik villamosba szálljon és ott tovább folytassa apostoli működését.

A Daily Express munkatársának az apostolnő így nyilatkozott:

— Rájöttem, hogy a mai férfiak rendkívül gorombák, bárdolatlanok a villamosokon utazó hölgyekkel szemben. Mihelyt egy csinosabb lányka száll föl, azonnal fölálják helyüket, hogy rájuk mosolyogjon, de ha a nő nem kecses és jólöltözött, akkor egyik se mozdul. Ez fölforralt a véretem, elhatároztam, hogy megleckéztetem a pallérozatlan urakat. Nincs bennem semmi sértődöttség: hiszen én mindig találok helyet. Egyszerűen az igazságról van szó. Láttam anyákat, gyermekkel a karjukon, gyen-

ge nőket, kik alig lábbadtak föl valami betegségből s ott préselődtek a kocsi mélyében, lökdösték, rugdosták őket, míg a tagbaszakadt, hájas férfiak kedélyesen csevegtek a golfról és a cricetről. Mióta ezen a vonalon rendörködöm,

a helyzet javult, de még messze vagyunk attól, hogy tökéletes legyen s addig folytatom munkámat, míg el nem érem azt a célt, melyet magam elé tűztem.

Mennyi ideje lehet ennek a derék laldynak. És mennyi pénze.

DIVAT

Stilruhák

A divat szeszélyes. Néha egy-egy divat évekre eltűnik, hogy később annál nagyobb erővel törjön utat magának. Különösen az ugynevezett stilruhákra mondható ez, és pedig főleg azért, mert néhány évvel ezelőtt nagyon sok tulzást lehetett látni ezeknél a ruháknál. A fodros szoknya, amely körülbelül két évvel ezelőtt uton-utfélen láttunk egy szép napon eltűnt. Az igazat megvallva, a legtöbb nő nem tudott megbarátkozni ezekkel a gyakran kosztüm-szerű és farsangi fodros szoknyák-

sűrűbben látható. Divatos színek a madonnakék, égetettvörös — minden ok meg van arra, hogy az égetettvörös lesz a téli divatszín — és almazöld.

A virágok és szalagok helyett gyakran láthatók a rüssök és kokárdák is, melyekkel ugyanazt a hatást lehet elérni, mint a virággal.

A stilruha kivágása nagyon sokféle lehet: kerek, hegyes, szivalaku, de sohasem lehet négyyszögletes. A képen mind a három ruha más kivágást mutat.

kal. Az őszi és téli divat azonban ismét meghozza a fodros szoknyákat, de kiküszöbölve a két év előtti meglehetősen izléstelen és merev halcsontvázat. Az újdivatu fodros szoknya csak annyiban érdemli meg a fodrosszoknya nevet, hogy az anyagot meglehetősen dusan húzzák be és ezáltal az egész szoknya sokkal természetesebb és szebb lesz és egyáltalán a halcsontok által adott rugalmasságot.

Az új stilruhákat ajánlatos tehát főleg taftból készíteni, mert ez az anyag legalkalmasabb arra, hogy a stilruha halcsont nélkül is a kívánt hatást elérje. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy más anyag teljesen használhatatlan, ellenkezőleg, ugyan azt a hatást érhetiük el jóminőségű china creppek, vagy nehezebb crepp mongollal, de nagyon finom fényes selyem, mint pl. a crepp satin is kiválóan alkalmas.

Az őszi és téli saison stilruhák színe nincs szigorúan meghatározva, hanem az egyéni ízlésre van bízva a szín megválasztása. Erősz bizonyosan sok nő örömmel fogadja azt a hírt, hogy a fekete szín lassan ugyan, de érezhetően újra a divatszínek sorába kerül. A fekete szín különösen a stilruháknál érvényesül és újdonság az is, hogy fekete alap színes anyaggal kombinálva mind-

Az első képen bemutatott ruha legalkalmasabb az anyagkombinációkra. A felsőrész feszes és taftból készül, elől masnival összekötve, amely a mintás selyemből készült szoknyára esik. A szoknya anyagából készült a bő ujjak is, amelyek a csuklónál gumiszalaggal vannak összefogva. A felső rész taftja ugyanolyan színű, mint a szoknyaselyemnek alapszíne. Ez a modell egyszínű taftból is készülhet.

A második kép elegáns leányruha, almazöld taftból, spriccen elillesztett szoknyával, dus kokárda díszítéssel. A szoknya kokárdái a felsőrész színéből, a vállon elhelyezett kokárda pedig a szoknya színéből készül. A váll kokárdából leeresztett szalagok rendkívül előnyösen emelik az összehatást. A kivágás szivalaku, lazac színű betéttel, amely a finom zöld színből nagyon előnyösen emelkedik ki.

A harmadik kép teljesen a fodor hatásra alapított ruhát mutatja. A fodrok nemesak a szoknyán, hanem a kar alsó részén is helyet találtak. Az ilyen ruhára legalkalmasabb a fekete szín, vörvörös, vagy halvány zöld vagy gobelinkék díszítéssel. A fekete prömgallér, melyet keskeny szalagok fognak össze, ennek a különben is izléses ruhának olyan gyönyörű formát ad, hogy egyszerű estélyi ruhának is használható

Unalmas riport

az unalmas beogradi nyárról

A polgármester-választás igazánaltól hangos ma Beograd. Ez az igazalom természetesen erősen befolyásolja az amugy is elhanyagolt közmunkák menetét. Késik a csatornázás kibővítése, nem építik a városházát és főképen nem javul a beogradi uccák kövezése. Tavaly a város főuccáját nyolcszáz méteres hosszúságban új fakockákkal borították, az idén csak a bőven öntött piszkot vakarták le a tavaly épített utestéről. De az nyárnak is meg van a pozitív eredménye, a város két nagy vásárcsarnokkal lett gazdagabb, amelyeket orosz minták figyelembe vételével építettek a főváros két elültő végében. A napokban az egyetem előtt álló régi piacot le fogják bontani, hogy ott parkot létesítsenek a phenő diákoknak. Amig a közmunkák a külföldi kölcsön elmaradása folytán szünetelnek, addig a magánosok mindent elkövetnek, hogy értékes helyü viskóik helyett új palotákba költözhessenek. A beogradiak építkezési kedve az utolsó hónapokban nagyon nekilendült. Szakértők hétszáz millóra taksálják a mostan folyó építkezések értékét, amelyhez különösen az Uprava Fondova járult hozzá hathatós kölcsönökkel. Külön telepet építenek maguknak az egyetemi tanárok, akik közül huszan kaptak nagyobb állami kölcsönöket, hogy nyugodt és olcsó otthonhoz juthassanak. Kétszáznál több új ház épül ma Beogradban, ami a városnak emelni fogja fővárosi jellegét és ezáltal talán a város is elhatározza majd magát a kövezési munkálatok gyors keresztülvitelére.

A fiatalos hevülettel dolgozó Beograd üres óráiban meglehetősen unatkozik. A strandot elvitte a víz, a bizonytalan időjárás pedig elriasztja az embereket attól, hogy a környék mostanában felfedezett szépségeit élvezhessék. Mihajlovac, Dedinje az új beogradi bucsuhelyek, amelyek festői helyeken fekszenek, ahová a kirándulókat gyors autóközlekedés röpti. Dedinje a most épülő új királyi nyaraló közelében fekszik, ahonnan fölséges kilátás nyílik az egész beogradi környékre, a Szávára, Dunára, Pancsevoóra, Mihajlovac pedig a Lóversenyter feletti dombon ékeskedik, vendéglője vetekszik egy bécsi nyári kiránduló szépségeivel. Itt táncolnának a szerelmes párok, ha az eső el nem söpörné a nyári hónapokon alkalmas mulatságokat.

Bent a városban egy új kabaré szórakoztatja a közönséget. Brana, a szerb vándorszínész társulata az új attrakció, akinek csipős humorú politikai persziflázsait, kupléit, szindarabjait nagy áhítattal élvezi a beogradi közönség a gyönyörű Krizmanovics-palota hűs kertjében. Nótái és bohózatai mellett azonban sokkal nagyobb sikere van annak a százesztendő kalendáriumnak, amelyet néhány évtizeddel ezelőtt állítottak össze valamelyik szerb kolostorban, mert ez a százesztendő kalendárium napról-napra megjósolta az idej abnormis időjárás pontos változásait. Brana kalendáriuma augusztus 15-ig esős időt jósol, augusztus 15-től szeptember 15-ig kánikulát, szeptember 17-ikén pedig a jóslás szerint már a hónap kell esnie. Az eddigi jóslások pontosan beváltak és a Krizmanovics-kert kapujában már csak akkor hirdetik a kabaré előadását, ha a Brana kalendáriuma szép időt mutat, ha eső a jövődél, akkor elmarad az előadás. Szóval szeptember 15-ikén hó lesz és tél lesz egészen márciusig.

A hideg szezonra a mozik is kinyitották kapuikat. Reprizeket játszanak, még nem jöttek meg a nagy amerikai filmattrakciók. A szabók sem panaszkodnak, mert a posztóüzletek kitérték már a téli kollekciókat és a vevők kénytelenek hinni a télben. Tél van a nyárban, próbálják már a télkabátokat, pedig még a termés sincsen jóformán betakarítva. Mi lesz velünk, sirja mindenki, ha ilyen hideg marad az idő? Jó, hogy polgármester választ Beograd, ez még feltüzesíti a lelkeket és melegséget hoz a fagyasztóan unalmas, nyárnak nevezett hónapokba.

G. D.

Anyatej habbal

Cap-Martin, Julius hó.

Ma délelőtt bementem egy tejsarnokba vaját vásárolni. A boltoska egészen kihalt volt, csak hátul, az embermagasságu tejesöbrök közül hallatszott valami fojtott nesz, csöndes csobogás, mint ahogy az eresz beszélget magában nyári esők után. Köhögni kezdtem és gyengéden belerugtam az egyik kannába, hogy ezzel a zörejrel hívjam fel magamra a láthatatlan tejőr figyelmét, de hiába. Nem jelentkezett senki. Akár felpakolhattam volna az egész tejsarnokot. Beljebb nyomultam a tejescsőbör-sfűtörök között, de csőbörből vödörbe jutottam és pedig olyan szerencsétlenül léptem bele az aluditejes lavórhoz, hogy vadonatúj vászon cipőm talpig ázott. És ekkor szenzációs jelenet tárult a szemem elé. Sohasem fogom elfelejteni.

Alacsony, fonott nádszéken egy fiatal nagymellű paraszt asszony ült, kigombolt pruszlikkal és szétterpesztett lábakkal. Vele szemben kis fejű egy idősebb nő ült és gyakorlott kezekkel dolgozott a fiatal asszony keblén, amelyből bő sugárban ömlött a tej egy alumínium csőbörbe.

Önagságát fejték.

Kicsi gyerekkoromban sokszor néztem végig otthon a faluban, hogy fejk a tehenet. Volt egy kecském, azt néha én is megfejtem és ott nyomban a helyszínen megittam a meleg, frissen habzó tejet. Ó, de ez közel sem volt ilyen izgató, lélegzetelállító látvány. Ha az ember olvassa valahol, hát miat rajta, ám így szemtől-szembe állni egy anyával, akit fejnek és nézni a kövér, kerek bimbókat, amelyen nem a gyerek csemegéje picit csörével, hanem egy csúf öregasszony keze a száj és az édes anyatejet vödörbe szájá fel, akár a Riska tehénét. Kétségtelen, hogy a Riska tehén is anya, az Állatvédelmi Egyesület szerint egyenjogú polgára a Világegyetemnek az emberrel és a többi emlőssel. Kisborja van, amelyet táplálnia kell. És mi mégis ellopjuk a kisboci reggelijét, uzsonnáját, vacsoráját. Am ha a Riska tehénnek a csülke közé nyomnának száz frankot és saját belátására biznák, hogy sefteljen az édes tőgyével, egész biztos undorral hasbarugná a piszkos milimárit, aki ilyen szemérmetlen ajánlatokkal könyékezi meg.

Az anyák azonban nem ilyen ideálisok, mint a Riska tehén.

— Ó, pardon mösszi! — kiáltott fel a fejőasszony, amikor megpillantott — űn minűt! — és intett, hogy foglaljak addig helyet.

Egyáltalán nem zseniözzák magukat. Mikor az egyik keblével elkészült, a másikra csapott le és csobogott a tej, mint egy kis patak. Közben diskuráltak egymással. A fejőasszony és akit fejtek. Nálunk a tehénnek azért mégsem ilyen előzőkenyek.

— Hogy megy otthon? Mit csinál az ura? És a gyerekek?

Mint két asszony a piacon, bevásárlás közben. Nem érezték a helyzet groteszk voltát és nem tudták, hogy milyen szörnyűségesen abszurdnak. Valamikor keréketörték volna őket, ha így tettenérik. Nincs az a rafinált szexuális hiperbola, amely csupán természetellenes lenne, mint ez a fejési munka. Az anya szemérmesen mosolygott és valamit rácsújt a fogai között. Bizonyára kérdőzött.

— Merszi Madam! — bókolt nyájasan a tejsarnokosné és mintán még egy utolsót csavart a keblén, elengedte áldozatát. Mint ahogy a vízvezeték csapot zárják el. Azóta lementek az anyatejet és palackozták. Épp egy liter volt. A tejsarnokosné gondosan bedugaszolta és jégbe hűtötte. Az anya tizenkét frankot kapott érte.

— A legközelebbi ülés? — kérdezte, amíg a pruszlikját begombolta.

Mint a modell a festővel, úgy beszélte ő a fejőasszonyával.

— Szerdán — mondotta a nő és nozzám fordult:

— Parancsol?

— Vaját kérek.

Elibém tett egy csomaggal.

— De nem anyatejből készült? — érdeklődtem bizalmatlanul.

Harsányan nevetni kezdett.

— Nem, nem, valódi tehéntejből! Az anyatejet csak a békék számára tartjuk.

Igen, az anyatej kell az amerikai békéknek, akiknek anyukája nem tud tejet produkálni. Nincs az a Mózes, aki tejet fakasszon ezekből a szikkadt emlőkből. Az amerikai anya kioperálta a mellét, mert a mell manapság »nem sikkes.«

A francia anya tejel helyettük is. Előbb orvosi bizonyítványt kell hoznia, hogy egészséges, aztán áruba bocsát-

hatja az emlőit. A béké pedig megissza, kávénak, habbal.

Távozóban észrevettem, hogy a tejet vízzel akarja felönteni a milimári. A kis hamis. Az anya, amikor meglátta a készülő merényletet, óriási patáliát csapott. Hogy mit gondolnak? Az ő tejt? De ez már mégis csak szemtelenség!

Alig lehetett lecsillapítani. Szegény anya hiu volt a saját tejére, akár a költő a versére. Csak hogy míg a szerzői jogot a törvény védi, az anya a tiz körmével kénytelen sikra szállani a kebléből kiszivattyuzott tejért, amely csak a jóistennél van kopsejtölva és védjegyezve.

Tamás István

Somlyó Zoltán:

Déli vers

Dél... Szikrazáport dobál az ég, ez a ritka opdl.
Fényfolyókkal karolja át augusztus hamvas havát.

Megsillan a sarló, s fűrészt; suhint ez, amaz tütyörész. És messziről zug a vonat: lát cipel, lomhán tolul.

Siklik a lusta kigyó, így, messziről csak pirinyó; az összekötő vasutín: a ludon halad át... Zug a sín.

A rosz haja ám kusza még, de biztat a lány buza-kék. S a harmatba csilló füvek — mint tűzhegyű milljárd tüveg.

Elkigyózott a lomha vonat, de itthagya a bánatomat. Levesillat... Utak eredei: jerünk, éhes lesz már a gyerek!...

S ottfenn a felhőkre dülő lkaros fut: a műrepülő. Most büszke madár, csudagép — lehet, (öt perc): és vér, csunya pép...

El-elnézem: be sok csudaszin! Itt kaszárnya! Ott egy magazin! Amodébb meg a Mügyetem: a szemem tele így etetem.

Ott a város. Emitt a mező. S jön az ember, a buba vesző... Mi a föld?... Uram s ó, mi az ég?... S van-e másvalami csoda még?...

Van-e másvalami nyugalom, keleten, avagy tán nyugaton? Vagy a mennyei hús szeleken Van-e másvalami szerelem?...

A gavallér és a színésznő

— Igaz történet —

1.

Az ilyen történetekben szereplő színésznő legfőbb ismertetőjele az, hogy sohasem színésznő. Esetleg masamódlány, néha gépirókisasszony, legfeljebb színinövendék. Minthogy minél inkább probirmamzell, annál inkább színésznőnek nevezi magát, ne vonjuk meg mi sem a címet tőle.

Más az eset a gavallérral, aki a hasonló zsánerű elbeszélésekben csakugyan gavallér szokott lenni. Mint azonban az olvasó személyesen is meggyőződhet róla, az alábbi történet ebben a tekintetben előnytelen kivétel, mert a gavallér — aki egyébként a vajdasági közönségnek régi ismerőse. Valamikor magas közhivatalt viselt Bácskában és most Budapestén él, ahol csempészési és kártyabotrányaival kapcsolatban állandóan beszéltet magáról — úgy viselkedett ezúttal, ahogy mindenki viselkedhetik, csak gavallér nem. Minthogy azonban feltétlenül lovagias ultra terebély az ügyet, ha kétségbe vonnánk gavallér-voltát, nevezük inkább annak.

A gavallér és a színésznő a Hangliban ismerkedtek meg. A színésznő fagyaltot evett, a gavallér konyakot ivott.

A gavallér azért jött a Hangliba, hogy megismerkedjen egy színésznővel, a színésznő pedig azért, hogy megismerkedjen egy gavallérral.

A gavallér tudta a színésznőről, hogy alapjában véve nem is színésznő. A színésznő azonban nem tudta a gavallérról, hogy alapjában véve nem is gavallér. Különbözik nem sétáltak volna félóra múlva együtt végig a korzón...

Tudniük — elmondhatjuk, hisz nem titok — végigsétáltak. Később együtt végigsétáltak a budai korzón is. Azt már nem mondhatjuk el, mert nem tartozik a nyilvánosságra, hogy besétáltak együtt az előkelő Fiume-szállodába is,

ahol a gavallér állandóan fenntart egy szobát magának.

3.

Fent a szobában a gavallér előre megfontolt szándékkal, orozva megcsókolta a színésznőt, a színésznő pedig orozás nélkül, több ízben a gavallérral.

4.

A bucsuzásnál a gavallér így szólt: — Megengedi, hogy valamely emléktárgyat felajánljak, egy csekélységet, ami alkalmilag eszébejuttassa ezt a... — Meg.

A gavallér erre átnyújtott a színésznőnek ötszáz ezer koronát. Ami így egész kerek összegnek látszik, de pengőre átszámítva már kevésbé kerek. A színésznő pengőben számolt és visszaadta a bankjegyeket.

— Kevés. — Jellemző harcmodoromra, — jegyezte meg kesernyész mosollyal a gavallér.

5.

Kérdő pillantással fordult a színésznőhöz.

— Tizmillió, — jelentette ki az szerénytelenül — ne felejtse el, hogy a Feld-színház oszlopos tagja vagyok!

— Tizmillió még a Nemzeti Színház oszlopos tagjának is sok lenne kissé, — alkudott a gavallér — különben sincs annyi nálam.

— Jó lesz csekk is, — A gavallér megkönnyebbülten sóhajtott fel.

Szó nélkül elővette csekkönyvét, kitöltötte az egyik lapot tiz millióra, aláírta és átadta a színésznőnek.

6.

A gavallér nem volt gavallér. Folyószámláján ekkor ugyanis kilencmillióhátszáz ezer korona volt csak.

Az ennél nagyobb összegre kiállított csekk érvénytelen és azt a bank nem

fizeti ki, — a gavallér ezt nagyon jól tudta.

7.

Harmadnap bement a bankba és fel akart venni folyószámlájáról öt milliót. A pénztáros sajnálkozó arcot vágott: — Méltóságos ur számláján nincs egy fillér sem.

— Hogyan? — hökkent meg a gavallér — csak nem fizették ki azt a tizmillió csekket?

A pénztáros fellapozott egy könyvet. — De igen, utóljára tizmilliót. Fizetünk ki.

8.

A színésznő nem volt éppen ostoba. Erre a gavallér is rájött, mihelyt a pénztáros megmagyarázta neki, hogy tudta a nő a tizmillió csekket kifizettetni magának.

Amikor a színésznő két nappal előbb jelentkezett a pénztárnál, nem akarták beváltani a csekket, mert kevesebb pénz volt a gavallér folyószámláján, mint amennyiről a csekk szólt. A színésznő nem esett kétségbe, hanem amikor megértette a dolgot, kivett rejtikülből négyszáz ezer kroncsit és befizette folyószámlája javára. Ezt mindenki megteheti. A folyószámla ezzel a négyszáz ezerrel együtt már éppen kerek tizmillióra rugott. A tizmillió csekket ezután simán kifizették neki.

Igy lett a gavallér végül, akarata ellenére, mégis csak gavallér.

Skiz.

Százötvenezer dollárt csalt ki

a párisi „ékszerkirálytól”, egy zseniális szélhámos

Páris, augusztus hó

A francia főváros társaságát egy méreteiben nagyszabású s szellemesen átgondolt ékszereslő foglalkoztatja.

Múlt év december 14-én délután 2 órakor Armand Lebrun Rue de la paxben levő ékszerüzletébe beállított egy amerikai kiejtéssel beszélő magasnövésű, körülbelül 40 évesnek látszó ur.

— Én Henry Morton amerikai bankár vagyok — mutatkozott be — szeretnék egy nyakkendő-t vásárolni. Mutassa ide a legszebb tüt. Az ára 100.000 dollár is lehet.

A kétszáz ezer dolláros ékszer

Az ékszerész megszedítette kissé ez az óriási összeg s ezért elhatározta, hogy résen lesz. Száz ezer dollár oly fantasztikusnak tünt fel előtte, hogy nem is akarta megmutatni az ékszereket. Mindamelllett bizva abban, hogy az üzletében állandóan ottartózkodó két dektív megvédi a kellemetlen eshetőségek ellen, elővette a kazettákat és megmutatta az idegennek.

— Valóban nagyon szépek — mondotta Henry Morton.

Egyenként a kezébe vette a ragyogó holmikát s nyakkendőjéhez illesztve, tükrök elé állt. Sok válogatás után végre egy hatalmas gyöngyökkel és több nagy briliánsokkal kirakott nyakkendőre esett a választása.

— Ez tetszik a legjobban — mondotta — ezt fogom megvásárolni.

Lebrun kivette kezéből a tüt s alig észrevehető mosollyal az ajkán így szólt:

— Igen, igen, csak hogy ez valamivel drágább, mint 100.000 dollár.

— Mennyivel drágább? — kérdezte Morton anélkül, hogy arcizma megrándult volna.

— Száz ezerrel! — válaszolta az ékszerész, szintén anélkül, hogy arcizma megrándult volna.

— Dollárral?

— Igen.

— Tehát összesen?

— Összesen kétszáz ezer dollár az ára.

A bankár kabátja zsebébe nyult és kihuzta onnan a csekk-könyvet.

— All right — jegyezte meg szárazon — rögtön elintézzük a dolgot.

S kiállította a csekket 200.000 dollárra.

Az ékszerész száználmas mosollyal né-

zett végig az idegenen s valamit mondani akart, de Mr. Morton nem engedte: — Ugy-e, Ön nem bizik abban, hogy a Banque de France be fogja váltani ezt a csekket. Ön azt hiszi, hogy szélhámos vagyok. No jól van... Lássá, én nagyobb bizalommal vagyok Ön iránt, mint Ön én irántam. Itt hagyom a csekket, menjen a bankba, mutassa meg és váltsa be. Én holnap idejövök, akkor elvisezem az ékszeret.

A Francia Bank fizet

Lebrun dadogott valamit, de az amerikai oly határozottan beszélt, hogy nem mert neki ellentmondani. Amikor befejezte a mondókáját, vette a kalapját és eltávozott. Az ékszerész meg volt róla győződve, hogy szélhámosmal van dolga s el sem akart menni a Banque de France irodába.

— Hiszen úgy sem fogják kifizetni — szölt oda a feleségének — miért tegyem magam nevetségessé azzal, hogy visszatartsanak?

Az asszony rábeszélésére mégis elment s legnagyobb ámulatára nem mondták, hogy a csekk hamis s rendőrt sem hívtak.

— Rendben van a dolog — szölt hozzá a pénztáros — a csekknek megfelelő fedezete van, itt van a 200.000 dollár.

Másnap Mr. Morton pontos időben megjelent s anélkül, hogy érdeklődött volna, hogy kifizették-e a csekket, vagy sem, üzleti hangon rászölt az ékszerészre:

— Kérem a nyakkendőjüket. Lebrun majdnem a földig hajolt s mindenféle bocsánatkéréseket hebegett, de Mr. Morton ügyet sem vetett rá, fogta a nyakkendőjüket s eltávozott...

Ez mult év december 15-én történt. Ez év június elején ismét beállított Mr. Morton a Rue de la paix-i ékszerészhez.

— Nahát — fakadt ki félig nevetve, félig bosszankodva — maga ugyan jól befűtött nekem azzal a nyakkendőjével.

Az ékszerész riadtan kérdezte, miről van szó tulajdonképpen.

— Arról van szó — hangzott a válasz — hogy a feleségemnek rettentően megtetszett a nyakkendőjűm. A fejébe vette, hogy ekkora nagy ékszer tulajdonképpen nem való nyakkendőjűnek, hanem inkább fülbevalónak. Ő tehát lefoglalta azt a maga számára s nem hagyott békében, mg meg nem ígértem neki, hogy a párját megszerzem. Amerikában már mindenütt kerestem a párját, de nem találtam. Remélem, ön kihuz a csávából és megszerzi a párját.

Hajszja a mellü párja után

Az ékszerész aggodalmasan csóválta fejét. Nehezen fog menni. Ritka ékszer. Nem minden esztendőben kerül a piacra ilyen kaliberű holmi. Mindegy, ő meg fogja próbálni.

— Nem bánom, akármibe kerül — heveskedett az amerikai bankár — csak szerezzze meg, mert nyugtot akarok a feleségemtől. Ahogy én őt ismerem, még a síromban sem hagyta békét, ha nem tudnám neki előteremteni az ékszer párját.

Némi gondolkodás után pedig hozzáfűzte:

— Felmehet egészen 300.000 dollárig... Érti? 300.000 dollárig.

Lebrun kértét hajolt s megígérte, hogy minden lehetőt meg fog tenni. Az ékszerész első útja természetesen az ékszerőzsdére vezetett. Itt kiíratta a fekete táblára, hogy ilyen és ilyen formájú gyöngyökkel kirakott ékszer akar venni, ennél fogva ajánlatokat kér. Néhány napig senkisé sem jelentkezett. Ötödik nap végül bejött hozzá egy ügynök s azt mondtotta, hogy neki van olyan ékszer, amilyent Lebrun keres. Azonnal meg is mutatta.

— Csodálatos — kiáltott az ékszerész meglepetten — ez a darab majdnem megszólalásig hasonlít ahhoz, amelyet láttam. Azt hiszem, ez jó lesz. Mi az ára?

— 400.000 dollár.

Lebrun ijedten tiltakozott az ár ellen, az sok, annyit semmi körülmények között se madhatok, legfeljebb 300.000 dollárt. Hosszas alkudozások után végre 350.000-ban állapodtak meg. Lebrun jzonnal pénzt hozatott a bankárjától s üfizette az óriási summát.

Kiderül a család

Még aznap elment abba a szállóba,

ahol Mr. Morton lakott és kereste a vezető.

— Elutazott a barátjával együtt! — világoztotta fel a portás egykedvűen.

Az ékszerész nem akart füleinek hinni.

— Lehetetlen — mondotta. — Itt kell lennie. Egy ékszer kell neki átadnom.

De a portás fagyosan ismételte:

— Elutazott a barátjával!

Az ékszerész lassanként tudatára ébredt annak, hogy nagyszabású család áldozata lett. Csak egy nyakkendőjű volt — az övé — azt adták el neki...

A párisi rendőrség megindította a nyomozást, de nem igen remélik, hogy a csalókat elloghatják.

Szerkesztői üzenetek

B. E., Szentá. 1. Elhasznált zseblámpa elemet nem lehet tölteni, hanem az elem kémiai anyagait kellene utakkal pótolni. Ez nagy és nehéz munka, kész elemet sokkal olcsóbban kap, mintha saját maga állítia azt elő. 2. Lehet.

K. J., Sztaribecsel. Minthogy a kérdézet címet mi sem tudjuk, a Pozsonyi Magyar Uiság szerkesztőségéhez fordulunk válaszáért. Amint az beérkezik, közölni fogjuk önnel.

F. J., Kula. Az utoncok bevonulása rendszerint minden év elején, leginkább március hónapban szokott megtörténni. Mi nem tudunk arról, hogy már ősszel be kellene vonulni az utoncoknak. Amennyiben biztosat óhajt ebben a kérdésben tudni, forduljon szerb nyelvű levélben az Okružna Komanda-hoz, Sztaribecsel, ahol bármikor pontos felvilágosítást nyuítanak.

B. J., Sztaribecsel. A kész kikészített bőrt a vámtörvény 371. vámtétele alapján vámolják. A maximális vám kg-kint 4.30 aranydinár — 49.50 papirdinár, a minimális vám kg-kint 3.30 aranydinár — 38.30 papirdinár. A minimális vámot csak oly országokból bejövö küldeményeknél alkalmazzák, amelyekkel az SHS állam kereskedelmi szerződésben áll. A vámolásnál eredeti számlát és származási bizonylatot kell bemutatni. A származási bizonylatot az eladó cég állítja ki és az ottani kereskedelmi és iparkamarával láttamoztatja. Postaesomagoknál a vámhivatal a minimális vámtételeket nem szokta alkalmazni.

F. T., Szubotica. Amennyiben a városnál végleges és nem ideiglenes minőségben működött nyugdíra, illetve végkielégítésre van joga.

Amennyiben ketten társulnak, ez közkereseti társaság és a közkereseti társaság minden adósságaiért a társak mind-egyike teljes vagyonával felelős. Csak az esetben nem, ha betéti társaságot alakítanak, ezt azonban a törvénytől be kell jegyeztetni. A cég régi passzíváiért is felelős az új cég.

K. J., Sztanisics. Levele alapján megkerestük a Jogvédő Irodát, hogy özvegy Vas Györgyné nyugdíjelintézését sürgetse meg. Amint a válasz beérkezik, értesíteni fogjuk.

K. I., Bogofevo. A védőtások, ha nem is száz százalékkal, de annira biztosak, hogy mindenkinek ajánlatos magát beoltani, annál inkább, mert az oltás diitalan és fájdalom nélküli.

Asztalos. A budapesti bejelentőhivatal címe: Főkapitányság. — bejelentőhivatal.

B. B., Gornia-Lendava. Az SHS királyság területén, engedélyezett játékbank, nem működik.

M. I., Bács-Topola. Az, hogy az ön lakásába lakót utaltak be, teljesen törvénytelen, mert csak üres lakást lehet kiutalni. A lakástörvény kifejezetten intézkedik arra nézve, hogy beteg családtag külön szobát igényelhet. Az a tanácsunk, hogy forduljon ügyvédhez es kérje meg őt, hogy lakóját, aki a lakást jogtalanul foglalta el, birtokháborítási per útján tetsse ki a lakásból.

T. F., Hü olvasó. 1. Nyugdíjban az özvegy nem részesülhet, mert a végrehajtóknak és becsüsöknek külön nyugdíjintézetük volt. 2. A közkereseti társaság minden tagja egyéni vagyonukkal, tehát ingatlanukkal is felelnek a társaság kötelezettségeiért.

Sz. A., Vrbasz. Egy huszonegy éves fiatalember még nem késett el a nősüléssel és nyugodtan várhat még néhány évig.

A. B., Bacsko-Petrovoszelo. U. S. A. az amerikai egyesült államok dollárjának a rövidítését jelenti és minden tőzsdén és így a beogradi és a zagrebi tőzsdén is jegyzik.

Idegen légió, Szubotica. Nem-egyezmény alapján, szigoruan tilos az idegen légió részére Franciaországon kívül toborozni. Mi lehatározottabban lebeszéliük önt az idegen légióba való belépésről, tömegével érkeznek hozzánk ott sinlvődö honfitársaink siralmas levelei.

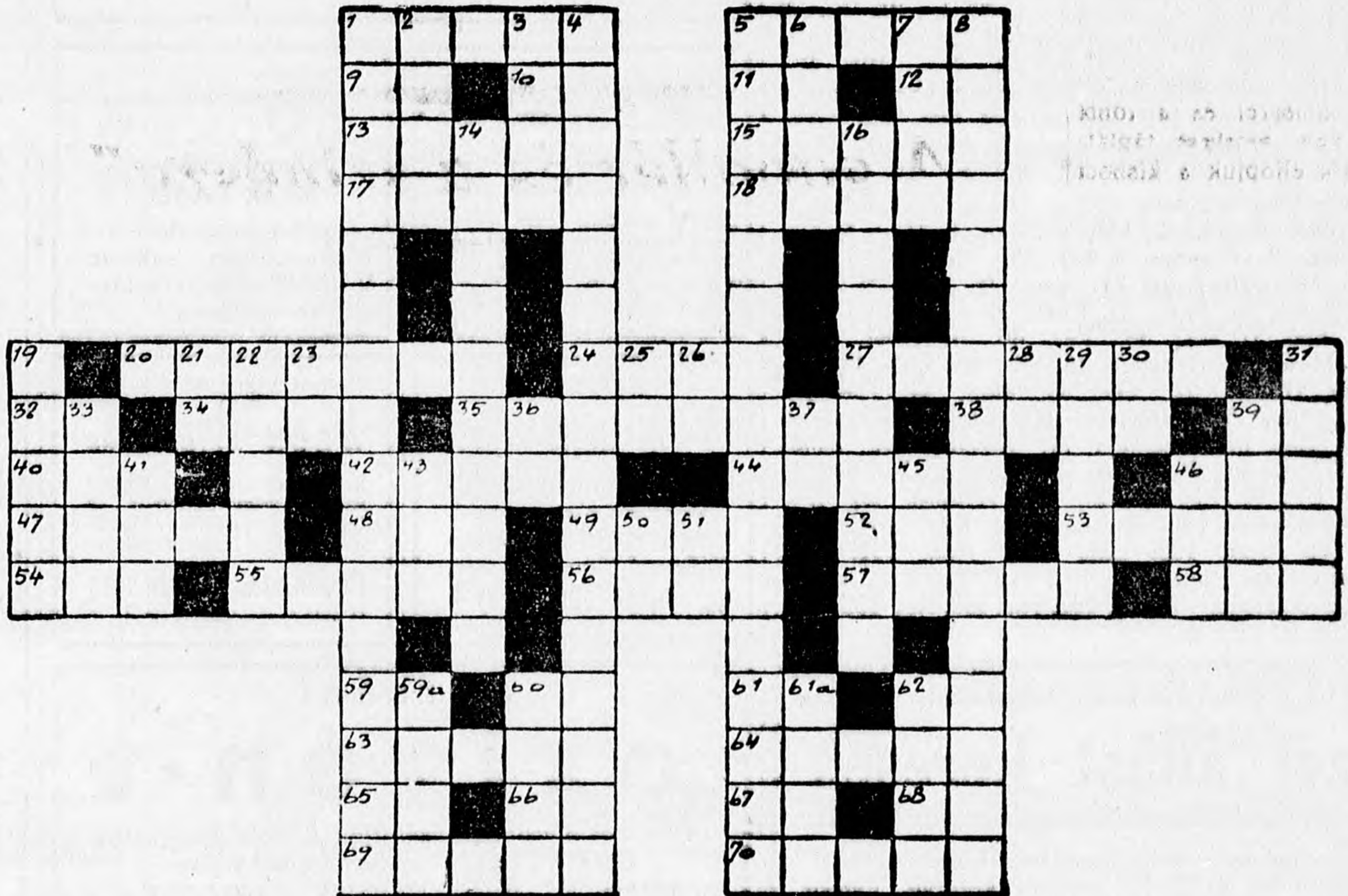
B. M., Hadirokkant, Bácska-Topola. Külföldi követségek méltánylást érdemlő esetekben ingyenes visszautazási jegyvel látják el itteni alattvalóikat.

Fehér. J., Noviszad. Verseiben egy-két közvetlen meleg sor van, azonban az egész még kiforratlan.

Hü olvasó, Beograd. Beogradban kaphat csehszlovák utlevelet a konzulátuson.

Keresztsoros rejtvény

Összeállította: Basch A. Csantavér

VIZSZINTES:

1. Kis élő lény
5. Utász teszi
9. Az óvónéni igéje
10. Igekötő
11. Személyes névmás
12. Mássalhangzóval a végén ajtón van
13. Férfi név. — (fonet)
15. Itt a legszebb a holdvilágos éj
17. Ahol sok asszony van, ott ez nincs
18. Aki cél nélkül járkal
20. Erre törekszik sok ember
24. ...hamva sines
27. Akinek bánata var
32. Személyes névmás
34. Játékeszköz
35. Kikötőkben látni — idegen szó
38. Étél
39. Van ilyen mérték is
40. Idegen birtokos névmás
42. Szimulál más szóval
44. Minden házon van
46. Menyasszony
47. Férfi név becézve
48. Amerikai olaj
49. Előkelő közhasználatu szóval
52. Idegen személyes névmás
53. Női név
54. Európai nemzet (az összetett mássalhangzó egy kockában van)

55. Híres francia ifjusági író
56. Schiller egyik drámája
57. Édes bor
58. Kártyafigura
59. Azt jelenti rövidítve, hogy nem adnak hitelbe
60. Személy névmás
61. Rövidítés, azt jelenti: jól jegyezd meg
62. Okiratokon látni
63. Szeretni idegen nyelven (fonet)
64. Fordítva gyomor teszi
65. Ha az utolsó és első betűjét fölcseréljük, az éhes ember gyomra teszi
66. Mint 9
67. Szerszám
68. Kicsinyítő rag
69. Ami nem sikerül az így út ki
70. Lel runonimája

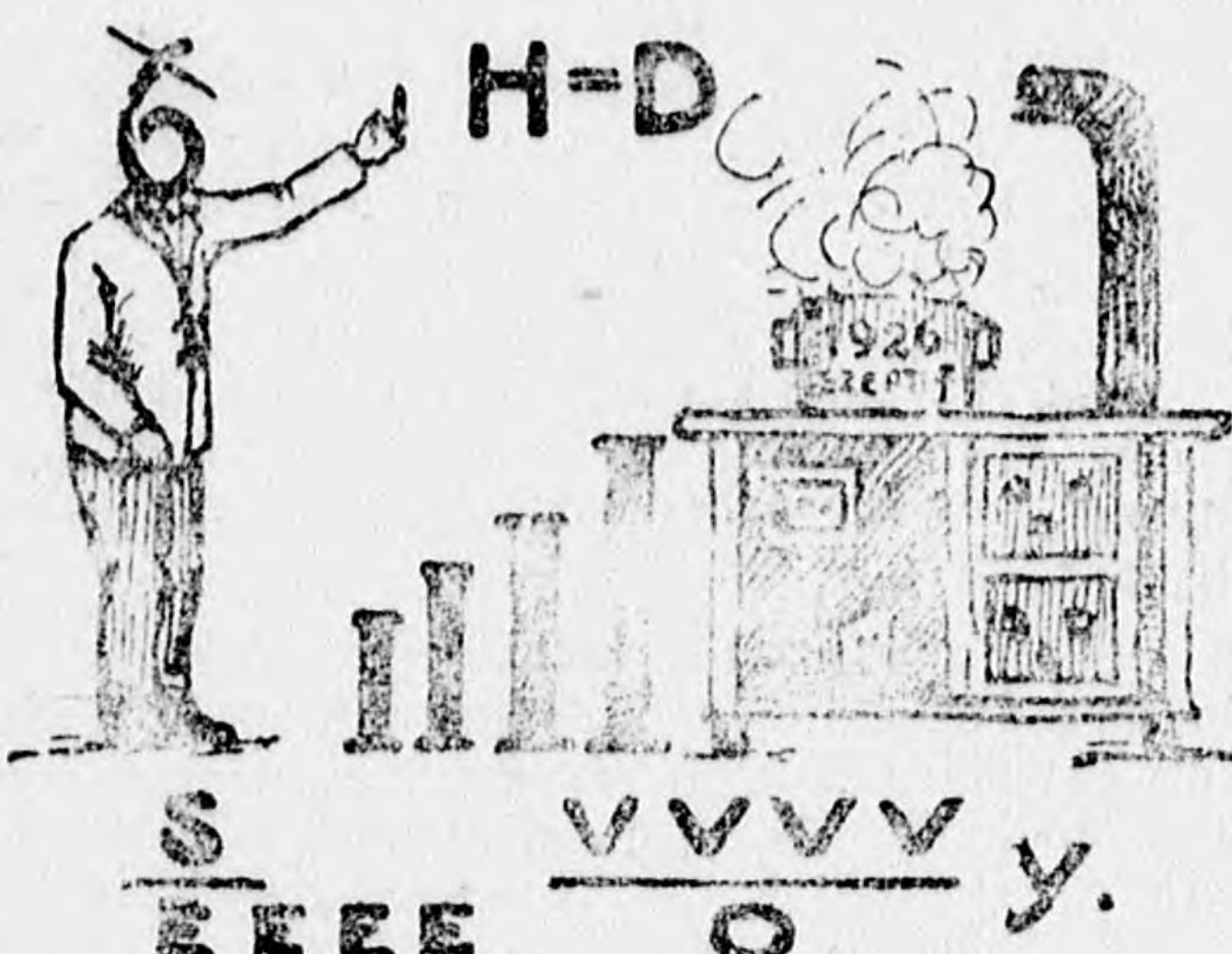
FÜGGŐLEGES:

1. Gyermekebetegség
2. Versenyeken fordul elő
3. Régi nép
4. Így kell szeretni a hazát
5. Ha ez lett volna, nem öntötte volna el a Vajdaságot az árvíz
6. Kéltelenen érzés (ige)
7. Levegőben van

8. Így is lehet nézni
14. Súlyos beteg
16. A napfördőző ilyen lesz
19. Ilyen orr is van
21. Korjelző rövidítés
22. Fordítva minden kertben van
23. Ács hormálja
25. Papírmérték
26. Igerag
28. Egyik görög betű
29. Minden ember megkapja kicsi korában
30. Kereskedelmi rövidítés
31. Régi mérték
33. Görög sziget fonetik (az összetett mássalhangzó egy kockában van)
36. Igekötő
37. Vagy idegen nyelven
39. Beszédre is mondják, fejre is
41. Ige is, főnév is
43. Idegen számnév
45. Ige is, főnév is
46. Görög előjáró szó
50. Mint 36
51. Idegen névelő
59. a Szeszesital államnyelven
60. Akik brudert isznak ilyen viszonyban vannak egymással
61. a. Az Adriai tenger réme
62. Időhatározó

Rejtvény.

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

I. Napkelet. II. Sorváfás. III. Vadorzó.

Helyesen megfejtette: Szerencsi Károly Csantavir

Keresztsoros rejtvény

A mult vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vi sz ntes: 1. Hit, 4. Mei, 8. Oni, 10. Idő, 11. Ave, 12. Vám, 14. Róka, 16. Viat, 17. Remény, 19. Epe, 21. Int, 22. Gém, 23. Arany, 25. Agnas, 27. Im, 28. Rega, 32. Ókor, 35. Szám, 36. Seb, 37. Melev, 39. Naši, 41. Ort, 42. Isa, 43. Mai, 45. Név, 47. Szeret, 49. Erő, 50. M, 51. Evet, 53. Mén, 55. Rét, 57. Világ, 58. Adó, 59. Hét, 60. M, 61. Ló, 62. Omak, 64. So, 66. Szép, 67. G, 68. Küe, 69. Ire, 70. Hütök, 72. Ráz, 74. Mei, 75. Kebel, 77. Lator, 79. Isten, 81. Félk, 82. Ca, 84. Eleven, 85. Iri, 86. Késérü, 87. Ada, 88. Tolá, 89. Udine, 90. Nemul, 92. Meccs, 93. Iró, 95. Eil, 97. Ser, 98. Ali, 99. Tám, 101. S r, 105. Ebi, 106. Tibe, 107. Kél, 109. Rom, 112. Hid, 113. Gomorha, 114. Zár, 116. Apostol, 119. Hárem, 120. Pud, 122. Astor, 123. Rut, 124. Duc, 126. Ut, 128. Bog, 129. Erdél, 130. Ton, 132. Hní, 134. Yes, 136. Ok, 138. Italija, 140. Agyal, 141. Ló, 142. He.

Fügőleges: 1. Hir, 2. Idő, 3. Tőke, 4. Mart, 5. Éva, 6. Rét, 7. Már, 8. Oremus, 9. Igy, 13. Meggy, 15. Apa, 16. Ing, 18. Mén, 20. Erdei, 21. lmen, 24. Air, 25. Aga, 26. Sem, 29. En, 30. Szag, 31. Csev, 32. Öreg, 33. Két, 34. Ót, 35. Eső, 37. Mat, 38. Vér, 40. Iriz, 41. Stap, 42. Iró, 43. Mese, 44. Rémület, 46. Vés, 48. Elég, 49. Ede, 50. Menekül, 51. Éli, 52. Ver, 53. Moh, 54. Habaton, 56. Tor, 58. Ady, 59. Hübéur, 60. Etel, 63. Köteles, 65. Ma, 67. Gen, 68. Kelemen, 71. Kovács, 73. Zsidó, 74. Meine, 75. Kesés, 76. Karos, 78. Res, 80. Tri, 81. Flu, 83. Ad, 89. Uri, 90. Eis, 93. Ili, 94. Háboru, 96. Lök, 98. Abd, 99. Timár, 100. Méret, 102. Réz, 104. Óra, 105. Eil, 106. Tok, 108. Lap, 110. Apó, 111. Mos, 112. Horgony, 115. Rud, 117. Sib, 118. Tooh, 121. Due, 125. Cristo, 126. Ullain, 127. Ty, 131. Nie, 133. Roy, 135. Sah, 137. Ka, 138. Il, 139. Al.

Egy teljesen jókarban levő 370 cm. széle, 440 cm. magas

üzleti portál

2 nagy kirakattal, középütt az ajtóval, átalakítás végett azonnal

OLCSÓN ELADÓ FISCHER J. és FIA NOVISAD

Kraja Petra ul. 23. 6914

Vigyázat! Utasok!

Srbija-Szálloda, Indijija

a főpályaudvarral szemben! — Ujján áldva, esőruhanakészítéssel, villanyviágóval, kávéfőző konyha. — Jó italok, szolid konyhával.

Az utasok általános ára Indijija-Szobá pályaudvarra és vissza saját autó. Külön díjazás Zagreb és Noviszad irányában.

CHREID R BOLDIZSÁR SZALLODÁS

Eladók

új és alig használt, jó állapotban levő **asztalos gyalupadok** nagyobb mennyiségben 170-190 cm, darabonként is. **Erdéldi: ÉDER KÁLMÁN** bucsuzle ében 1. het. Szubotica, Vilsonova utca 40.

Foraszi ma ánklinika Dr. Caričević

Beograd, Poenkareova u. 10. Tel. 5-20.

Elváll mindenemű fogorvosi munkát mérsékelt áron. Fogmosás (Plom) a 30-60 dinár. Aranykorona 250-350 dinár. Foghúzás 2-30 dinár.

Cipő- és cipőfelsőrészszállítás

a legmodernebb kivitelben és a legutányosabb árban vállal Bedrušian Nisaváné Német Anna, Subotica, Trumbičeva 2. Gimnáziummal szemben.

Szobák HORDÓK

állandó raktára **KRIZ LAJOS**

géperőre berendezett áldárüzemében, Subotica, V. kör, Blaško-keresztnél, Mazuranevičeva ul. 19.

Minden háziasszony tudja, hogy a

WECK berendezés

a legökölteesebb és legtartósabb gyümölcs, főzeék és húskonzerválásra. A leolcsóbb és legbiztonságosabb.

Fructus, Ljubljana Helyi képviselők keresetnek.

A rušei

oxigén-t

bárkinél olcsóbban szállítják a gyár képviselői Bácska-, Bánát- és Szerém megyékre **LEIPNIK TESTVÉREK SUBOTICA** TERZIJINA ULICA 5

Rejtettkép.

Hol bujkál a rendzavaró?

A mult vasárnapi számban közölt rejtettképen a telepest megtalálták 10-en.

Az első díjat, egy monogramot 10 különböző fazonban a hozzávaló dörzsölővel Leopold Sámuel senjai üzletéből Nagy Matild Subotica nyerte meg, aki szíveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre óhajtja a monogramot.

A második díjat, egy doboz valódi Astra kőm-lakkot Nagy Bertalan szuboticei gyógyszerértárból Burány Bözsi Zagreb nyerte meg, aki szíveskedjék 10 dinár portóköltiséget a kiadóra beküldeni.

LEVEL ELYEG! CSERE ELADÁS KÖLCSÓN BECSLÉS VIZSGÁLAT Keresünk szép és hibátlan anyagot speciál aukciónkhoz. Kérje aukcióra a gyűjteményét, az egész világról kapunk vételi megbízásokat. **DOROTHEUM Briefmarkenabteilung Wien, Mariahilferstrasse 73.**

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha cínos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drbnagy levélpapírt, 500 finom boritékot összesen 180 dinárért és **1000 számlát 100 dinárért** összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez. Olcsóbb mint ha papirszeletekre írja a számláit. Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

35 papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

"DAMA" FEHÉRNEMŐSZALON

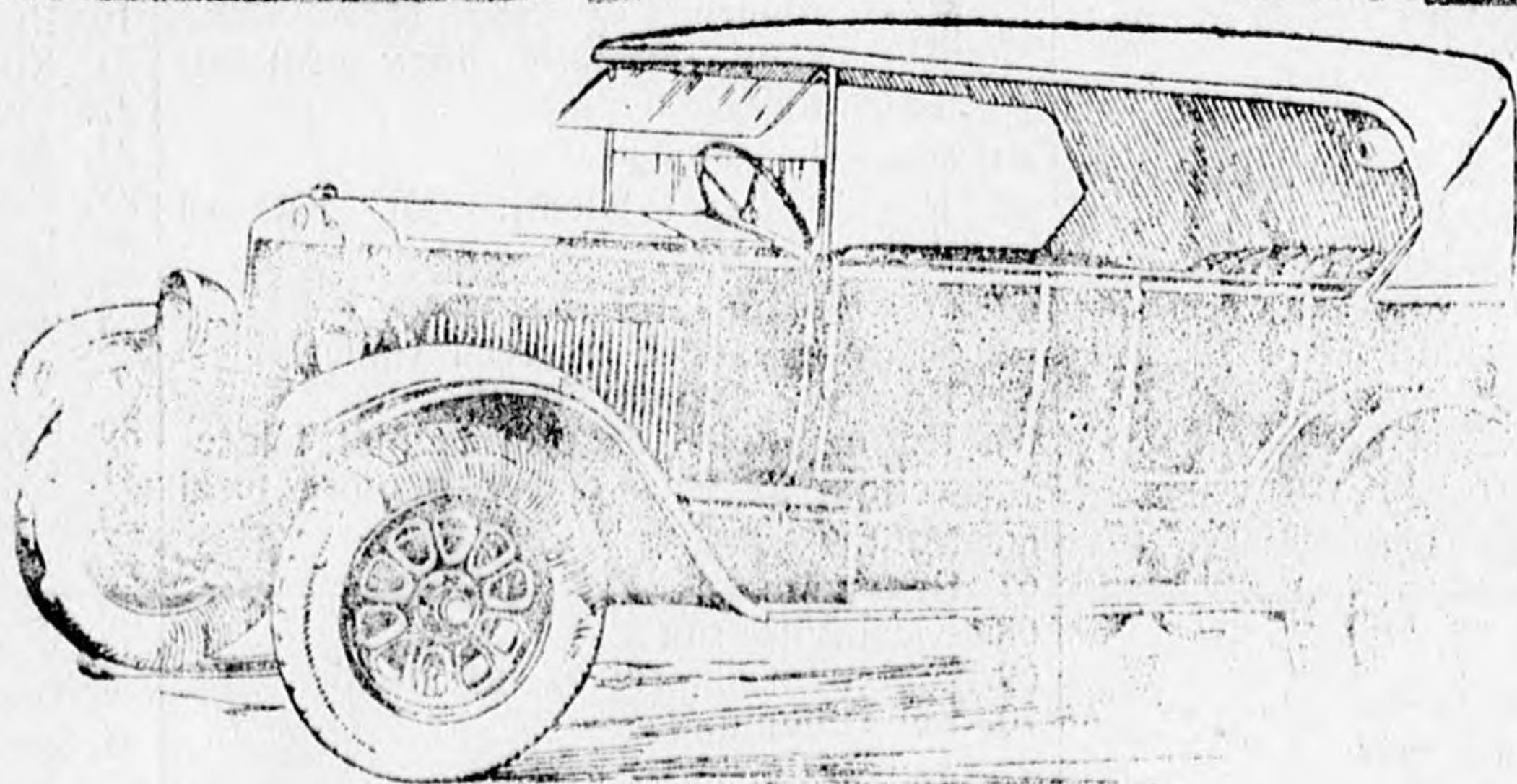
A legújabb szabású ingbugyik, hálógerek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsurral, ptypoennel stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

FIAT

503 4 üléses 4 kerékfűtés

legszébb, lepraktikusabb és leolcsóbb turaxusus csi nagy választékban rakáron, va amint a többi Fiat-típusok

"AUTOMOBILIA" GARAGE

Fiat-képviselet

Subotica, Skadarska 7

Telefon 151

8503

Legkedvezőbb fizetési feltételek!

Fiat-alkatrészek eredeti gyári áron!

Jótállás a biztos eredményért!
REITTER OSZKÁR találmánya

PATKÁNIN

PATKÁNYIRTÓSZER

Egy doboz ára 15 dinár

Megrendelhető:

Patkánygyár (Torontali Agrárbank RT.) Vel.-Bacskekerek.

Viszonteladók:

- Czubotica Herzl drogeria
- Kurtus M. és vegyeskereskedés
- Arad (Torontali) Veselinov gyógyszerár
- Bajmok B. J. Soma vegye kereskedés
- Belkinci Ebenspanger Jenő vegyeskereskedés
- Baj-Petrovosele Kolofon K. rolyi gyógyszerár
- Čantavir Krausz Mor. vegyeskereskedés
- Črvenka Schumacher Z. Lán gyógyszerár
- Čilipany Toth L. vegyeskereskedés
- Novisad Dimović J. gyógyszerár
- Kosta Ziv. vegyes drogeria
- Masić gyógyszerár
- Lukács Zsigmond drogeria
- Nakovo (Banat) Bányai Lajos gyógyszerár
- Szombor Fehér drogeria
- Senta Banffy Gyula gyógyszerár
- Glücksthal Zoltán gyógyszerár
- Jovanovits Vojislav gyógyszerár
- St.-Kaniža Domokos János gyógyszerár
- Stara-Moravica F. és J. Bart vegyeskereskedés
- Veliki-Bacskekerek Kovács drogeria
- Vinkovci Eisenslädter Adolf vegyeskereskedés
- Vrsac Florián G. és Fiai vegyeskereskedés
- Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Irtásokat felelősséggel vállalunk. 1045

SZÉP VILLA

Celjen (Cilli) Slovenia, haláleset miatt **olcsón eladó.** A villában két főúri lakás 5-5 szobával, nagy előszobával, fürdő- és cselédszoba, villamos világítás, gáz- és vízvezeték. Beépített terület 300 m², a kert kb. 3000 m²

Felvilágosítással szolgál dr. Šagadin Beograd Takovska 50. Megtekinthető a celjei közöri ház gondnoka közbenjöttével. 6882

Legjobb minőségű fehér és arany FOGAKAT

mindenképpen olcsóbban, legmesszebbmenő garancia mellett készítik. Tartó fogtömések. Érzéketlen tejt foghuzás.
Dent. **SCHÄFFER GÉZA**
Subotica Kr. Aleksandrova-u. 15. Vasúti parkkal szemben. Kétemeléses sarokház.
Vidékiek aznap lehetőleg kiértesítenek.

Mérlegképes könyvelő

önálló magyar-német levelező állást keres
Cím a kiadóhivatalban.

Utlevelek beszerzését és láttamozását

(vizumozását) — Oroszországot és Északamerikát kivéve — tartózkodási engedélyt, hirdetéseket a „Službene Novine”-ben, nyugdíjak rendezését és minden egyéb ügyet gyorsan elintézi a suboticei kiállítás kitüntetését nyert és a nagyközönség körében közbizalomnak örvendő: „ORION”-vállalat Beograd, Gospodar Jevremova ulica 6. a Kalimegdan közelében. 6164

ELSŐ SUBOTICAI PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA ŠENOVA UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot. 674

Külföldön igen jól bevált mezőgazdasági cikk itteni terjesztésére a gazdaközönségnél jól bevezetett **ügynökök** minden községben magas jutalék mellett **felvételnek** ajánlatokat Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futóski put 2. szám továbbít „Agrikultura 926” jellege alatt. 6863

Cipészüzletem

Áthelyeztem Karadjordje tér 5 sz. alá, a volt Bébé cipészüzlet helyiségébe. Az összes raktáron levő árut mélyen leszállított árban árusítom és megrendeléseket nagyon olcsó áron vállalom. Kérem a nb. vevő- és rendelőközönség szives pártfogását. Ugyanott két berendezés üvegálmányal eladó. Thurzó cipésmester.

FIGYELEM!

Templom-, szobafestést és mázolás, valamint színház- és moziberendezéseket a legmagasabb igényeknek megfelelően a legolcsóbban végzi **HORVÁTH ALMÁSHI JÓZSEF** Subotica, Skotus Vitor ulica 75. Műhely Aleksandrova ul. 1. L. Hae- 67

Mellett építő és téli tüzelőanyagát beszerző, forduljon bizalommal **Lombos és Ilgenn** c. ghez, okolska (Gombkötő) ulica 17. ahol a legolcsóbb áron vásárolhat 1-a meszet, becsinálhatja a földcemenet, cement- és eremit lapokat, faszene, szeszemet, bécsi gázyári kocszot, kovacsstentet 1-a búkk és gyertyán hasábfát fölvágya is. Minden rendelést házhoz 6198 szállítunk

Chamotte-tégla és liszt, Kerami tégla és lapok, Generator tégla méret szerint 6186
Gyári lerakat: **Findoisen Gustavi Drug** Novisad, Hotel Orient épül. Telefon 439.

ELADÓ:

Egy 100-125 HP. alacsony, magashyomású, kondenzátoros slabli gőzgép. Breitfeld-Danek gyártmány, Podvinetz és Hildner Budapest, által kiadva. Egy 96.5 négyzetméter tüzfűtővel, 12 atm. lüzosóves, tulhevitő Breitfeld-Danek gyártmányu **gőzkazán.** Mindkettő kitűnő állapotban van és üzemben bármikor megtekinthető. Cím: **KOHÁN VINCE** gőzmalom Subotica Telefon: 31. 6867

WALTER MAGANTANFOLYAM 5888 Előkészít középiskolai összevont magánvizsgálatokra, érettségire, bármely államból. Budapest, Rákóczi ut 51.

Lakásberendezések, hálók, ebéd- és ariszobák stb. stb. egyszerűbb és díszesebb kivitelben legolcsóbban **VADÓCZ LAJOS** villanyerőre berendezett asztalos árú műhelyében, szerezhetők be KULÁN. 56

Falkenstein Sándor szilgyártó, nyerges és bőrrendező Subotica, Cara Lazara ul. 13.

Előnyömdát

legújabb rajzokkal felszerelve **olcsón szállít Bleier Márk** I. Jugosl. Előnyömda. Berendezési Gyára SENTA

Kettősbirtokosok és utazók figyelmébe!

Állandó **autójárat** Subotica és Magyarország között Barmely időben rendelkezésre áll Autószám: 165 és 245 Állandó vezummal elátva

Olcsó fogászat

minden hétfő, szerda és pénteken d. e. 8-10-ig, d. u. 1-2 és 6-7-ig Suboticein e'adiceva ul. 1., I. emelet Erad'ordjev tig sarkán Eudic kiterővel szemben 22 karátos aranykorona 200 D. Double korona 100 dinár Fehér fog 50 dinár Fokhuzás 20 dinár

SIREMLÉKEK, UTKERESZTEK SZT. HÁROMSÁG KÉSZÍTÉSE javítása, betűk vésése, aranyozása szakszerten. **Stara Kanižan lerakat** Király Sándor-féle házban. **ÓVARI JÁNOS** kőfaragó és márványipar telepe Senta

A kávé akkor jó, ha friss!

Subotican csak egy üzletben kaphat naponta négyféle friss pörkölt kávé. **SUGÁR MANÓ CÉGNÉL** 6539

Házat

4-6 szobás modern lakással, egyedülállót, beltéren **megvételre keresünk** Ügynökök díjaztatnak! Cím a kiadóban 6920

Cseplőgazdák figyelmébe!

Árendemény a munkaidőre! 1 ltr. Törköly pálinka 220 D 28 1 Törköly pálinka 180 D 24 1 Törköly pálinka 150 D 19 1 Elsőrendű fehér bor D 5-50 1 Elsőrendű vörös bor D 5-50 Ezen árak csak a munkaidőre értendők! 25-30 literes hordók uborka, paprika eltevésére D. 50 **SZILASI SÁNDOR** Trumbiceva ul. 16. (Csirkepiac.)

Néhai Pollák Lajos örökösének tulajdonát képező VII. kör Zrinjski tér 18. sz., a.

ház

szabad kézből örök áron eladó.

A házban van 3 utcai szoba, az egyik alkovval, 3 udvari szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha, éléskamra, két nagy pince, házmester lakás, istálló kocsiszin, vízvezeték, 677 négyzetgöl kert.

Feltételek iránt érdeklődni lehet a tulajdonosoknál, valamint dr. Singer Simon, dr. Kriszthaber Gyula és dr. Bán Lajos ügyvédeknel (VIII. kör Aleksandrova ul. 5. sz.) akik a ház eladásával megbizattak. 6906

A legjobb, legizletesebb és legfinomabb eredeti spanyol „CRIMSON” édesnemes

PAPRIKA

MLADEN M. POPOVIĆ & COMP. cégnél **BEOGRAD** Vasina ulica 18. sz. **KAPHATÓ** 6941

VOLENTIN

automobil-, motorbicikli-, kerékpárkereskedők és tulajdonosok részére. — Megóvja a gumitömlő repedését és foltozását. Próbaküldemény 2 csomag 24 dinár, az összeg beküldése ellenében frankó szállítom. Használati utasítás mellékelve. — Lerakat: **MARSCHALL JÁNOS, VEL.-KIKINDA** Vojv. Putnika 319. — V. zonteladók és ügynökök kerestetnek 6937

KINTLEVŐSÉGEI BEHAJTÁSÁRA

SZÁLLITUNK CÉGNYOMÁSSAL ELLÁTOTT FELSZÓLÍTÓLEVELEKET SZERB-CIRIL, HORVÁT, MAGYAR ÉS NÉMET NYELVEN

400 drb (100-100 minden nyelven) Din. 140.-
800 „ (200-200 „ „) „ 200.-
200 drb egy nyelven — — „ 60.-
500 „ „ „ — — „ 100.-
1000 „ „ „ — — „ 160.-

SZÁLLÍTÁS UTANVÉTTTEL MINERVA-NYOMDA R. T. SUBOTICA

Höhere Frauen schule für Gartenbau, Haushalt und Landwirtschaft. Auf Schloss Maria-Enzer dorf bte Wien. Bécsi iroda: VIII. Lange Gasse 1423. Egyetlen felsőbb nő iskola a háztartás, kertészet és mezőgazdaság tanfolyamaival. 2 éves kurzusok. Gyönyörű kastély. Árnyas park. 20 perere Béestől. Internátus. Minden szobában modern komfort. Kérjen illusztrált prospektust. 6126

Dugattyugyűrű

minden mérethez, 40 mm átmérőtől felfelé, 0.5 mm-rel magasabbban és átmérőben való emelkedéssel, ferde és lépcsős vágással, állandóan raktáron **Novetségesen olcsó árak!** Szállítás utánvétellel! **SLAVKO MARMOŠ I DRUG** autospecialna radionica, NOVISAD, Sibirjanin Janka ul. 22 6905

ORTH. KÓSER ÉTKEZÉS ROGAŠKA SLATINA

(ROHITSCH-SAUERBRUNN) a zagrebi aut. orth. hitközség felügyelete alatt **JAKOB MOZES, ROGAŠKA-SLATINA** Hotel Triglav 6232

Malomgépek, malomszükségleti cikkek

legolcsóbb napi árakon

Bárdos és Brachfeld cégnél

Novisad, Željeznička ul. 105/107.

CERTUS HIDEGENYVIPAR

Berlin-Hamburg-Drezda

Vajdasági vezérképviselője.

PRANDELL RUDOLF ES FIA

Veliki-Bečkerok, Aleksandrova (Fő) ucca

Certus hideg enyvpor a jelenkor legjobb enyve, minden tekintetben felülmúlja a táblaenyvet.

Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló

Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól enyvezni.

Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezéshez melegíteni. Fűtőanyagot takarít meg.

Certus minden kulturállamban kizsírítja a táblaenyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte

Certus asztalos-, esztergályos-, bútorgyártásban, vagongyárakban nélkülözhetetlen.

Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók építésénél használnak.

Certus mint erős és vízálló enyv a legjobb minden épület- és bútorgyártásban enyvezésnél is.

Certus használata a leggazdaságosabb, — 1 kg porból 3 kg enyvmaszát fűtőanyag nem kell.

Certus Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni

474

Első Vojvodinai Soffőriskola

Novisad, Kr. Aleksandra ul. 7.

A kereskedelmi és ipari miniszterium engedélyével f. évi augusztus 20-án soffőrök praktikus és teoretikus előkészítése céljából szerb, német és magyar nyelvű

esti tanfolyamot nyitunk

Urak és hölgyek beiratkozása aug. 20-ig eszközöltetnek. Eredményt garantálunk. Részletes felvilágosítással szolgál a tanfolyam irodája Novisad Kr. Aleksandra 7., az udvarban. 6891

30 dinár 1 q tűzifa

házhoz szállítva, négyszer fűrészelt és összehasított, egészséges, rothadámentes tölgyfa. Ezenkívül kapható minden minőségű és mennyiségű tűzi- és épületfa a legolcsóbb napi áron. Pontos mérés és előzékeny kiszolgálás garantálva.

BOSNA DRVARA

a teherpályaudvar mellett. Telefon 512. 6626

Alképviselőt

keres

Subotićára nagy tengerentuli vállalat. Ajánlatokat „Za 9118” szám alatt a Publicitas d. d. Zagreb, Gundulićeva 11. továbbít. 6883

Elektroszakos gépészmérnök állást keres

esetleg szakmába vágó cégnél utazómérnöki állást is elvállal Autóturára soffőr nélkül megy. Meghívásokat „Energia” jelígyére a kiadó továbbít.

HA MODERN és GAZDASÁGOS

KUKORICASZÁRÍTÓ TELEPET

akar beszeresni, forduljon felvilágosításért

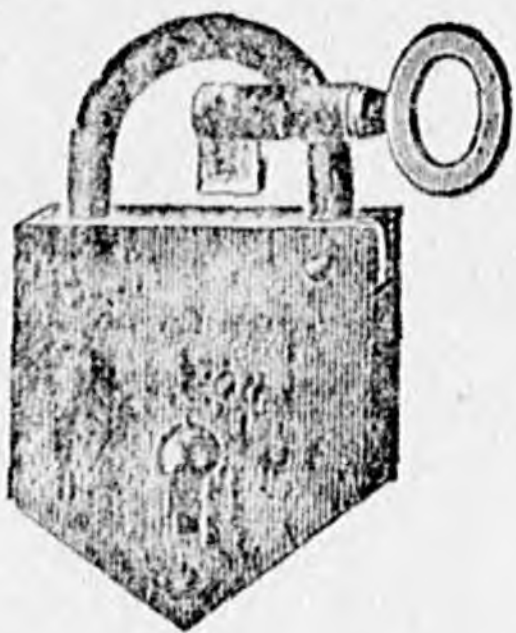
Ing. Timár Artur mérnökhöz Novisad Ribnji trg 11. — Telefon 9.

BARZEL

vaskereskedés

SUBOTICA

KUNETZ HÁZ

Tartsa kötelelességének mindenki tűzoltó sorsjegyet venni!

Huzás 1927. évi február hó 15-én, királyi közjegyző jelenlétében!

Nagy nyereség esélyek!

Központi iroda: Sombor, Ilija Birčanin ul. 12.
Telefon 112.

Kisorsolásra kerül:

- 1 Fiat automobil
- 1 motorfecskendő
- 1 ebédlő
- 1 hálószoba
- 100 parasztkocsi (vasalt)
- 100 parádés lószerszám
- 100 vaseke
- 100 kukorica morzsoló
- 500 Minimax készülék
- 100 kerékpár
- 100 varrógép
- 200 darab szövet, a 3 méter, férfi ruhának
- 200 pár férfi cipő
- 100 pár női cipő
- 200 drb Jumper
- 5 drb különböző fecsk.
- 5 drb vetőgép
- 5 drb motorkerékpár

**ZSÁK
ZSINEG
PONYVA**

kender és manilla kéveköti fonalak,
tüztöltő- és cséplőgép tömlők,
ponyvafűző- és intézet.
Kárpitos kellékek, butorszövet,
afrique, lószőr, pehelytollpótló stb.
Szőnyeg és linoleum nagy választékban
ENGROSS, EN DETAIL.

Weitzenfeld és Társa Subotica

Detail Városi bérpálya. — Telefon 192.
F. r. Wilsonova ulica 7 — Telefon 190.

KUTFURASI VÁLLALAT

20 évi gyakorlattal bíró kulfurómester vezetésével
alatt kulfurást és tisztítást vállal úgy helyben,
mint vidéken

LÓNÁRT LAJOS

lakatos és vízvezeték szerelő Subotica. Štrosmajerova ul. 20. Huspiac

Házak posta közelében lakásokkal, üzlethelyiségek a főtéren és kocsmákkal. Villatellék Palicson sűrűn jutányosan eladó. Bővebbet Földes ruháztól

Száraz bükkhasáb

tüzifa

aprítva, házhoz szállítva

40 d.n.

Weisz Dezső

fakereskedő. Pósa mellett

Nyári szezonra ruhát

festesse vagy

tisztítsa

Szudarevits

Albertnál

Subotica, Skolus Viator

ul. 31. (Főposta során)

Jeggyűrűk

mennyasszonyi
ajándékok
a legolcsóbbak

ÁDÁM

ékszerész Subotica
Rudic ulica 6.

Csónak

meghajtására használható
kevésbé használt egy drb
Ford motor és egy drb
35-40 HP. Daimler motor
olcsón eladó. Megtekinthető
Fővárosi Bólánál Stari-
Bečejen. 4724

Szeplők, májfoltok, pörselemek, arcbrámlás és
és minden egyéb arcbrámlás ellen ezidő-
szerint a legjobban bevált szer

Crema Daruvar

megőrzi az arcbrámlás
rugalmasságát és üdeségét.

Kapható a készítőnél:

BLUM gyógyszerár Subotica

Viszonteladók:

Subotican: Hadnagy Károly, Weisz Ármán, özv.
Berger Aladár, özv. Bernáth Jakabné, Drenkovic
Iván. St.-Kaniža: Szilágyi Antalné. B. Topola: Ma-
jor és Nagy, Kucsera Ferenc, Kiss Károly Boldi-
zsár. Bajmok: Licht Sándor. Sombor: Z. Sečujski.
Novi Vrbas: Morlang Fülöp. Stari Vrbas: Mengel
Henrik, Szarhorn András. Alibunar: Jovan
Pekurar. 9638

MECHANIKAI

prima

KENDERZSÁKOT

ajánl a

Fonó és Kötélverőgyár t. t.

Odžaci

1341

CASE

A TÖKÉLETESEN MEGBIZHATÓ TRAKTOR

Üzembiztoság Takarékos üzem Nagy teljesítmények

A Case traktor kiváló motorjával, erőteljes áttételeivel és takarékos üzemével az a traktor, amelyre gazdáinknak szüksége van.

4 teljes éve dolgoznak Case traktorok a szántóföldön és a jelentések úgy hangzanak, hogy még legalább 4 további év fog eltelni, amíg javítások egyáltalában szükségessé válnak.

Gondoljuk meg, hogy ez mit jelent. A traktor tehát javítási költségek címén semmi kiadást nem okoz és mégis megbízható segítséget jelent a gazda számára legfontosabb munkáiban.

A Case nem tartozik a legolcsóbb traktorok közé, viszont kidolgozása tökéletes és nyersanyaga a legkiválóbb. Az „olcsó traktor” rövid használat után a múlté, míg a Case traktor tulajdonosának hosszú évek során megbízható hű segítséget és nekünk, akik eladjuk, jó reklámot és mindig új vevőket jelent.

Kérdezze meg a Case traktorok megelégedett tulajdonosait.

„RECORD” Ipari és Kereskedelmi R. T.

NOVISAD

Temerinska 6

OSIJEK

Deszoficina 13

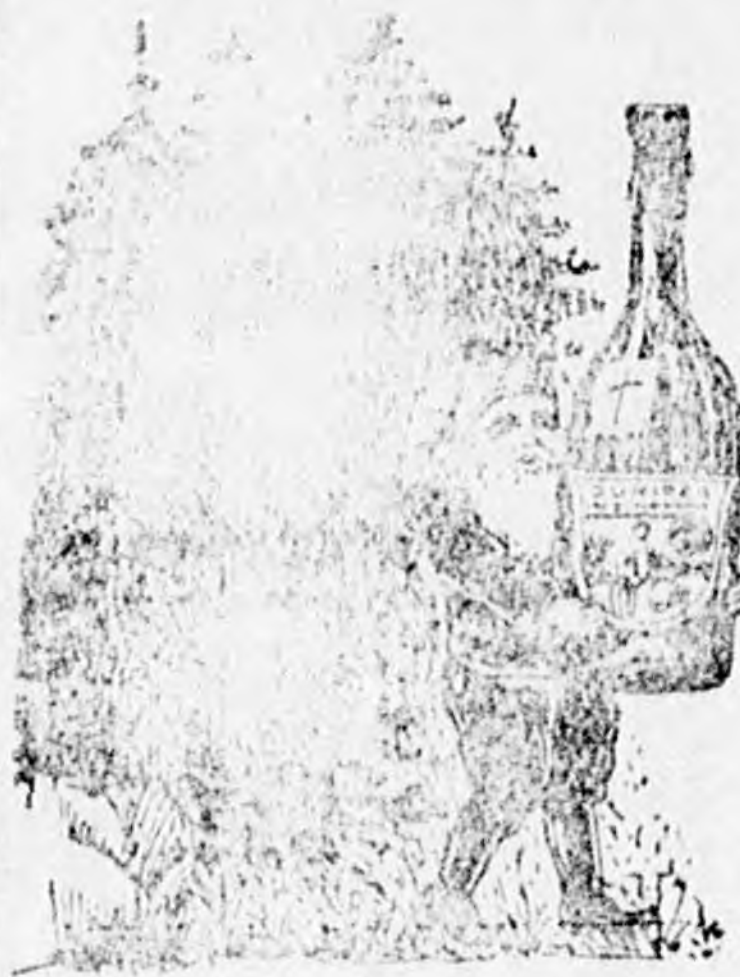
6264

VEL. BEČKEREK

Wilson trg 3.

Hogy a

JUNIPER

zöld sóborszes bármely más gyártmány-
nál jobb és hatásosabb, erről könnyen
meggyőződhet, ha fűszerkereskedőjétől kér
egy ingyen próba üvegecskét utasítással.

Ahol nem kapható, kérje levélileg

JUNIPER

4912

laboratorium Subotica, Štrosmajerova 11.

Azagrebi vásár látogatóinak

alkalmat nyújtunk, hogy megtekinthessék rendkívül gazdag

nagybani kendőraktárunkat

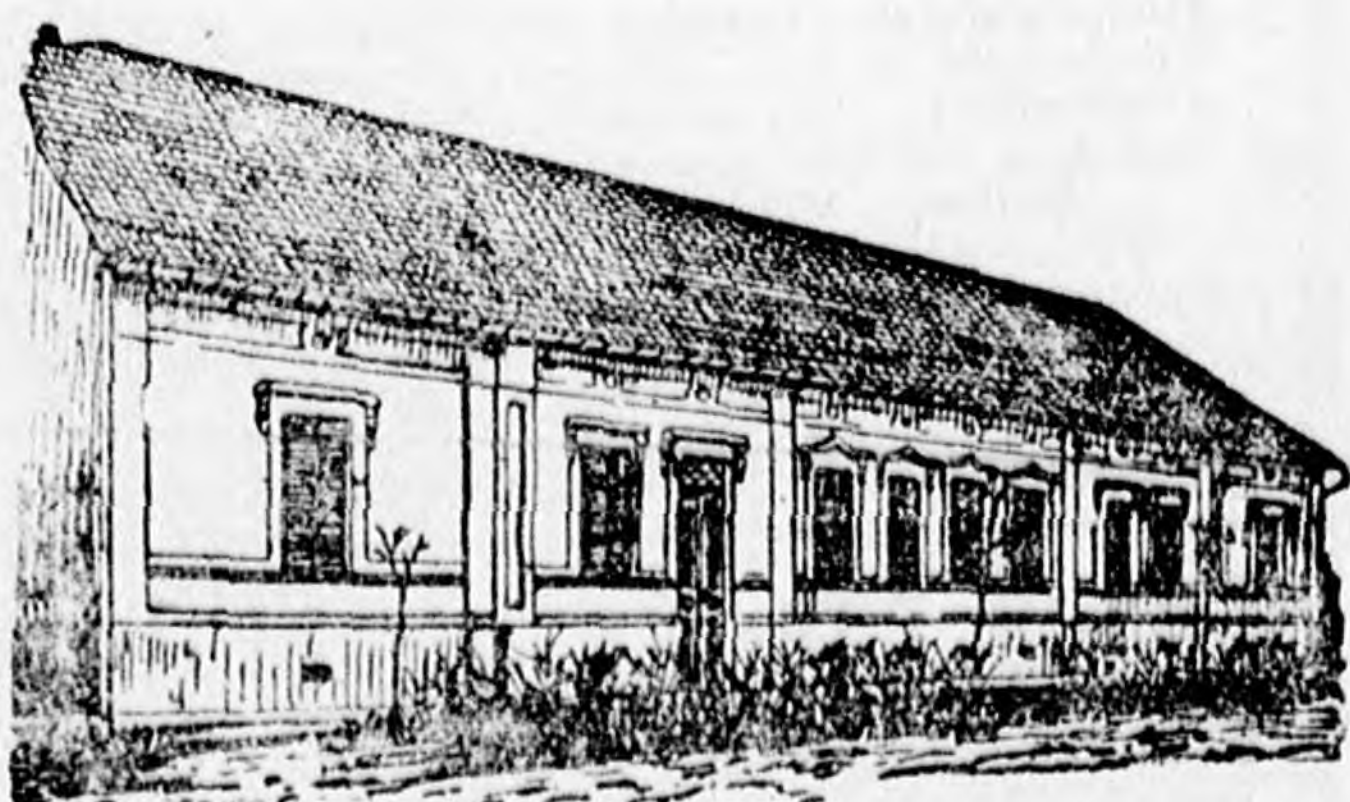
különösen felhívjuk figyelmét saját készítésű **gyapju és selyem**
franzs kendőinkre, különböző mintákban

Šandor Pollak i Drug, Zagreb

Z. Z. Pavillon C.

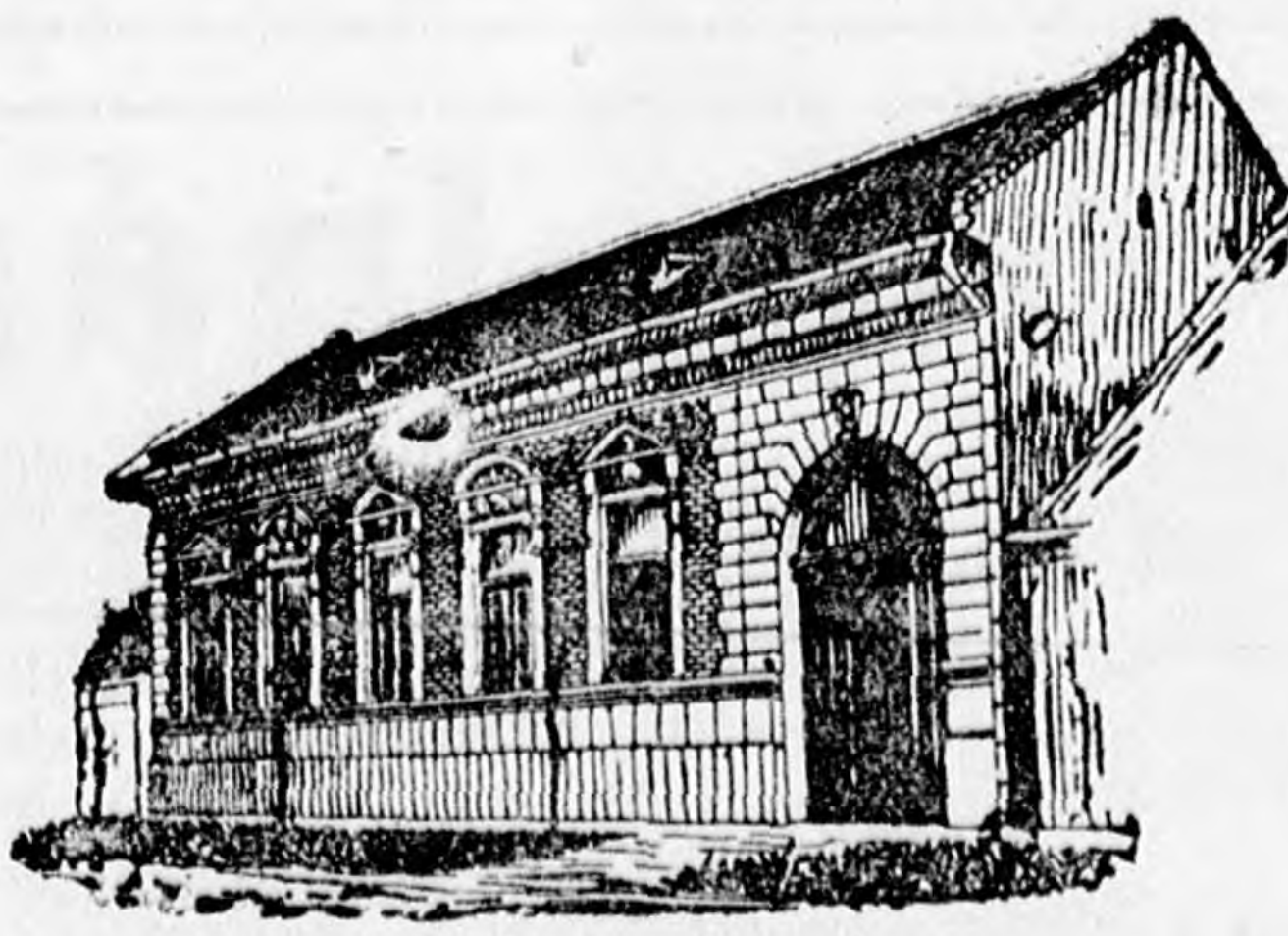
Draškovičeva ul. 35

Akar-e 20 dinárért háztulajdonos lenni?

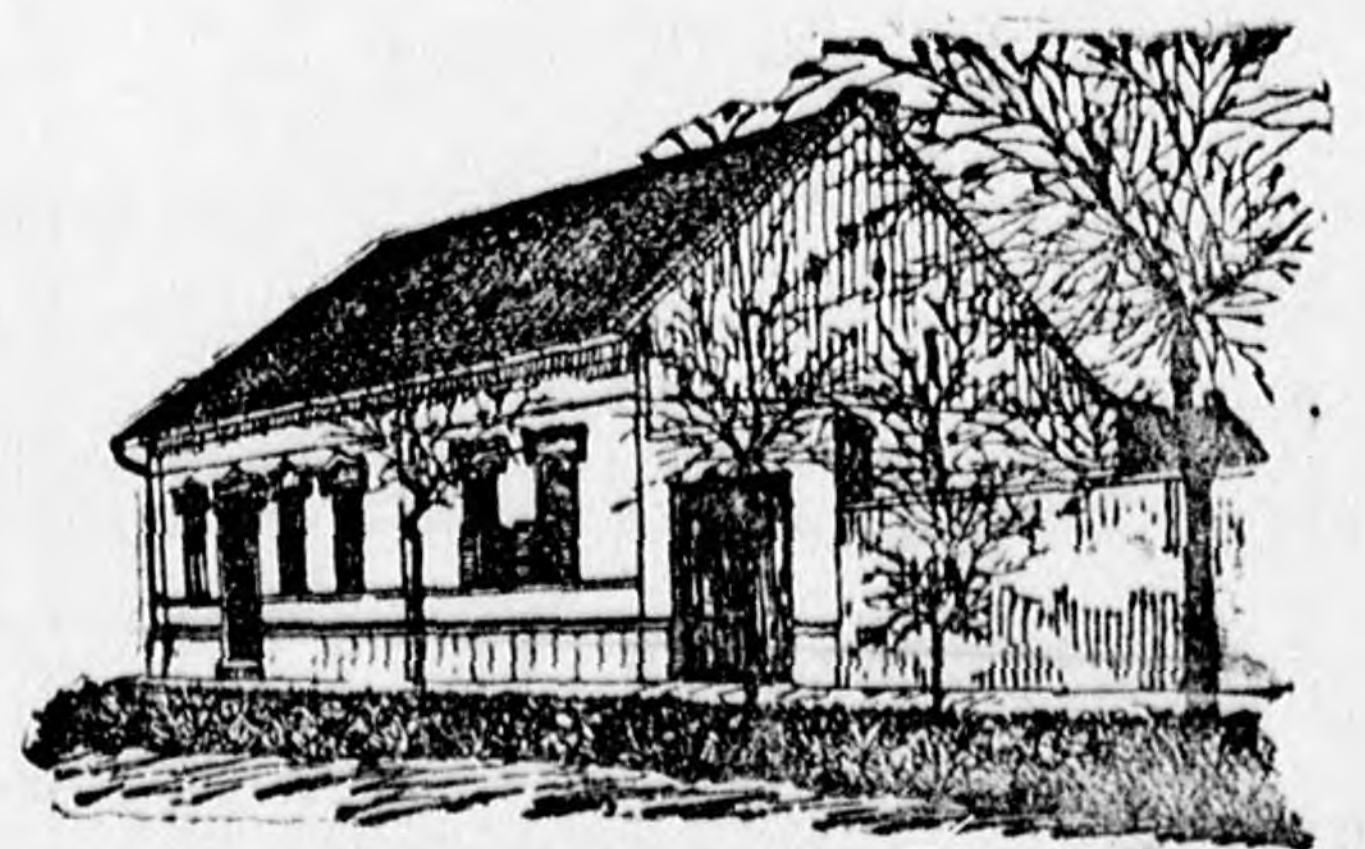
I. nyeremény

Huzás feltétlenül szeptember 25-én
Egy sorsjegy ára 20 dinár

II. nyeremény

Ez a három ház a sombori Rökkantsorsjegy
nyereménye. Ezenkívül 225 értékű tárgy

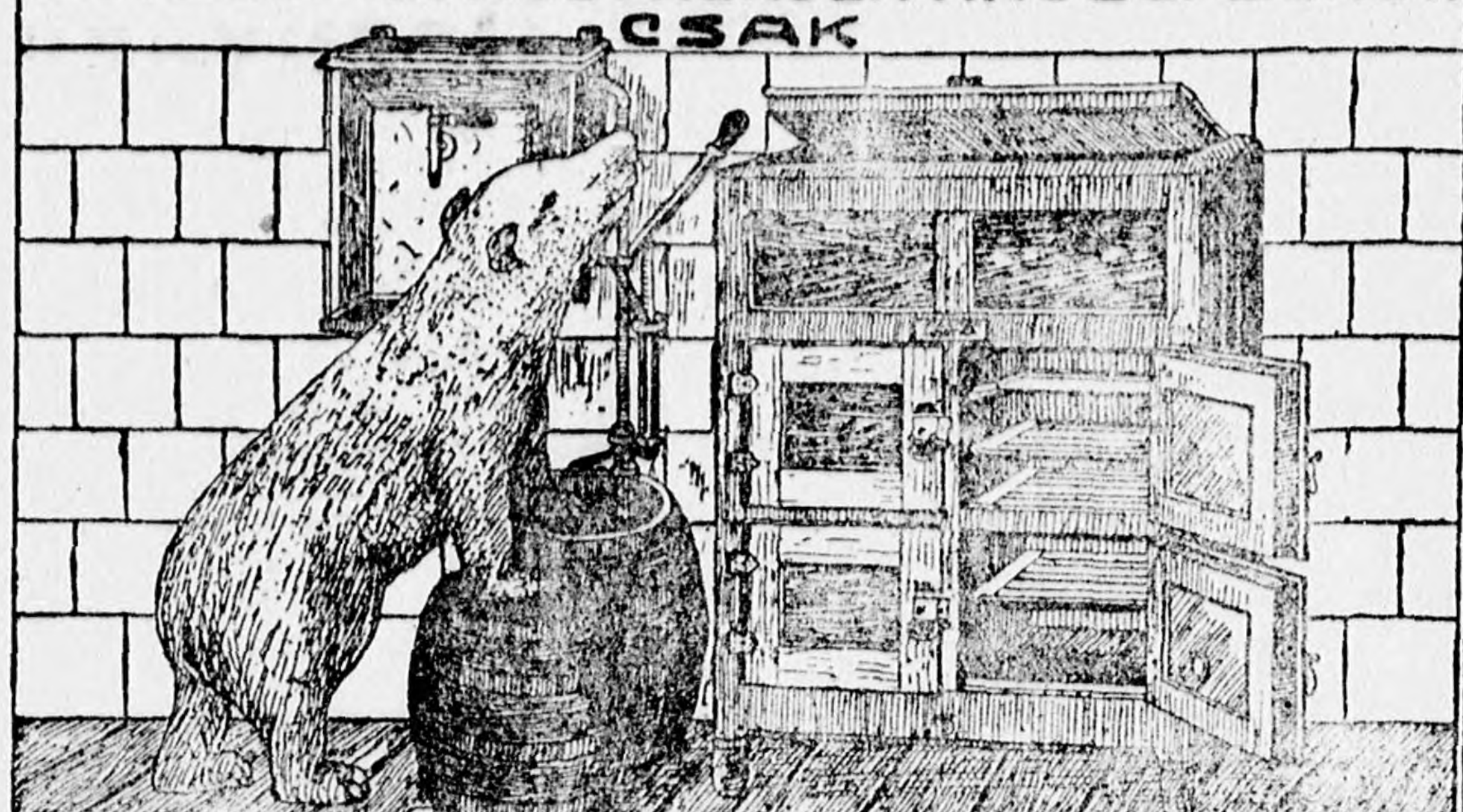
III. nyeremény

Huzás! jegyzéket az njságokban közzétesszük
Kapható mindenütt

Képviseletet és elárusítókat magas jutalék mellett felvesszünk. Írásbeli ajánlatokat Rökkant-Egylet Sorsjegyzosztálya Subotica, postafiók 43 címre.

VIGYÁZAT JÉGSZEKRÉNYVÁSÁRLÓK!
25% JÉGMEGTAKARITÁS! JÓLVANNAK IZOLÁLVA!
ELSŐRENDŰ KIVITEL! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

BRÁČA GOLDNER
 JÉGSZEKRÉNY FABRIKATOR ÉS REZARUGYAR
SUBOTICA
 FELIRATTAL VÁSÁROLJON JÉGSZEKRÉNY

**Felvétel a Messinger Karolin-féle
 leánynevelő intézetbe Vel.-Bečkerekén**

A 25 év óta Vel.-Bečkerekén fennálló, a város centrumában fekvő, minden modern igénynek megfelelő leánynevelőintézet felvesz az 1926/27. tanévre növendékeket, kik az állami, elemi, polgári, kereskedelmi, gimnázium vagy továbbképző tantolyamot akarják látogatni. Privátoktatás német, francia, angol nyelven, ének, zongora, kézimunkában, varrásban. Kitűnő ellátás Szigorú felügyelet. Prospektust kívánatra küld az

Igazgatóság.

1 drb. SZEKERMERLEG
1 drb. SERTÉSMERLEG
 raktárról szállítható rendkívül
 előnyös áron
SEBESTYÉN J. MÉRLEGGYÁRA SUBOTICA
 PALIČKI PUT 154. 2501

SCHLAGER HENRIK
 bőröndös és speciális bőrújszaküzlet
SUBOTICA, ALEKSANDROVA 1
 (Leibach-ház)
 Jobb házból való flu tanoncul felvétetik. 6103

Speciális órajavitásokat legszakszerűbben végez
Krekus
 óra specialista
 Subotica
 Gyümölcs piac 4.
 Aranyművesek során

A villamos világítás biztonsága:
 A villamos világítás: tisztaság
 A villamos világítás: kényelem
 A villamos világítás: megtakarítás
 Önnek is villamos világítást kell bevezetni

A villanytelep városi üzlete gyorsan, olcsón és szakszerűen felszereli a villanyvilágítást, sőt kedvező fizetési feltételeket is biztosít.

VILÁGITSON VILAMOSSÁGGAL, MEGELÉGEDETT LESZ
Subotička Električna Željeznica i Osvetljenje d. d.
 Odeljenje za Osvetljenje i Pogon
KOSTINA ULICA 1. — TELEFON 508.

Mától kezdve míg a készlet tart
 1 lit. kitűnő siller bor Din. 5.—
 1 lit. kitűnő fehérbor Din. 6.—
 kapható
NOJCSEK GÉZA
 cégnél Subotica

ÉRETT BANÁN
 KAPHATÓ
SUGÁR M.
 CÉGNÉL

Gazdák!
 Az idei nagy esők és áradás folytán ezévben okvetlenül nagy mértékben fog fellépni a
kemény büzös üszök
 Az üszök ellen egyedül a
„PORZOL“
 száraz buzaporzószer

nyújt biztos védelmet és azonkívül kedvezően hat a mag csiraképeségére is és így nagyobb és jobb termést is biztosít.

PORZOL már számtalanszor kipróbálva
Használata rendkívül egyszerű
 A PORZOL ára 1 csomag 200 gr. Din. 10.—
 1 „ 1 kg. „ 44.—
 100 kg. buzához 200 gr. „PORZOL“ kell
 Kérjen mindenütt PORZOL-t
Mindenütt kapható!
 Kereskedők, kik PORZOL árusítással óhajtanak foglalkozni, árendeményt kapnak
 Mindennemű utasítást ingyen küld a gyár:
KASTEL D. D.
 zagrebi irodája, Zagreb, póstafiók 104
 Irodai helyiségek: Nikolićeva ulica 8. I. em. 7820

Használt autók eladása

Ford 4 szem. 1925.	D 22.000
Peugeot 2 szem. 1925.	„ 28.000
Tatra 6 szem. 45 HP	„ 55.000
Ford 2 szem. 1925.	„ 25.000
Ford 4 szem. 1926.	„ 35.000
Ford teher 1925.	„ 27.500
Ford félteher	„ 24.000

Klein Géza és Fiai Subotica

„BARANYA“
AUTÓBUSZ VÁLLALAT BATINA
 Autóbusz járat: Batina és Osijek között. Csatlakozással a Sombor-Bezdan-Duna járatu autóbuszhoz
Egy menet ára Din. 55.—
 I. menet Batináról reggel 6:30, Osijekre érkezés 9 óra. — Osijekről indul 9:30, Batinára érkezés 12 óra.
 II. menet Batináról indul d. n. 2:30, Osijekre érkezik 4 órakor. Vissza Osijekről 5:30, Batinára érkezik 7 órakor.

Főmolnár
 erélyes, többéves gyakorlattal, kitűnő referenciákkal
ÁLLÁST KERES
 2-10 vagonos, nagyobb, modern, automatikus malomban. Mindennemű őrlésben, hámozásban, szerelésben és átalakításokban járta. 45 éves négy nyelvet beszél.
MATHIAS WEBER főmolnár
 Jaša Tomić (Modoš) Banat

Royal Mail Line
 Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphampton—
ból Newyorkba és Kanadába Cher-
bourg—Liverpool—Souphampton—
Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágyya
Kényelem! Gyorsasági Biztonság

Jugoszláviai vezérképviselőt
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviselők: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana: Kolodvorska 26. Vel. Bečkerek: Princese Jelena Obala br. 7. Sürönycim: „Roymallpac“. Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajovo és Gružban. Sürönycim: „Prometna Banka“. Split: Dioklecijanova obala 8. Metković: Ivo Veraja. Sarajovo: Srpska Prometna Bank, táviratcim: Prometna Banka. Gruž: Kapetan Ivo Hagfija, táviratcim: Hagfija.

Leány tan- és nevelőintézet
 Hanausek—Stonner 1., Wien, Weihburgg. 10-12 Alapítva 1862-ben. Öt nép- és három polgári iskolai osztály, továbbképző tanfolyamok, internátus, félinternátus, externát, nyelvek, zene- és festőtanfolyamok. Alapos testi és szellemi nevelés

Szárzából szükségletét már is fedezheti :: Paradicsom-belet azonnal vehet
D. D. ZA IZRADU CREVA-nál, SUBOTICA